

Bjørg J. Bjøntegaard

Follo-piloten

2013–2018. Rapport fra første periode

Norges
musikkhøgskole
Norwegian Academy
of Music

AKERSHUS
fylkeskommune

Follo-piloten

2013–2018

Rapport fra første periode

Bjørg J. Bjøntegaard

CERM (Senter for utdanningsforskning i musikk)

NMH-publikasjoner 2018:3

NMH-publikasjoner 2018:3
Senter for utdanningsforskning i musikk

© Norges musikkhøgskole og Bjørg J. Bjøntegaard

Forsidebilde: Kari Solheim, Follo-piloten, Kulturskolen i Ås

ISSN 0333-3760
ISSN 2535-373X (elektronisk utgave)
ISBN 978-82-7853-246-1 (trykt)
ISBN 978-82-7853-247-8 (pdf)
ISBN 978-82-7853-248-5 (e-bok)

Norges musikkhøgskole
Postboks 5190 Majorstua
0302 OSLO

Tel.: +47 23 36 70 00
E-post: post@nmh.no
nmh.no

Sats og trykk: 07 Media, Oslo, 2018

FORORD

Kulturskolens samfunnsoppdrag er forankret i *Lov om grunnskolen og vidaregåande opplæring* § 13-6:

Alle kommunar skal aleine eller i samarbeid med andre kommunar ha eit musikk- og kulturskoletilbod til barn og unge, organisert i tilknytning til skoleverket og kulturlivet elles¹.

Kulturskolenes virksomhet skal omfatte undervisning av barn og unge innenfor ulike kunstfag, som musikk, drama, dans, teater, billedkunst m.m.

I rapporten *Kulturskolen – utviklingen av de kommunale kulturskolene som gode lokale ressursentre*, presiseres at kulturskolene skal gi tilpasset opplæring til alle sine elever, med mulighet for fordypning til elever med særlige forutsetninger. Betydningen av et utvidet lokalt undervisningstilbud fremheves, spesielt for de yngste elevene².

Etter retningslinjer i rammeplan for kulturskolen: *Mangfold og fordypning*, oppfordres kulturskolene til å utvikle tre opplæringsprogrammer med ulik profil og målsetting:

1. Breddeprogrammet
2. Kjerneprogrammet
3. Fordypningsprogrammet³

Programmene skal ivareta behovet for tilpasset opplæring.

Til breddeprogrammet og kjerneprogrammet er det åpent opptak av elever. Til fordypningsprogrammet er det opptaksprøver da undervisningstilbudet i dette programmet skal være vesentlig forsterket i forhold til de øvrige programmene (Ibid. s. 11).

1 Kunnskapsdepartementet (1998). *Lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa*. Oslo: Kunnskapsdepartementet.

2 Nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæringen i samarbeid med Norsk kulturskoleråd (2010). *Kulturskolen – utviklingen av de kommunale kulturskolene som gode lokale ressursentre*.

3 Norsk kulturskoleråd (2016). *Mangfold og fordypning*. Rammeplan for kulturskolen. Trondheim: Norsk kulturskoleråd. <http://www.kulturskoleradet.no/rammeplanseksjonen/rammeplanen>

Follo-piloten er et prosjekt der alle kulturskolene i Follo i samarbeid med Norges musikkhøgskole, har gått sammen om å finne nye og kreative innfallsvinkler til å nå målene i rammeplan for kulturskolen.

Denne rapporten viser Follo-pilotens innfallsvinkel og tilnærming til kulturskolens samfunnsoppdrag i perioden 2013–2018, med spesiell vekt på aktiviteter i fordypningsprogrammet.

Rapporten er delt i fire deler + referanser og vedlegg.

Del I beskriver bakgrunn, formål og samarbeidsområder. I Del II presenterer Bjørg J. Bjøntegaard (prosjektansvarlig fra NMH) og Kari Solheim (prosjektleder for Follo-piloten) noen tanker om veien videre i samarbeid med Akershus fylke. Del III gir en detaljert oversikt over aktiviteter i prosjektperioden knyttet til de ulike samarbeidspunktene i avtalen. I del IV gir hver kulturskole en utdypende beskrivelse av aktiviteter knyttet til Follo-piloten.

Rapporten er skrevet av Bjørg J. Bjøntegaard i tett samarbeid med Kari Solheim og rektorer og andre bidragsyttere fra kulturskolene i Follo.

Alexander Krohg Plur
Prosjektansvarlig for Follo-piloten

Bjørg J. Bjøntegaard
Prosjektansvarlig fra Norges musikkhøgskole

Kari Solheim
Prosjektleder for Follo-piloten

Innhold

FORORD	3
SAMMENDRAG	9
DEL I	13
1. <i>Innledning</i>	15
1.1 Kulturskolene i Follo	15
1.2 Kulturskolene i Follo og Dextra Musica	18
1.3 Kulturskolene i Follo og Norges musikkhøgskole	18
2. <i>Follo-piloten og samarbeidsavtalen</i>	20
2.1 Formål, hensikt og økonomisk tilrettelegging	20
2.2 Prosjektledelse	21
3. <i>Samarbeidsområder i Follo-piloten</i>	23
3.1 Utvikling og implementering av lokale læreplaner	23
3.2 Kompetansebehov i opplæringen	24
3.3 Praksisplasser	24
3.4 Talentutvikling/forutdanning for høyere musikkutdanning	26
A. Fordypningsprogrammet	26
B. Mesterklasseprogrammet	28
C. Frittstående mesterklasser, seminarer og kurs	31
D. Rekrutteringsprosjekter	34
E. Orkestervirksomhet (Follo ungdomsorkester – FUSO)	34
3.5 Musikkformidling	36
3.6 Faglig og pedagogisk etter- og videreutdanning	38
3.7 De estetiske fagenes plass i grunnopplæringen	39
3.8 Kulturskolene som faglige kompetansesentre	40
3.9 Forsknings- og utviklingsarbeid	41

DEL II	43
4. <i>Follo-piloten og Akershus fylke</i>	45
5. <i>Veien videre – prosjektledernes tanker</i>	48
5.1 Økonomi	48
5.2 Akershus fylkeskommunes satsingsområder i den nye avtalen	49
5.3 Videreføring av aktiviteter i Follo-piloten fra perioden 2014–2018	50
5.4 Samarbeid med Ski videregående skole, musikk, dans, drama	51
5.5 Samarbeid med Follo folkehøgskole	52
5.6 Samarbeid med øvrige kulturskoler og musikkutdanningsinstitusjoner i Akershus	53
DEL III	61
6. <i>Oversikt over aktiviteter knyttet til de ulike samarbeidspunktene i Follo-pilotens første periode</i>	63
6.1 Aktiviteter knyttet til 3.1 Lokale læreplaner	63
6.2 Aktiviteter knyttet til 3.2 Kompetansebehov	63
6.3 Aktiviteter knyttet til 3.3 Praksisplasser	64
6.4 Aktiviteter knyttet til 3.4 Talentutvikling	65
6.5 Aktiviteter knyttet til 3.5 Musikkformidling	73
6.6 Aktiviteter knyttet til 3.6 Etter- og videreutdanning	77
6.7 Aktiviteter knyttet til 3.7 Estetiske fag i grunnopplæringen	78

DEL IV	81
7. <i>Utdypende rapporter fra kulturskolene</i>	83
7.1 Enebakk	83
Aktiviteter	85
7.2 Frogn	86
Aktiviteter	88
7.3 Kontra/Ski	97
Aktiviteter	99
7.4 Nesodden	108
Aktiviteter	109
7.5 Oppegård	118
Aktiviteter	120
7.6 Vestby	134
Aktiviteter	136
7.7 Ås	146
Aktiviteter	150
DEL V	163
8. <i>Referanser</i>	165
9. <i>Vedlegg</i>	166

SAMMENDRAG

Follo-regionen består av følgende kommuner: Enebakk, Frogn, Nesodden, Oppegård, Ski, Vestby og Ås. Alle kommunene har kulturskoler.

Kulturskolene i Follo har til sammen 3200 elever og varierer i størrelse fra 251 til 800 elever. Kulturskolene har 2602 elevplasser i musikk. Seks av kulturskolene har fordypningsprogrammer i musikk. Kulturskolenes fordypningsgrupper samarbeider godt på tvers av kommunegrensene.

Follo-piloten er et prosjekt der kulturskolene i Follo, i samarbeid med Norges musikkhøgskole (NMH), har gått sammen om å utvikle nye innfallsvinkler til musikkopplæringen gjennom tett kontakt mellom institusjonene på ulike nivåer i opplæringen. Målsettingen er at alle elever skal få undervisning tilpasset elevenes ønsker og behov.

Tanken om å utvikle et samarbeid med Norges musikkhøgskole startet med samarbeidet mellom musikere i Dextra Musica (Sparebankstiftelsen DNB) og kulturskolene i Follo. Man så gjennom dette samarbeidet muligheter for en tettere kontakt mellom kulturskolene og det profesjonelle musikkliv/høyere utdanning.

Samarbeidet i Follo-piloten er forankret i en avtale mellom kulturskolene i Follo og Norges musikkhøgskole (vedlegg 1), der institusjonene i perioden 2013–2018 skal samarbeide om følgende:

1. Utvikling og implementering av lokale læreplaner
2. Kompetansebehov i opplæringen, med særlig fokus på kulturskolene, sett i forhold til NMHs ordinære studier
3. Praksisplasser
4. Talentutvikling/forutdanning for høyere musikkutdanning
5. Musikkformidling
6. Faglig og pedagogisk etter- og videreutdanning for lærere og ledere
7. De estetiske fagenes plass i grunnopplæringen
8. Kulturskolene som faglige kompetansesentre
9. Forsknings- og utviklingsarbeid

Nedenfor følger noen oppsummerende kommentarer til de ulike punktene i avtalen:

1. Utvikling og implementering av lokale læreplaner
 - NMH har bidratt med kurs og lærerressurser i forbindelse med utvikling og implementering av lokale læreplaner, og kulturskolene i Follo har samarbeidet om utvikling og ferdigstilling av felles fagplaner.
2. Kompetansebehov i opplæringen, med særlig fokus på kulturskolene, sett i forhold til NMHs ordinære studier
 - Kulturskolelærere og rektorer fra kulturskolene i Follo har bidratt med sin kompetanse i forbindelse med arbeidslivsseminarer for studenter innenfor de pedagogiske og utøvende utdanningene.
3. Praksisplasser
 - Kulturskolene har fungert som praksisarenaer for 40–50 NMH-studenter pr. år. Dette arbeidet har vært svært givende, men også krevende pga. komplisert organisering for alle involverte parter.
4. Talentutvikling/forutdanning for høyere musikkutdanning
 - Talentutvikling har vært Follo-pilotens hovedfokus i perioden. Det er på dette området NMH har kunnet bidra på en spesielt god måte gjennom sin faglige, instrumentale fordypningskompetanse. Skolene har sammen utviklet modeller og programmer som er spesielt rettet mot elever som ønsker å legge ekstra innsats i arbeidet med musikk.

Følgende aktiviteter har vært gjennomført i perioden:

A. Fordypningsprogrammet

I fordypningsprogrammet har elever som har bestått en opptaksprøve, undervisningstimer med lærer fra NMH der lokal lærer også er til stede på timene og samarbeider med NMH om undervisningen.

B. Mesterklasseprogrammet

I mesterklasseprogrammet tilbys samlinger innenfor alle instrumentgrupper fire ganger i året. Grupper på ca. 10 elever møtes på NMH eller lokalt og får undervisning av lærer fra NMH.

C. Frittstående mesterklasser, seminarer og kurs

En rekke frittstående mesterklasser, seminarer og kurs har vært arrangert i perioden, ofte på initiativ fra den enkelte kulturskole.

D. Rekrutteringsprosjekter

Det har vært gjennomført rekrutteringsprosjekter innenfor fagott, obo, bratsj og kontrabass.

E. Orkestervirksomhet (FUSO)

Orkestervirksomheten har vært stor og omfattende på alle nivåer.

Til sammen har det vært gjennomført ca. 90 arrangementer innenfor talentutvikling/ forutdanning for høyere musikkutdanning i perioden 2014–2018. Utdypende rapporter fra de ulike kulturskolene viser den enkelte skoles aktivitetsnivå.

5. Musikkformidling

- Norges musikkhøgskole og Follo-piloten har samarbeidet godt om formidlingsaktiviteter, blant annet med deltakelse av studenter fra NMH i samspill med elever fra kulturskolene. Follo-piloten har i tillegg samarbeidet med andre aktører om store prosjekter som har gitt synlige og positive resultater. Til sammen har det vært gjennomført over 30 konserter av ulike format i perioden, i tillegg til en rekke mindre konserter som ikke er omtalt i denne rapporten.

6. Faglig og pedagogisk etter- og videreutdanning for lærere og ledere

- Det har vært gjennomført flere etterutdanningskurs for lærere og ledere innenfor øving, prestasjonsforberedelse, bruk av Ipad i undervisningen, jazzimprovisasjon, fagplanarbeid m.m.

7. De estetiske fagenes plass i grunnopplæringen

- Musikk i Skolen utarbeidet en kursrekke for lærere som underviser i musikk uten formell musikkutdanning. Det var stor interesse for kursene i kartleggingsfasen, men relativt dårlig oppslutning fra grunnskolene da kursene skulle settes i gang.

8. Kulturskolene som faglige kompetansesentre

- Follo-piloten har ikke hatt en aktiv rolle i utformingen av de ulike kulturskolene som faglige kompetansesentre. Kulturskolene viser imidlertid at aktivitetsnivået på dette området er høyt i mange av skolene, noe arbeidet med Follo-piloten også har bidratt til.

9. Forsknings og utviklingsarbeid

- Aktivitetene i Follo-piloten har blitt kontinuerlig fulgt opp gjennom intervju-undersøkelser og systematiserte tilbakemeldinger underveis i perioden. NMH har hatt et ansvar for dette, i samarbeid med prosjektansvarlig og prosjektleder.

I tillegg har det vært utlyst stipend til masterstudenter som ønsker å skrive masteroppgaver som er knyttet til kulturskoleaktiviteter. To studenter har fått tilsagn om stipend i perioden.

Kulturskolerektorene melder at Follo-piloten har bidratt til å etablere nye samspillsarenaer og gjort det mulig å kunne tilby mer undervisningstid til elever som ønsker å fordype seg i musikk. Praksissamarbeidet er utvidet i en positiv retning med større ansvar til kulturskolene. Mulighetene for erfaringsutveksling mellom ulike aktører i prosjektene har gitt kulturskolene gode impulser til videre utvikling. Elever og lærere har fått utvidet tilgang til kurs, samt et utvidet faglig nettverk med NMH som sentral samarbeidspartner.

I budsjettforhandlingene i Akershus fylkeskommune i desember 2016 gjorde Akershus fylke vedtak om å bevilge et tilskudd på 1,5 millioner kroner til talentsatsingen i Follo-piloten. Beløpet ble etter budsjettvedtak for 2018 utvidet til 2 millioner kroner på permanent basis. Akershus fylkeskommune ønsker med dette at det skal etableres et talentutviklingsprogram og en samarbeidsarena hvor også fagmiljøene og rekrutteringen av elever til musikk, dans og dramalinjene ved de videregående skolene og folkehøgskolene med musikk i Akershus, blir involvert sammen med kommunene/kulturskolene og Norges musikkhøgskole.

Follo-piloten er godt i gang med planleggingen av aktiviteter knyttet til denne utvidelsen.

DELI

1. Innledning

1.1 Kulturskolene i Follo

Follo-regionen består av følgende kommuner: Enebakk, Frogn, Nesodden, Oppegård, Ski, Vestby og Ås. Alle disse kommunene har kulturskoler.

Oversikten på neste side viser at de kommunale kulturskolene i Follo samlet har 3200 elever og 3798 elevplasser (GSI 2017–2018⁴). Flere av skolene er relativt små, med under 400 elever.

Oppegård og Ås kommune har de største kulturskolene i Follo, både når det gjelder antall elever og elevplasser i musikk. Enebakk kulturskole er den minste kulturskolen, med 251 elever. Enebakk kulturskole har sitt største tilbud innenfor dans, mens de andre kulturskolene har sine største tilbud innenfor musikk.

Antall elevplasser i musikk i Follo er fire ganger så stort som antall elevplasser innenfor dans, som er det nest største fagtilbudet i kulturskolene i Follo.

Antall elevplasser overstiger antall elever. Det betyr at ca. 600 elever ved kulturskolene i Follo er med på flere enn ett aktivitetstilbud ved skolen.

⁴ Grunnskolens informasjonssystem (GSI). Utdanningsdirektoratet 2017–2018.

Oversikt over antall elever og elevplasser i kulturskolene i Follo i 2017-2018

Kulturskole	Totalt antall elever	Totalt antall elevplasser	Elevplasser fordelt på kunstfag 2017-2018				
			Musikk-undervisning	Dans	Visuelle kunstfag	Teater	Andre kunst- og kulturuttrykk
Enebakk	251	329	115	125	48	22	19
Frogn	283	321	206	0	13	102	0
Kontra i Ski kommune	427	487	449	0	38	0	0
Nesodden	321	321	300	0	21	0	0
Oppegård	800	902	780	37	43	36	6
Vestby	367	415	244	0	23	148	0
Ås	751	1023	508	440	36	39	0
SUM	3200	3798	2602	602	222	347	25

De fleste kulturskolene i Follo har fordypningsprogrammer for elever som er spesielt interessert i å legge inn en ekstra innsats på instrumentet. Fordypningstilbudene krever ekstra ressurser.

Følgende kulturskoler har/har ikke fordypningsprogrammer i musikk:

Kulturskoler i Follo med egne fordypningsprogrammer i musikk

Kultur-skole	Fordypnings-program	Beskrivelse av fordypningsprogrammet
Enebakk	Nei	
Frogn	Ja	13 elevplasser. Elevene kan kjøpe ekstra instrumentalundervisningstid til ordinær skoleplasspris. Undervisningen er organisert i samlinger.
Kontra/Ski	Ja	Ca. 10 elevplasser, i hovedsak beregnet for ungdom. Anbefaling fra lærer + opptaksprøve. Dobbel undervisningstime + høre-lære/musikkteori. Kostnad: kr 500 i tillegg til kostnad for kjernetilbudet.
Nesodden	Ja	Ca. 12 elevplasser fordelt på blås, stryk, piano, sang og gitar. Dobbel undervisningstime hver uke, i tillegg til flere fredagssamlinger gjennom året med blant annet mesterklasser, ensemblespill, musikkhistorie, høre-lære og rytmehus. Hvert semester er elevene på utflukt.
Oppegård	Ja	<p>To fordypningsprogrammer: INN-TUP og OPP-TUP.</p> <p>INN-TUP er for elever 11–14 år. 30 min. undervisningstid pr. elev. Dette programmet er for elever som senere kan være aktuelle for OPP-TUP programmet.</p> <p>OPP-TUP er for elever fra 14 år og oppover. 40 min. undervisningstid pr. elev.</p> <p>I tillegg: 120 min. samlinger på fredager i 28 uker. Opptaksprøve og ekstra kostnad i tillegg til ordinær elevavgift.</p> <p>Fra 2018 har Oppegård kulturskole tatt initiativet til Follo KNØTTE-TUP for talentfulle piano, fiolin- og cello-elever i alderen 7–10 år. Her planlegges tre samlinger våren 2018. Dette er foreløpig et ettårig prosjekt støttet av Follo-piloten, med elever fra hele Follo.</p>
Vestby	Ja	Talentprogrammet MOLTO er for elever som har ekstra interesse og talent for musikk. Elevene søker i dette programmet om dobbel elevplass.
Ås	Ja	11 elevplasser, for elever fra ca. 12 –18 år. Innhold: 50 min. individuell time pr. uke (dobbel undervisningstid). Ettårig teorikurs, ensemblespill, konsertbesøk, mesterklasser, egne konserter. Elevene velges ut etter anbefaling fra lærer og prøvespill. Dobbel elevavgift.

Oversikten viser at de fleste kulturskolene i Follo har tilbud til 10–15 elever i sine fordypningsprogrammer. I kulturskolene i Opegård og Vestby er det ikke spesifisert noen øvre grense for antall elever.

Kulturskolenes fordypningsgrupper i Follo samarbeider godt, og lederne for fordypningsprogrammene møtes jevnlig. Samarbeidsprosjekter som involverer alle kommunene gjennomføres flere ganger i året. Eksempler på prosjekter er: ensembleledelseskurs, felles konsertbesøk, foredrag, deltakelse ved høstkonserterne for unge musikere i Frogn, egne konsertarrangementer, samarbeid med eksterne aktører.

Denne beskrivelsen av de ulike kulturskolene i Follo-regionen danner bakteppet for opprettelsen av Follo-piloten, som en bevisst, styrket og organisert satsing på musikkutdanning i regionen i samarbeid med Norges musikkhøgskole.

1.2 Kulturskolene i Follo og Dextra Musica

Grunnlaget for Follo-piloten ble lagt ved det interkommunale samarbeidet om fordypningstilbudene i musikk, og med et treårig samarbeid mellom kulturskolene i Follo, kulturskolene i nordre Østfold og Dextra Musica i Sparebankstiftelsen DNB i årene 2011–2013. Gjennom Dextra Musica ble kulturskolene i gjennomsnitt tildelt over 1 million kroner pr. år i tre-års perioden, til en storstilet satsning på strykeinstrumenter, orkester og «truede instrumenter». I tillegg til finansiering av en rekke tiltak for rekruttering, motivasjon og fordypning, kunne kulturskolene benytte seg av musikere som spiller på instrumenter utlånt fra Dextra Musica, til konserter, mesterklasser, prosjekter m.m. Strykelærernes samarbeid over kommunegrensene og samarbeidet med Dextra musikere, har bidratt svært positivt til en kvalitetsheving av strykemiljøet og til tettere og utviklende samarbeid mellom kulturskolene på flere områder.

1.3 Kulturskolene i Follo og Norges musikkhøgskole

Samarbeidet med Dextra Musica ga inspirasjon til å finne nye former for samarbeid mellom ulike institusjoner i utdanningsløpet: mellom kulturskolene, mellom kulturskolen og grunnskolen, mellom kulturskolen og høyere utdanning.

Kulturskolen i Ås ved rektor Alexander Krohg Plur og Norges musikkhøgskole (NMH) ved rektor Eirik Birkeland utarbeidet forslag til et samarbeidsprosjekt mellom institusjonene. NMH og kulturskolene i Follo inviterte så til et diskusjonsmøte på Musikkhøgskolen 1. mars 2013. Dette var et møte med ordførere, rådmenn og kultursjefer fra alle kommunene i regionen. I tillegg møtte rektorer og kulturskolelærere fra alle kulturskolene i Follo, rektor, prorektor og flere lærere fra NMH og representanter

fra Kunnskapsdepartementet, fra Norsk kulturskoleråd og fra Musikk i Skolen. Kunnskapsdepartementet berømmet kommuneledelsen for å vise så stor interesse og være aktivt til stede på dette møtet. I møtet ble ulike samarbeidsområder diskutert, med et hovedfokus på å utvikle et helhetlig opplæringsløp fra kulturskole til høyskole. I samme møte ble det også uttrykt ønske om ekstra økonomisk bidrag på kr 50 000 pr. år fra hver kommune i hele prosjektperioden, for å kunne sette i gang arbeidet. I etterkant av møtet ble det utarbeidet en samarbeidsavtale som ble behandlet i de ulike kommunestyrene i Follo våren 2013.

2. Follo-piloten og samarbeidsavtalen

Samarbeidsavtalen mellom kulturskolene i Follo og Norges musikkhøgskole om Follo-piloten for perioden 1. august 2013 til 31. juli 2018, ble underskrevet av Frogn kommune, Nesodden kommune, Oppegård kommune, Ski kommune, Vestby kommune, Ås kommune og Norges musikkhøgskole etter det initierende møtet på Norges musikkhøgskole 1. mars 2013. Enebakk kommune kom med i 2017.

Våren 2014 ble det arrangert et logokurs for barn i alderen 10–13 år. Logo for Follo-piloten ble valgt blant innkomne forslag fra deltakere på dette kurset.

2.1 Formål, hensikt og økonomisk tilrettelegging

Formålet med samarbeidet mellom institusjonene slik det er uttrykt i samarbeidsavtalen, er å styrke kunstens og kulturens plass i opplæringen og i lokalsamfunnet. Målet er å styrke og tydeliggjøre den faglige virksomheten i kulturskolene og derigjennom utvikle kulturskolene i Follo til foregangsskoler i nasjonal sammenheng (se vedlegg 1).

Et samarbeid mellom utdanninginstitusjoner på ulike nivåer i utdanningsløpet kan gjøre hver institusjon mer målrettet i sin virksomhet og gi elevene en tydeligere retning i sine prioriteringer.

Norges musikkhøgskole er landets ledende utdannings- og forskningsinstitusjon i musikk og musikkpedagogikk. Kulturskolene er på sin side viktige forutdanningsarenaer for søkere til Norges musikkhøgskole og en viktig arbeidsplass for ferdig utdannede kandidater. Et samarbeid mellom disse utdanningsarenaene er av stor betydning for begge parter. Derfor ble avtalen underskrevet gjennom en felles forståelse om gjensidig nytte av samarbeidet.

Til gjennomføring av avtalen har hver av de deltakende kommunene gitt et årlig tilskudd på kr 50 000 til Follo-piloten. Samtidig har Norges musikkhøgskole avsatt kr 150 000 pr. år til prosjektet, og både Musikkhøgskolen og kulturskolene i Follo har i tillegg tilrettelagt deler av sine ordinære aktiviteter til samarbeidet.

I tillegg til disse midlene har det gjennom prosjektperioden vært tilskudd fra ulike offentlige og private kilder som:

Dextra Musica/Sparebankstiftelsen DNB

Akershus fylkeskommune

Norsk kulturskoleråd

Furestiftelsen

2.2 Prosjektledelse

Rektorene i kulturskolene utnevnte rektor i Kulturskolen i Ås, Alexander Krohg Plur, til å være prosjektansvarlig. Ås kommune har dermed vært ansvarlig for drift, budsjett og regnskap for prosjektet. I tillegg har to prosjektledere i deltidsstillinger tatt seg av koordinering av aktiviteter etc.

Norges musikkhøgskole har utnevnt en prosjektleder ved høgskolen som har hatt ansvaret for institusjonens aktivitet i prosjektet.

Den ene av prosjektlederne i Follo og NMHs representant har utgjort arbeidsutvalget for prosjektet.

Alle rektorene i kulturskolene i Follo som er med i Follo-piloten, har utgjort referansegruppen for prosjektet. Prosjektansvarlig har vært leder for referansegruppen.

I tillegg til referansegruppen har det også vært en styringsgruppe som består av prosjektansvarlig, viserektor for utdanning ved NMH og studie- og FoU sjef ved NMH. Prosjektansvarlig har vært styringsgruppas leder. Prosjektlederne har vært saksforberedere til møtene.

Denne prosjektmodellen har fungert godt, med tett og jevnlig kontakt mellom prosjektlederne. De månedlige samarbeidsmøtene mellom rektorene i Follo har hatt en fast post om Follo-piloten på sakslisten, og prosjektlederne har vært til stede på flere av møtene.

Samarbeidet mellom rektorene har fungert meget godt, med en klar forståelse av at rektorenes engasjement i piloten er vesentlig for en god utvikling.

De ulike gruppene har hatt følgende sammensetning i perioden 2013–2018:

Daglig drift:

Prosjektansvarlig: Alexander Krohg Plur, Kulturskolen i Ås, 2013–2018

Prosjektleder: Kari Solheim, Kulturskolen i Ås, 2013–2018

Prosjektansvarlig fra Norges musikkhøgskole: Bjørg J. Bjøntegaard, 2013–2018

Produksjonsansvarlig – Follo-piloten: Elisabet Olhans, Kulturskolen i Ås, 2017–2018

Prosjektleder Dextra-samarbeidet: Elisabet Olhans, Kulturskolen i Ås, 2011–2016

Prosjektleder Follo Ungdomssymfoniorkester (FUSO): Elisabet Olhans, Kulturskolen i Ås, 2011–2018

Referansegruppe:

Alexander Krohg Plur, leder, rektor i Kulturskolen i Ås, 2013–2018

Espen Rønneberg-Giertsen, rektor i Enebakk kulturskole, 2017–2018

Hege Elnes, rektor i Frogn kulturskole, 2013–2018

Bjørn Morten Kjærnes, rektor i Kontra kulturskole i Ski kommune, 2013–2016

Kjersti Sandvik, rektor i Kontra kulturskole i Ski kommune, 2016–2018

Trond Brenne, rektor i Nesodden kulturskole, 2013–2018

Rune Molvær, virksomhetsleder i Oppegård kommune, 2013–2018

Mona Flyen, rektor i Vestby kulturskole, 2013–2016

Ole Thomas Evensen, rektor i Vestby kulturskole, 2016–2018

Styringsgruppe:

Alexander Krohg Plur, leder, rektor i Kulturskolen i Ås, 2013–2018

Bjørg J. Bjøntegaard, viserektor for utdanning ved Norges musikkhøgskole, 2013–2017

Morten Halle, viserektor for utdanning ved Norges musikkhøgskole, 2017–2018

Kjetil Solvik, studie- og FoU-sjef ved Norges musikkhøgskole, 2013–2017

Camilla Sønstabø Thorkildsen, studie- og FoU-sjef ved Norges musikkhøgskole, 2017–2018

Kari Solheim, Kulturskolen i Ås, prosjektleder, 2013–2018

Bjørg J. Bjøntegaard, prosjektansvarlig fra Norges musikkhøgskole, 2013–2018

3. Samarbeidsområder i Follo-piloten

Følgende samarbeidsområder er avtalefestet:

- 3.1 Utvikling og implementering av lokale læreplaner
- 3.2 Kompetansebehov i opplæringen, med særlig fokus på kulturskolene, sett i forhold til NMHs ordinære studier
- 3.3 Praksisplasser
- 3.4 Talentutvikling/forutdanning for høyere musikkutdanning
- 3.5 Musikkformidling
- 3.6 Faglig og pedagogisk etter- og videreutdanning for lærere og ledere
- 3.7 De estetiske fagenes plass i grunnopplæringen
- 3.8 Kulturskolene som faglige kompetansesentre
- 3.9 Forsknings- og utviklingsarbeid

Nedenfor følger en gjennomgang og vurdering av de ulike samarbeidsområdene. Punktene i samarbeidsavtalen har hatt ulik vektlegging, noe rapporten vil vise.

Detaljerte oversikter over aktiviteter følger i DEL III, kapittel 6: Oversikt over aktiviteter knyttet til de ulike samarbeidspunktene i Follo-pilotens første periode.

3.1 Utvikling og implementering av lokale læreplaner

Rammeplan for kulturskolen kapittel 1 og 2 ble vedtatt på Norsk kulturskoleråds landsmøte i 2014. Kapittel 3 og 4 – fagplanene, ble avsluttet høsten 2016⁵.

Kulturskolene i Follo har samarbeidet aktivt i utformingen av fagplanene, både med å foreslå innhold og med å gi tilbakemelding til Norsk kulturskoleråd i høringsprosessen.

Målet har vært å videreutvikle de lokale planene i kulturskolene i Follo i en felles retning. Arbeidet har vært organisert gjennom fellesmøter mellom lærere innenfor ulike instrumentgrupper i de ulike kulturskolene. Høsten 2016 kunne kulturskolene i Follo legge frem felles fagplaner for hele regionen.

⁵ Norsk kulturskoleråd (2016). *Mangfold og fordypning*. Rammeplan for kulturskolen. Trondheim: Norsk kulturskoleråd. <http://www.kulturskoleradet.no/rammeplanseksjonen/rammeplanen>

Norges musikkhøgskole har arrangert kurs om fagplanutvikling. Kulturskolene i Oppegård og Ås har i tillegg vært pilotskoler for Norsk kulturskoleråd.

3.2 Kompetansebehov i opplæringen, med særlig fokus på kulturskolene, sett i forhold til NMHs ordinære studier

For Norges musikkhøgskole er det viktig å få tilbakemeldinger fra arbeidslivet på studietilbudene ved høgskolen. Musikkhøgskolen er blant annet opptatt av at innholdet i studieplanene skal være relevant for lærere som ønsker å arbeide i en kulturskole etter avsluttet utdanning. Samtidig er det viktig for kulturskolene å kjenne til de overordnede faglige målsettingene som ligger til grunn for utformingen av studietilbudene ved Norges musikkhøgskole. Musikkhøgskolen har derfor arrangert arbeidslivs-seminarer med representanter fra arbeidslivet, der studentene på de musikkpedagogiske utdanningene og utøverutdanningene får informasjon om arbeidshverdagen for en kulturskolelærer. Lærere fra flere av kulturskolene i Follo har bidratt på dette. Tilbakemeldinger fra studentene på disse tiltakene har vært positive.

3.3 Praksisplasser

Norges musikkhøgskole har 40–50 studenter pr. år som har behov for pedagogisk praksis innenfor instrumentalopplæring og ensembleopplæring. Kulturskolene i Follo har vært mye benyttet som praksis-arena, også før Follo-piloten ble etablert. Skolene får økonomisk kompensasjon for å ta imot studenter i praksis gjennom en praksisavtale mellom NMH og den enkelte kulturskole.

Organiseringen av praksis er utfordrende både for kulturskolene og NMH, og både NMH og kulturskolene setter av mye tid og ressurser til å organisere relevante elevgrupper for studentene. Frem til 2017 var studentene i praksis i kulturskolene ca. to uker pr. år. Fra 2017 har praksisperioden blitt utvidet og omorganisert fra to til tre uker, og kulturskolene har fått langt større ansvar i praksisplanleggingen.

Praksisen organiseres fra 2017 på følgende måte:

- Aktiv undervisning: NMHs studenter går inn som lærere i instrumentalundervisning og ensembleundervisning for ulike elevgrupper under observasjon og veiledning av kulturskolens lærere.
- Samarbeidsundervisning: Studenter samarbeider med kulturskolelærere om undervisningen.
- Observasjon: Studentene observerer undervisningen til kulturskolelærere.

- Prosjektpraksis: Varierende, for eksempel ved at studentene overtar skolen i noen dager, elevene inviteres til prosjektkonsert på Musikkhøgskolen m.m.

All praksis skal være veiledet.

De ulike praksisvariantene blir evaluert underveis og i etterkant både av studenter og lærere.

Et meget godt samarbeidsklima og en sterk vilje til å gjennomføre god praksis bidrar til at studentene i all hovedsak er fornøyd med praksisoppleggene. Studentene melder om positive og dyktige lærere, kreative oppgavesituasjoner og interesserte og engasjerte elever.

Kulturskolene og NMH har gjort seg noen erfaringer om forutsetningene for en vellykket praksis:

Kulturskolene sier til NMH:

- NMH må gi en klar bestilling av hva institusjonen ønsker av kulturskolene.
- Tidspunktene for praksisukene må tidfestes i god tid, gjerne et år i forveien.
- Praksisavtalen mellom NMH og den enkelte kulturskole må være klar og tydelig.

NMH sier til kulturskolene:

- Kulturskolene må være villige til å omorganisere undervisningen i praksisukene.
- Kulturskolene må honorere praksislærere som bidrar, med utgangspunkt i praksisavtalen mellom den enkelte kulturskole og NMH.
- Kulturskolene må være innstilt på å innlemme studenter i daglige aktiviteter i praksisperioden.

3.4 Talentutvikling/forutdanning for høyere musikkutdanning

Samarbeidet med Norges musikkhøgskole har ført til at Follo-pilotens hovedfokus i prosjektperioden har vært knyttet til temaet talentutvikling/fordypning. Det er på dette området NMH kan bidra på en spesielt god måte gjennom sin faglige, instrumentale ferdypningskompetanse. Skolene har sammen utviklet modeller/programmer som er spesielt rettet mot elever som ønsker å legge en ekstra innsats i arbeidet med musikk. For flere av elevene har tilbudene de har tatt del i vært et første steg mot høyere musikkutdanning.

Nedenfor følger en beskrivelse og vurdering av aktivitetene, inndelt på følgende måte:

- A. Fordypningsprogrammet
- B. Mesterklasseprogrammet
- C. Frittstående mesterklasser, seminarer og kurs
- D. Rekrutteringsprosjekter
- E. Orkestervirksomhet (Follo Ungdomssymfoniorkester – FUSO)

A. Fordypningsprogrammet

I 2016 foreslo NMH overfor styringsgruppen en mer konkret og målrettet styrking av talentsamarbeidet mellom NMH og kulturskolene i Follo. NMHs intensjon med denne konkretiseringen var å tilrettelegge for et mer forpliktende, forutsigbart og systematisk samarbeid mellom NMHs lærere og lærere ved kulturskolene, ved å gi noen av ferdypningselevne i Follo et utvidet undervisningstilbud med flere lærere involvert. I dette tilbudet har lærere fra kulturskolene og lærere fra NMH samarbeidet om undervisningen i 8 timer pr. undervisningsår. Elevens lokale lærer fra kulturskolen kommer normalt til NMH sammen med sin elev og er til stede på elevens time. Tilbudet gis normalt til 8 elever fra Follo i alderen 14–18 år.

Målsetting: Å gi spesielt talentfulle elever som ønsker å satse på musikk, et spisset tilbud i et samarbeid mellom NMH-lærere og lokal lærer.

Elever innenfor alle instrumentgrupper blir i vårsemesteret hvert år invitert til prøvespill for en komité som består av lærere fra kulturskolenes fordypningsprogrammer. For elever som blir plukket ut etter prøvespill, legger kulturskolen til rette for at elevens lærer, så langt mulig, har ressurs og tid til å kunne ta aktivt del i fordypningsprogrammet sammen med egen elev. Nedenfor følger en oversikt over instrumentfordelingen i de to årene dette programmet har vært aktivt:

Fordypningsprogrammet i samarbeid med NMH Instrumentfordeling pr. kulturskole i 2016–2018

Instrument	Antall elever og deltakende kulturskoler 2016–2017		Antall elever og deltakende kulturskoler/videregående skole 2017–2018	
	Fløyte	1	Oppegård	3
Horn			1	Ås
Klarinett	1	Oppegård	1	Ski videregående skole
Piano	2	Oppegård, Vestby	3	Oppegård/Ski videregående skole, Vestby, Ås
Slagverk	1	Ås		
Tenorsaksofon/rytmisk	1	Oppegård		
Elgitar/rytmisk	1	Oppegård		
SUM	7		8	

Evalueringer fra de lokale lærerne og lærere fra NMH viser at mange av elevene jobber godt og «blomstrer» i dette opplegget. NMH-lærerne melder tilbake at det instrumentale nivået på elevene det første året (2016–2017) var noe sprikende. I 2017–2018 er nivået jevnere, antagelig på grunn av en tydeligere presisering av hva som forventes av innsats og oppfølging fra elevene for å kunne være med på et slikt opplegg. Fra 2017 er også elever fra videregående skole med i programmet.

To-lærer-systemet har vært meget vellykket. Tilbakemeldinger viser at samarbeidet mellom NMH-lærer og lokal lærer har vært godt innenfor alle instrumentgrupper.

Begge lærergrupper fremhever hvordan de drar nytte av hverandre. NMH-lærerne trekker frem de lokale lærernes positive holdning og engasjement og sier at samarbeidet mellom lærerne gjør timene vesentlig bedre for elevene. NMH-lærerne sier at de lokale lærerne gir utdypende informasjon, både om valg av repertoar og om teknisk og musikalsk utvikling. Dette gjør oppstartsprosessen raskere og enklere. De lokale lærerne sier at de ved å være til stede på timene kan følge opp NMH-undervisningen i de mellomliggende timene i kulturskolen. De lokale lærerne sier også at de lærer mye og får et mer bevisst fokus på egen undervisning. Lærerne fra NMH opplever engasjementet fra de lokale lærerne som svært inspirerende.

B. Mesterklasseprogrammet

Mesterklasseprogrammet ble initiert som et konkret, systematisk tilbud fra NMH i 2016. Frem til 2016 hadde NMHs lærere vært mesterklasselærere i de enkelte kulturskolene kun etter forespørsel fra kulturskolene.

Til mesterklasseprogrammet inviterer NMH inntil 10 elever fra hver instrumentgruppe til mesterklasse med NMHs lærere to ganger i høstsemesteret og to ganger i vårsemesteret, enten på NMH eller lokalt. Kulturskolelærerne i Follo samarbeider om å plukke ut aktuelle elever, og elevene som er med på dette tilbudet må være mentalt forberedt på å ta imot undervisning i en mesterklasesituasjon, dvs. med aktive tilhørere. Elevenes lærere oppfordres til å være med på timene.

Målsetting: Å utvikle et godt og samlende miljø for elever som har lyst til å satse litt ekstra på instrumentet sitt.

Aktuelle instrumentgrupper i perioden: band (rytmisk), gitar, messing, piano, sang, slagverk, stryk, treblås.

Mesterklassetilbudet omfatter langt flere elever enn fordypningstilbudet, og det er heller ingen opptaksprøve for å være med på dette tilbudet. Det er den enkelte lokale lærer som vurderer om eleven vil ha nytte og glede av å være del av en mesterklasse. For å kunne utvikle et miljø der elever på tilnærmet samme nivå og innenfor samme instrumentgruppe kan bli kjent med hverandre, forventes deltakelse fra de samme elevene gjennom hele studieåret.

Akkompagnatører til mesterklassene er studenter ved NMH som har akkompagnement som emne i sitt studieprogram. Studentene akkompagnerer fire ganger hver i løpet av studieåret. Lokal kontaktperson for den enkelte instrumentgruppe har kontakt med oppsatt akkompagnatør for tilsending av noter etc.

NMHs lærere opplevde elevenes nivå og motivasjon som noe sprikende det første året mesterklasseprogrammet ble tilbudt (2016–2017). Innenfor enkelte instrumentgrupper ga lærerne uttrykk for at nivået var lavt slik at det var utfordrende å gi god mesterklasse-undervisning. Nivå- og motivasjonsutfordringene ble diskutert med de lokale lærerne, noe som førte til noe færre deltakere på mesterklasser i 2017–2018, men høyere nivå og bedre forberedte elever. Ut i fra disse erfaringene har NMH og kulturskolene utformet invitasjon til programmet der forventninger til innsats, motivasjon og nivå blir tydeliggjort.

I løpet av de to årene mesterklassene har fungert i sin nåværende form, har de ulike instrumentgruppene utviklet sine egne modeller. De lokale lærerne har i hovedsak vært arkitektene bak disse modellene, i samarbeid med lærere fra NMH. De ulike mesterklassene har vært organisert på følgende måte:

- Band, diverse instrumenter: Samspill/improvisasjon i storgruppe der lærerne er aktivt med som utøvere
- Gitar: Mesterklasser med ulike lærere – alle elever spiller
- Messing: En kombinasjon av mesterklasseundervisning og ensemblespill
- Piano: Hovedvekt av timene gjennomført i kulturskolen med ulik fokusering – noe firhendigspill
- Sang: Mesterklasse, teknikk
- Slagverk: Samarbeid med NMHs interne talentutviklingsprogram (TUP). Eleven er med på lørdagstilbudet i TUP programmet, i tillegg til individuelle timer
- Stryk: Tematimer og mesterklasser med to til fire lærere fra NMH
- Treblås: Separate mesterklasser for fløyte, klarinett og saksofon

Flere av de lokale lærerne melder at de tar med seg innspillene fra mesterklassetimene i egen undervisning. Flere melder også at rektorene ved deres skole tilrettelegger for at de som lokale lærere skal kunne delta aktivt i mesterklassene.

Nedenfor følger en oversikt over instrumentfordelingen på mesterklasseprogrammet i 2016–2018:

**Mesterklasseprogrammet i samarbeid med NMH
Instrumentfordeling pr. kulturskole i 2016–2018**

Instrument	Antall elever og deltakende kulturskoler 2016–2017		Antall elever og deltakende kulturskoler 2017–2018	
	Stryk	7	Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås	9
Treblås – fløyte	3	Frogn, Ås	5	Kontra, Ski videregående skole
Treblås – klarinett	3	Nesodden, Oppegård, Vestby	3	Nesodden, Oppegård, Vestby,
Treblås – saksofon	3	Kontra, Oppegård	4	Kontra, Nesodden, Oppegård,
Messing	10	Oppegård, Ås	7	Nesodden, Ski videregående skole, Ås
Slagverk	1	Ås		
Piano	7	Oppegård, Vestby, Ås	14	Oppegård, Ås
Gitar	5	Oppegård	4	Oppegård
Sang	5	Kontra, Ås	4	Ås
Rytmask, diverse instrumenter	8	Kontra, Nesodden, Oppegård	8	Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
SUM	52		30	

Oppegård og Ås er de meste aktive skolene til å sende elever til mesterklassene, men disse skolene er også de største i regionen.

Evalueringene av mesterklassene er meget positive. De lokale lærerne er svært fornøyde og beskriver mesterklassene som en ypperlig utprøvningsarena for elevene. De beskriver NMH lærerne som flinke til å forholde seg til elevenes nivå og opplever timene som positive og hyggelige med mye humor og varme. Elevene føler seg godt ivaretatt. De lokale lærerne sier også at det er flott og inspirerende å møte pedagoger som utdanner til et profesjonelt liv som musiker. Elevene «vokser» i disse situasjonene.

NMH lærerne fremhever den store entusiasmen hos de lokale lærerne og viljen og evnen hos lokale kontaktlærere til å sørge for at organiseringen blir god til tross for store utfordringer med å finne felles tid som passer for NMH lærer, lokal lærer, akkompagnatør og elev.

Noen lokale lærere kunne ønsket seg flere mesterklassetimer i løpet av året.

C. Frittstående mesterklasser, seminarer og kurs

Gjennom de fire årene Follo-piloten har eksistert, har det vært arrangert en rekke frittstående mesterklasser og seminarer for elever i kulturskolene.

Nedenfor følger en oversikt over frittstående mesterklasser og seminarer:

Akkordeon:

I 2015 arrangerte Kulturskolen i Ås seminar med Erik Bergene (NMH).

Folkemusikk:

Det har vært arrangert en rekke folkemusikkseminarer i perioden 2014–2018. Her kan nevnes seminar med Kjerringrokk og Majorstuen (folkemusikkgruppe), folkemusikkseminar i Tomter og et prosjekt med tittelen Rethink Folk Music i Verdal.

Disse seminarene har blant annet ført til etableringen av et fast ensemble, Follofeler, som består av stryke-elever fra Follo.

Aktive lokale lærere: Elisabet Olhans, Ås, Agneta Holmer Mæland, Kontra, Marianne Tomasgård, Ski, Stian Aase, Ås

I 2017 hadde fløytisten Steinar Ofsdal, NMH, et fjellfløytetekurs. Kurset var meget vellykket, med interesserte elever. Flere bemerket det positive med en gehørsinnfallsvinkel til innlæringen.

Aktive kulturskoler: Frogne, Nesodden, Oppegård, Ås

Gitar:

I tillegg til mesterklassene i samarbeid med NMH, har det blitt arrangert egne gitarseminarer med lokale lærere og inviterte gjester, for eksempel seminar med gitargruppen La Volta.

Aktive lærere: Roy Henning Snyen, Oppegård, Andreas Karlsen, Vestby, Reidar Edvardsen, Ås

Aktive kulturskoler: Oppegård, Vestby, Ås

Kor:

I 2017–2018 arrangerte Enebakk kulturskole i samarbeid med Ås kulturskole, to korseminarer der elever fra flere kulturskoler i Follo deltok. Disse seminarene vil bli fulgt opp med nye tilbud i neste periode.

Messing:

Messinginstrument-gruppen har gjennomført flere mesterklasser med god deltakelse i både 2014 og 2015.

I tillegg hadde Tine Thing Helseth og hennes tenThing ensemble seminar og konsert med messingblåsere fra Follo i 2016. Dette var et stort prosjekt med mange deltakere. Prosjektet ble godt mottatt av elevene.

Aktive lærere: Jonas Haltia, NMH, Aline Nistad, NMH, Kari Solheim, Ås + Tine Thing Helseth og hennes ensemble

Aktive kulturskoler: Frogn, Nesodden, Oppegård, Ås

Rytmask:

Utover de faste, timeplanfestede mesterklassene med NMHs lærere, har det vært arrangert seminar med Follo jazz og et jazz/improvisasjonsseminar med Hayden Powell, NMH.

Aktiv lokal lærer: Gunnar Halle, Kontra

Aktive kulturskoler: Frogn, Kontra, Oppegård, Ås

Slagverk:

Det ble gjennomført et større slagverkseminar med gruppen Glow i 2016. Dette seminaret ble svært godt mottatt av elevene.

Aktive kulturskoler: Frogn, Kontra, Oppegård, Vestby, Ås

Stryk:

Kulturskolene i Follo har gjennomført en rekke seminarer for strykere siden 2011, og fra 2014 i regi av Follo-piloten, støttet av Dextra Musica.

Eksempler på seminarer: bratsj- og kontrabass-seminar, folkemusikk-seminar, kammermusikk-seminar, symfoniorkester-seminar, sommerskole for strykere.

I seminarene har alle strykelærerne i Follo vært delaktige, blant annet som instruktører.

Elisabet Olhans har vært prosjektleder og organisator.

Aktive kulturskoler: Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås

Tidligmusikk:

Initiativet til tidligmusikk-seminaret for ulike type instrumenter ble tatt av Bodil Diesen ved Oppegård kulturskole. Seminaret ble ledet av masterstudent ved NMH og Bodil Diesen og ble godt mottatt.

Andre kurs:

Kontra kulturskole i samarbeid med Ski videregående skole har ved flere anledninger arrangert teori-kurs for inntak til musikklinjen på videregående skole. Arvid Lien, Ski videregående skole, har vært lærer på dette kurset.

Aktive kulturskoler: Kontra, Oppegård

D. Rekrutteringsprosjekter

I perioden 2013–2018 har det vært et bevisst fokus på det man kaller «truede instrumenter» i orkestresammenheng. Det profesjonelle musikkliv og utdanningsinstitusjonene har sett behovet for å øke rekrutteringen til instrumenter som fagott og obo. Kontrabass og bratsj hører også til en viss grad hjemme i denne gruppen.

Follo-piloten har kjøpt inn noen fagotter og oboer som har vært til utlån hos elever som vurderer å satse på disse instrumentene. Midler fra Dextra Musica har gjort disse innkjøpene mulig.

Aktive lærere: Matz Pettersen (obo), NMH, Eirik Birkeland (fagott), NMH, Alessandro Caprotti, (fagott), Kringkastingsorkesteret

Det har også vært arrangert jevnlige kontrabass- og bratsjkurs i håp om å øke rekrutteringen til disse instrumentene.

Aktive lærere: Hilde Gunn Aasen, Frogn, Marja Liisa Sandbakken, Oppegård, Daniel Lind, Ås, Elisabet Olhans, Ås, Are Sandbakken, Dextra/NMH.

Orkesterskolen er også et ledd i denne rekrutteringen. Orkesterskolen har fire orkestre som øver hver uke. Denne virksomheten finansieres gjennom faste stillinger ved kulturskolene i Ås og Ski. Økonomisk støtte fra blant annet Dextra Musica og De unges orkesterforbund (UNOF) har gjort det mulig å finansiere en rekke ekstra tiltak av stor betydning for elevene. Orkesterskolen har til sammen ca. 60 elever på ukentlige øvelser. De fleste elevene kommer fra kulturskolene i Ås og Ski. Orkesterskolen er åpen for alle kommunene i Follo. Man skulle gjerne hatt flere deltakere i ungdomsorkesteret.

Aktive kulturskoler: Ås, Kontra, Frogn, Nesodden, Oppegård, Vestby

E. Orkesteraktivitet (Follo ungdomsorkester – FUSO)

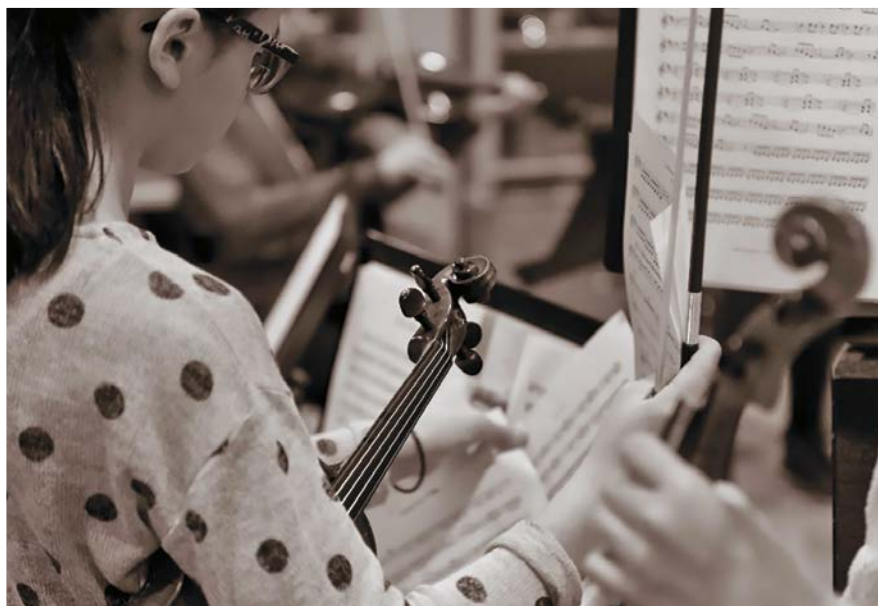
Orkesteraktiviteten er stor i Follo-piloten. Dextra Musica er fortsatt en viktig bidragsyter for strykerne i Follo-regionen, nå snart på åttende året. Det gjennomføres orkesterseminarer hvert år gjennom en fastsatt timeplan. I tillegg har det vært gjennomført diverse prosjekter, som FUSO seminar med Filharmonien, FUSO seminar i Fredrikstad under Mozart-festivalen, orkesterprosjekt med TUP elever på NMH m.m.

Ca. 40 elever fra Follo var med under Mozart-festivalen, og flere Dextra-musikere deltok som instruktører. Prosjektet var meget vellykket, og FUSO er forespurt om deltakelse også i 2018.

Det har i tillegg vært arrangert kammermusikkseminarer for ulike besetninger flere ganger hvert år og egne samspillprosjekter spesielt beregnet for fordypningselevne.

Aktive lærere: Agneta Holmer Mæland, Kontra, Erik Fossum Svendsen, Kontra, Tor Balsvik, Kontra, Maria Degersfoss, Nesodden, Marja Liisa Sandbakken, Oppegård, Renata Norcia, Vestby, Liv Frengstad, Vestby, Elisabet Olhans, Ås, Niclas Djurle, Ås m.fl.

Aktive kulturskoler i orkester- og kammermusikkvirksomheten: Ås, Kontra, Frogn, Nesodden Oppegård, Vestby

3.5 Musikkformidling

Kulturskolene har en viktig rolle som formidlere av musikk og andre kunstformer til ulike publikumsgrupper. Det kan være gjennom elevkonserter i små formater og gjennom større representasjonsoppdrag og forestillinger som alle stiller store krav til forberedelse og gjennomføring. Samarbeidsavtalen utdyper betydningen av elevenes konsertvirksomhet, både for utviklingen av elevenes egne ferdigheter og musikalske forståelse, og i en større samfunnsmessig sammenheng.

Norges musikkhøgskole og kulturskolene i Follo har hatt et tett samarbeid om formidlingsaktiviteter i hele avtaleperioden.

I samarbeidsavtalen mellom kulturskolene i Follo og NMH (vedlegg 1) eksemplifiseres samarbeidet mellom NMH og kulturskolene om musikkformidling på følgende måte:

Musikkformidling kan dreie seg om:

- Konserter der studentene spiller repertoar tilpasset ulike publikumsgrupper
- Konserter der studenter og kulturskolelever spiller sammen
- Konserter der studenter og kulturskoleelever spiller repertoar tilpasset ulike publikumsgrupper
- Konserter der studenter er instruktører og spiller sammen med kulturskoleelever på en avsluttende konsert

For NMHs studenter har denne konsertaktiviteten vært av stor betydning. Utøverstudenter på master-utdanningene har som arbeidskrav å spille flere konserter utenfor NMHs lokaler, og konsertlokalene i Follo er populære konsertsteder for disse studentene.

Som et ledd i konsertvirksomheten har kulturskolene jevnlig sendt forespørsel til NMH om samarbeidskonserter der konsertene bygges opp på følgende måte:

- Del 1: Kulturskoleelever spiller alene
- Del 2: Kulturskoleelever og studenter spiller sammen
- Del 3: Studentene har en avsluttende avdeling

Disse konsertene har vært meget populære både for kulturskoleelever og studenter.

Ved enkelte av konsertene der studentene blir invitert til å spille som profesjonelle utøvere, har det også vært mulig å kunne tilby et lite honorar.

I denne sammenheng kan nevnes et par arrangementer som fortjener ekstra omtale:

2014: Åpningskonsert på NMH med fordypningselever i Follo-piloten

Denne konserten markerte åpningen av hele Follo-pilot-prosjektet. Dette ble en storslått, variert konsert med ensembler og solister fra kulturskolene innenfor ulike musikkjangre. Ca. 100 elever og lærere var involvert i tillegg til studenter og Dextra-musikere fra NMH. Konserten ga et godt bilde av kulturskolenes tilbud til elever i alle aldre.

2014–2018: Ad Astra-konsertene og høstkonsertene i Drøbak kirke

Ad Astra-konsertene (2014–2015) og høstkonsertene (2015–2018) i Drøbak kirke har vært populære konsertserier for både studenter og elever fra kulturskolene. Dette er vel etablerte konsertserier med

et solid publikum. Høstkonsertene overtok for Ad Astra-konsertene i 2016 og ble i enda større grad enn Ad Astra-konsertene samarbeidskonserter mellom studenter og fordypningselever.

3.6 Faglig og pedagogisk etter- og videreutdanning for lærere og ledere

Kompetanseutvikling er et av samarbeidsområdene i avtalen. Både kulturskolene og Norges musikkhøgskole har behov for oppdatering av egne ferdigheter/kunnskaper, for kontakt med arbeidslivet og for kontakt med nyere forskning og utvikling på fagområder som er sentrale for en kulturskole.

Samarbeidsavtalen har derfor et punkt som sier at partene vil samarbeide om utvikling, markedsføring og gjennomføring av etter- og videreutdanningstilbud.

Dette punktet har blitt gjennomført ved å tilby inspirasjonsforedrag/kurs både på NMH og i kulturskolene. Noen av kursene er initiert av NMH, men de fleste har kommet i stand etter ønske fra kulturskolene.

Kommentar til enkelte av foredragene/kursene:

2014: Oppstart av Follo-piloten. Fellesdag for lærere i kulturskolene

Tema for denne dagen var øving. Flere av NMHs sentrale forskere og utøvere bidro til en vellykket dag med en blanding av teori og praktisk arbeid.

2015: Ipad som arbeidsverktøy i undervisningen

En kursrekke i å bruke Ipad som arbeidsverktøy i undervisningen ble tilbudt fire ganger i løpet av 2015. Flere kulturskolelærere ble benyttet som kursholdere, i tillegg til lærer fra NMH.

2015–2016: Prestasjonsforberedelse. Kurs med Philip Dammen (NMH)

Philip Dammen har hatt flere kurs med kulturskolelærere og med fordypningselever knyttet til temaet prestasjonsforberedelse. I enkelte av kursene har han også hatt med seg Johannes Hatfield. Disse kursene har fått meget positiv omtale.

2016: Kurs om utvikling av fagplaner

Lærere fra NMH og ansatte i Norsk kulturskoleråd bidro med sin kompetanse på dette kurset. Kurset var tilrettelagt for arbeid med de nye rammeplanene for kulturskolen.

3.7 De estetiske fagenes plass i grunnopplæringen

Kunnskapsdepartementets *Skapende læring – strategi for kunst og kultur i opplæringen 2007–2010*⁶ gir kulturskolene i oppgave å fungere som lokale ressursentre for kunst – og kulturoplæringen. Her i ligger en forventning om at kulturskolene skal være ressursentre både for grunnskole og lokalt kulturliv. På grunn av dette er de estetiske fagenes plass i grunnopplæringen fremhevet som et punkt i samarbeidsavtalen mellom kommunene i Follo og NMH. Av kapasitetsgrunner ble NMH og kommunene enige om å inngå et samarbeid med Musikk i Skolen for å utvikle tiltak på dette området. Musikk i Skolen utviklet i 2015 en kursrekke for lærere som underviser i musikk uten formell utdanning. Grunnskolene i Follo kunne melde seg på som pilotskoler.

Skoler i følgende kommuner viste interesse for dette tilbudet: Frogn, Oppegård, Nesodden, Ski, Vestby og Ås. Musikk i Skolen utformet et program som ble tilbudt pilotskolene i perioden mars 2015 til november 2016. Programmet inneholdt inspirasjons/ teambyggingkurs for alle ansatte ved de påmeldte

⁶ Kunnskapsdepartementet (2007). *Skapende læring – strategi for kunst og kultur i opplæringen 2007–2010*. Oslo: Kunnskapsdepartementet.

skolene og kursmoduler for lærere som underviser i musikk uten formell utdanning. Kursene ble utformet med utgangspunkt i en kartleggingsundersøkelse om ønsker og behov i de ulike skolene som hadde meldt seg som pilotskoler. Teambyggingseminar for alle ansatte ved de ulike skolene ble gjennomført ved alle skolene. Kursene varte i 2–3 timer og ga ideer til hvordan kollegiet kan arbeide med estetiske innfallsvinkler til sitt vanlige arbeid i skolehverdagen.

Det viste seg imidlertid at de fleste skolene som hadde vist interesse i kartleggingsfasen likevel ikke prioriterte å sende lærere til de øvrige kursmodulene som ble utviklet etter inspirasjons/teambyggingsturset. Derfor ble kun et mindre antall kurs satt i gang i Follo.

Dette avtalepunktet i samarbeidsavtalen har vært utfordrende. Selv om enkelte tiltak har vært gratis for grunnskolene, har tilbudte kurs og seminarer likevel ikke blitt prioritert av skolene.

Musikk i Skolen ser imidlertid et potensiale i å knytte tettere kontakt med enkelte skoler i forbindelse med å utarbeide en «skolens kulturplan» for å stimulere flere elever til å bli interessert i instrumentalundervisning gjennom opplevelser i grunnskolen. Follo-piloten har ikke gått videre med disse innspillene.

Avtalepunktet knyttet til de estetiske fagenes plass i grunnopplæringen er ikke videreført i ny samarbeidsavtale mellom NMH og Follo-kommunene.

3.8 Kulturskolene som faglige kompetansesentre

Follo-piloten har ikke hatt en aktiv rolle i arbeidet med å utvikle kulturskolene i Follo til faglige kompetansesentre. Det har imidlertid likevel foregått mye på dette området i de fleste kulturskolene, og aktivitetene er systematisert i denne rapporten for å finne fellestrekk og felles utfordringer som kan være aktuelle som samarbeidsområder i ny periode.

Oversikten nedenfor viser noen av kulturskolenes hovedaktiviteter på dette området.

En tydeliggjøring og konkretisering av aktivitetene finnes i DEL IV kapittel 7, under hver kulturskole.

Kulturskolene som faglige kompetansesentre

	Enebakk	Frogn	Kontra i Ski	Nesodden	Oppegård	Vestby	Ås
Samarbeid med barnehage/ grunnskole	X	X	X	X	X	X	X
Ansvar for den kulturelle skolesekken + lokale produksjoner for grunnskole-trinnet	X	X	X		X		X
Ansvar for den kulturelle spaserstokken + konserter på seniorsenter/institusjoner	X	X			X		X
Bidrag på diverse arrangementer i regi av ulike organisasjoner	X	X	X	X	X		X
Samarbeid med korps/kor/teater	X		X	X	X	X	X
Ansvar for kommunens internasjonale senter							X

3.9 Forsknings- og utviklingsarbeid

Kulturskolene i Follo er i rask og kreativ utvikling. Skolene har et personale og en ledelse som ønsker nytenkning og faglig utvikling, noe denne rapporten gir mange eksempler på.

Det har vært et ønske fra kulturskolene at NMH skal gå aktivt inn i forsknings- og utviklingsarbeid knyttet til Follo-piloten. Dette har i hovedsak vært gjennomført ved en tett oppfølging av arbeidet som er gjort innenfor talentutvikling. Her har det vært gjennomført en kontinuerlig evalueringsprosess der lokale lærere, NMH-lærere, studenter og elever har vært aktivt involvert. Resultatene fra dette systematiske arbeidet har ført til at modellen for piloten har vært i kontinuerlig utvikling.

Dette utviklingsarbeidet bør også videreføres i ny periode.

I tillegg til den kontinuerlige evalueringsprosessen, har NMH tatt på seg hovedansvaret for å utarbeide evalueringsrapporten for første periode i samarbeid med sentrale aktører i Follo-piloten.

I tillegg til denne systematiske oppfølgingen, har Follo-piloten utlyst stipend på kr 20 000 til studenter i mastergradsstudiet i musikkpedagogikk ved NMH, som ønsker å skrive en kulturskolerelatert masteroppgave. Det er først i 2017 vi har kunnet tildele stipendier på dette området.

Følgende studenter har fått tilsagn om stipend i 2017:

- Masterstudent Camilla Aasnes Engås med følgende arbeidstittel på oppgave:
*Hvordan påvirkes musikkfaget og samarbeidet mellom grunnskole og kulturskole gjennom musikk-
lærere som har stillinger i begge skoleslag i samme kommune?*
- Masterstudent Andreas Lønmo Knudsrød med følgende arbeidstittel på oppgave:
*Musikkteknologi i kulturskolen – hvordan planlegge, gjennomføre og evaluere undervisning i
musikkteknologi*

DEL II

4. Follo-piloten og Akershus fylke

... OG SÅ:... I brev av 12.06.2017, tildeler Akershus fylkeskommune Kulturskolen i Ås et tilskudd for 2017 på 1,5 millioner kroner til talentsatsingen Follo-piloten. Tilskuddet er bevilget av fylkestinget gjennom vedtak av Årsbudsjett 2017 og økonomiplan 2017–2020 (sak 116/16).

Denne tildelingen er forankret i *Kulturplan for Akershus 2016–2023*, som definerer fire hovedsatsingsområder:

- Et inkluderende kulturliv
- Barn og unge
- Talentutvikling
- Kultur næringer

Kulturplanen sier at alle mottakere av fylkeskommunale tilskudd forventes å bidra til måloppnåelse innenfor ett eller flere av hovedsatsingsområdene⁷.

Tilskuddet til Follo-piloten er, ifølge tilskuddsbrevet, knyttet til en særskilt satsing på talentutvikling i økonomiplanperioden 2017–2020, der det er avsatt 1,5 millioner kroner årlig til satsinger innen henholdsvis dans, teater og musikk.

I vedtaket står følgende:

For å oppfylle kulturplanens satsning på barn og unge, talentutvikling og frivillighet ønsker Akershus fylkesting i større grad å koble amatører og profesjonelle i forskjellige kunstneriske uttrykk. Hensikten er å gi unge og lovende talenter muligheter de ellers ikke ville fått. En slik kombinasjon vil også kunne utløse et større publikum. Satsningen får en regional forankring innen områdene dans, teater og musikk.

⁷ Akershus fylkeskommune (2016). *Kulturplan for Akershus 2016–2023*. Oslo: Akershus fylkeskommune. <http://www.akershus.no/afk-dokumenter/Dokument/kulturplan-for-akershus-2016-2023/>

Talentutviklings-satsningen tar utgangspunkt i Bærum kommunes nylig etablerte talentutviklingsprogram DanseFOT, hvor fylkeskommunen ønsker å etablere en fylkesdekkende klasse i tillegg til den klassen som kommunen allerede har opprettet for egne elever.

For Follo-piloten står følgende:

Med utgangspunkt i eksisterende samarbeid mellom Follo-kommunene og Norges musikkhøgskole om Follo-piloten, søkes det etablert et talentutviklingsprogram og en samarbeidsarena hvor også fagmiljøene og rekrutteringen av elever til musikk, dans og dramalinjen ved Ski videregående skole og Follo folkehøgskole blir involvert sammen med kommunene/kulturskolene og Musikkhøgskolen.

Akershus fylkeskommune forventer videre at det jobbes systematisk med de ulike beskrevne tiltakene knyttet til Follo-piloten, og at det på sikt innledes samarbeid med kulturskolene i hele fylket. Dette omfatter også de videregående skolene og folkehøgskolene med musikk, dans, dramalinjer og andre relevante samarbeidspartnere i musikklivet i Akershus.

18. desember 2017 viser protokoll fra fylkestinget i Akershus fylkeskommune følgende, knyttet til de tre talentsatsingene DanseFOT, Follo-piloten og Mediefabrikken:

Talentsatsingene Follo-piloten, DanseFot og Mediefabrikken styrkes hver med kr 500.000. Det nye nivået skal opprettholdes og indeksreguleres for fremtiden. Fylkestinget ber om at Follo-piloten ser på mulighetene til å styrke opplæringen av unge dirigenter, gjerne i samarbeid med videregående skoler med musikklinje. For DanseFOT søkes det utviklet et samarbeid med VG i dans for å gi mulighet for et høyere nivå på danseopplæringen.

Rådmannen bes legge fram en sak om hvordan våre videregående skoler som tilbyr utdanning innen musikk, dans og drama samt folkehøgskolene kan knyttes sterkere til fylkeskommunens satsing på talentutvikling, samt en redegjørelse for hvordan disse studieretningene i dag ivaretar både bredde og spesialisering og hvordan utdanningstilbudet i de videregående skolene best mulig kan utfylle satsingene ved de kommunale kulturskolene.

16. januar 2018 foreligger et brev til Follo-piloten v/ Alexander Krogh Plur, fra Akershus fylkeskommune, med følgende innhold:

Follopiloten er et prosjekt i regi av kulturskolene i Folloregionen og Norges musikkhøgskole, og retter seg inn mot talenter innen musikk. Den fylkeskommunale bevilgningen skal bidra til et

tettere samarbeid med de videregående skolene og andre regionale aktører i musikkfeltet, samt muligheten for erfaringsoverføring til andre deler av fylket.

For 2018 er følgende tilføyd i vedtaket, hvor tiltaket også ble styrket med kr 500 000 årlig:

Fylkestinget ber om at Follo-piloten ser på mulighetene til å styrke opplæringen av unge dirigenter, gjerne i samarbeid med videregående skoler med musikk-linje.

Fylkestinget har forventninger om at Follo-piloten skal få på plass en ny samarbeidsavtale våren 2018, der roller og ansvar, organisering og finansiering tydeliggjøres. Fylkestinget ønsker også beskrevet konkrete samarbeidsområder og forpliktelser mellom partene.

Det er i tillegg en forventning om at samarbeidsavtalen er politisk forankret i alle deltakende kommuner.

Dette betyr en sterk oppfordring til et utstrakt samarbeid mellom alle regionene i Akershus.

(Foto: Bonsak Hammeraas, Ås avis)

5. Veien videre – prosjektledernes tanker

Akershus fylkeskommune har, gjennom sitt vedtak om en fast bevilgning på 2 mill. kroner til Follo-piloten fra 2017, gitt Follo-piloten muligheter for å planlegge på vesentlig lenger sikt enn tidligere. Det ligger imidlertid også forpliktelser til Follo-piloten i dette vedtaket.

Tilskuddet er knyttet til en særskilt satsing på talentutvikling, og fylket ønsker at det eksisterende samarbeidet med Norges musikkhøgskole skal fortsette. Det ønskes etablert et talentutviklingsprogram og en samarbeidsarena hvor fagmiljøene ved musikk, dans, dramalinjen ved Ski videregående skole og Follo folkehøgskole blir involvert, sammen med kulturskolene og Musikkhøgskolen. Akershus fylke ønsker også å løfte frem opplæringen av unge dirigenter i et samarbeid mellom institusjonene.

På sikt ønskes samarbeidet mellom kulturskolene og andre musikkutdanningsinstitusjoner utvidet til hele fylket.

Når Akershus fylke velger å bruke ordet *etablere*, tolker vi det dit at fylket ønsker opprettet et program for talentene på permanent basis i et samarbeid mellom ulike typer musikkutdanningsinstitusjoner. Akershus fylkeskommune vil med dette vedtaket sette fokus på musikkutdanning som et helhetlig løp fra kulturskole til høyere utdanning, der talentene/fordypningselevne får et styrket og målrettet tilbud.

5.1 Økonomi

Vedtaket i Akershus fylkeskommune pr. 12.06.2017, viser at Ås kulturskole tildeles et tilskudd på 1,5 millioner kroner som i desember 2017 ble utvidet til 2 millioner. Kulturskolen i Ås er dermed gitt ansvaret for å styre prosessen.

De ulike skolene som forventes å skulle samarbeide, får i dag sine økonomiske tilskudd fra ulike hold:

- Kulturskolene er kommunale og får sitt økonomiske tilskudd fra kommunene og gjennom elevkontingenter.

- Videregående skole får sitt økonomiske tilskudd fra fylkene. Akershus fylke har det faglige, administrative og økonomiske ansvaret for alle de videregående skolene i fylket. En skoleplass er gratis for elevene.
- Follo folkehøgskole er også et fylkeskommunalt ansvar der fylket dekker utgifter til undervisning. Øvrige utgifter, dvs. kost, losji etc. dekkes av elevbetaling.
- Norges musikkhøgskole har sin bevilgning fra staten. En studieplass er gratis for studentene.

Et samarbeid mellom institusjonene i talentutviklingsarbeidet, må også bety økonomiske tilskudd fra de ulike samarbeidspartnerne. Tilskuddet vil måtte variere, avhengig av den enkelte skoles innretning, men noen retningslinjer bør være styrende:

I Follo-piloten har hver kommune gitt et ekstra tilskudd på kr 50 000 pr. år i inneværende periode. Vi foreslår at dette tilskuddet økes til kr 60 000 pr. år fra 2018. Det forventes at alle kommuner i Akershus som ønsker å ta del i samarbeidet, bidrar med en tilsvarende sum.

Akershus fylke bidrar gjennom sin rause bevilgning, med det største beløpet i denne satsingen. Dermed må vi også forvente høy aktivitet fra de videregående skolene i dette samarbeidet.

Follo folkehøgskole forventes å bidra økonomisk med utlån av konsertsaler og med ressurser til konkrete arrangementer som også styrker folkehøgskolen.

Norges musikkhøgskole får sin bevilgning fra Kunnskapsdepartementet. Midlene er øremerket til høyere utdanning. Likevel har NMH muligheter til å bruke noen av sine midler til rekruttering til høyere utdanning, og det er en forventning om at kr 150 000 + betydelige lærerressurser videreføres på mer permanent basis når Follo-piloten utvides til en større del av landet.

5.2 Akershus fylkeskommunes satsingsområder i den nye avtalen

Akershus fylke ønsker en tydelig satsing på talentene i fylket, men med «regional forankring, nasjonalt nedslagsfelt og prestasjoner på internasjonalt nivå», slik det står nedfelt i Kulturplan for Akershus 2016–2023⁸.

Dette tolker vi slik at fylket ønsker størst mulig aktivitet lokalt/regionalt, men at talentene skal ha mulighet for å synliggjøre seg nasjonalt, og gjennom stor egeninnsats kunne ha som målsetting å nå et internasjonalt nivå.

⁸ Akershus fylkeskommune (2016). *Kulturplan for Akershus 2016–2023*. Oslo: Akershus fylkeskommune <http://www.akershus.no/afk-dokumenter/Dokument/kulturplan-for-akershus-2016-2023/>

Dette er på mange måter i tråd med organiseringen av talentvirksomheten i Follo-piloten i 2016–2018, og i tråd med Norges musikkhøgskoles talentstrategi.

Når det gjelder å styrke opplæringen av unge dirigenter, ser vi for oss et samarbeid mellom Norges musikkhøgskole, de videregående skolene i fylket og eldre elever i kulturskolene som har lyst til å fordype seg i direksjon. Vi vil derfor foreslå at Norges musikkhøgskole tar initiativ til et møte mellom aktuelle interessenter i løpet av 2019. Styrking av nivået på søkere til direksjonsstudiet på NMH er også av stor interesse for NMH.

5.3 Videreføring av aktiviteter i Follo-piloten fra perioden 2014–2018

En betydelig del av samarbeidet mellom Follo-piloten og Norges musikkhøgskole har vært knyttet til fordypningsprogrammene i kulturskolen og talentvirksomheten. Her har vi sammen utviklet modeller som bør kunne videreføres også i et samarbeid med flere kulturskoler og videregående skoler i Akershus. Vi vil løfte frem følgende:

- *Fordypningsprogrammet:*

8 elever, normalt i alderen 14–18 år, får, etter prøvespill, tilbud om 8 timer pr. år med lærer fra NMH. Den enkelte kulturskole skal legge til rette for at elevens lokale lærer kan være tilstede på de fleste av disse timene.

Ressurs: 8 elever x 8 timer = 64 timer pr. år som dekkes av NMHs avsatte midler til Follo-piloten.

Vi ser for oss muligheter for å utvide dette samarbeidet med NMH til også å omfatte talentelever i andre kulturskoler i Akershus.

- *Mesterklasseprogrammet:*

Mesterklasseprogrammet er et tilbud til følgende instrumentgrupper i Follo-piloten:

– Stryk	– Piano
– Treblås (fløyte, klarinett, saksofon)	– Gitar
– Messing	– Sang
– Slagverk	– Rytmiske instrumenter

Ca. 10 elever innenfor hver instrumentgruppe plukkes ut av lokale lærere i regionen og får tilbud om mesterklasse med lærer fra NMH fire ganger pr. år. Lokal lærer forventes å være tilstede på mesterklassene.

Ressurs: 10 grupper x ca. 4 dobbelttimer = 80 timer, som dekkes av NMHs avsatte midler i Follo-piloten.

Dette er et godt innarbeidet tilbud der lokalt engasjement og elevenes nivå er svært avgjørende for at tilbudet skal bli vellykket.

Dette tilbudet bør også kunne videreutvikles til andre kulturskoler i Akershus.

- *Etterutdanningskurs/seminarer/mesterklasser*

NMH har gjennomført diverse etterutdanningskurs og seminarer i 2014–2018. Disse kursene og seminarene har kommet i gang etter ønske fra kulturskolene. NMH ønsker flere deltakere til denne type kurs og er svært positive til at hele Akershus innlemmes i samarbeidet.

NMHs lærere har også hatt mesterklasser lokalt etter initiativ fra enkelte kulturskoler. Dette tilbudet bør også kunne utvides til større deler av Akershus.

- *Formidling*

En positiv og aktiv del av samarbeidet har vært knyttet til konsertvirksomheten. Elever i fordypningsprogrammene ved de ulike kulturskolene har hatt samarbeidskonserter i faste lokaler i Follo. På flere av disse konsertene har også studenter fra NMH bidratt i samspill med elevene og med en egen avdeling. Denne aktiviteten har for NMHs studenter vært knyttet til masterstudiet ved institusjonen, der det ligger et arbeidskrav om et nærmere definert antall konserter eksternt. Denne aktiviteten bør også kunne utvides til å omfatte andre regioner i Akershus.

- *Praksis for studenter ved NMHs musikkpedagogiske studier*

Kulturskolene i Follo har vært aktive som mottakerskoler for NMHs praksisstudenter. Bærum kulturskole har også stilt opp som praksisskole for NMH de siste årene, i tillegg til flere videregående skoler i Akershus. NMH betaler mottakerskolene for dette arbeidet etter inngått praksisavtale med hver enkelt skole. Praksissamarbeidet er dermed ikke en utgiftspost for Follo-piloten. For NMH vil det være svært fordelaktig å utvide kontaktfeltet på dette området, og samarbeid på flere fronter, med sterk involvering av studenter, vil uten tvil også komme talentvirksomheten til gode.

5.4 Samarbeid med Ski videregående skole, musikk, dans, drama

Akershus fylkeskommune løfter frem Ski videregående skole og etter hvert de øvrige videregående skolene i fylket som naturlige og ønskede samarbeidspartnere når Follo-piloten skal utvides og etableres som et fast innslag på Akershus fylkeskommunes budsjett.

Mange av elevene som søker plass på musikklinjen vurderer en karriere som utøver eller musikkpedagog. Ikke minst av den grunn er det naturlig at elever i videregående skole inkluderes i en talentsatsing i fylket.

Follo-piloten ser flere muligheter for samarbeid. Elever på Ski videregående skole bør kunne prøvespille på samme måte som elevene i kulturskolene om de åtte plassene i fordypningsprogrammet. Dette vil sannsynligvis føre til større konkurranse om disse plassene, men kan også gi signaler til NMH om at antall plasser i programmet bør utvides hvis man ser at nivået på søkerne totalt sett blir høyere.

Tilsvarende bør deltakelse på mesterklasseprogrammene enkelt kunne utvides til å omfatte videregående skole slik det også i praksis gjør i dag innenfor noen instrumentgrupper. Inkludering av elever fra Ski videregående skole betyr imidlertid at det må legges til rette for at elevens lokale lærer kan være med på de fleste timene sammen med NMH lærer. Erfaringer fra Follo-piloten viser at nettopp samarbeidet mellom lærerne er en vesentlig grunn for denne modellens suksess. Elevene skal ha en opplevelse av at de ulike lærerne som skal støtte opp om elevens utvikling, arbeider i samme retning.

Ski videregående skole har allerede et praksissamarbeid med Norges musikkhøgskole som med stor fordel kan videreutvikles.

Vi ser også mange muligheter for samarbeid knyttet til konsert- og orkestervirksomheten.

5.5 Samarbeid med Follo folkehøgskole

Follo folkehøgskole er også en ønsket samarbeidspartner i Akershus fylkeskommunes satsing. Folkehøgskolen eies av Akershus fylkeskommune, og undervisningen betales av staten. Elevene betaler imidlertid en høy egenandel for deltakelse, som dekker rom, mat, studieturer, materiell. Det er ikke konkrete opptakskrav eller opptaksprøve for å bli elev ved skolen. Musikktilbudet er knyttet til band, vokal, musikal. Man kan dermed ikke forvente at elever fra denne skolen skal være aktuelle i talentprogramssamarbeidet med NMH. Det betyr ikke at elever fra skolen skal utelukkes fra å kunne delta på lik linje med elever fra andre aktuelle skoleslag, hvis de har et tilfredsstillende nivå.

Samarbeidet med Follo folkehøgskole er svært aktuelt i forbindelse med felles produksjoner i tilknytning til konkrete prosjekter der elever fra alle skoleslagene bidrar.

5.6 Samarbeid med øvrige kulturskoler og musikkutdanningsinstitusjoner i Akershus

I 2010 ble rapporten *Musikktalentene i kulturskolen – hvor er de, hva får de, hvor går de?* publisert på Norges musikkhøgskole og Norsk kulturskoleråds nettside⁹. Rapporten viser resultatene av en undersøkelse der man skulle se på mulighetene for å utvikle undervisnings- og organiseringsmodeller som legger til rette for at spesielt interesserte musikkelever kan utvikle sitt talent i et samarbeid mellom utdanningsinstitusjoner på ulike nivåer. Forslaget i denne rapporten er at kulturskolene knyttes sammen i regioner der den største kulturskolen i regionen får ansvaret for å utvikle samarbeid mellom kulturskolene. I tillegg er det forslag om at de flinkeste elevene i kulturskolen skal kunne delta i musikkaktiviteter i videregående skole. Høyere utdanningsinstitusjoner kobles inn i samarbeidet for de som ønsker å satse på en profesjonell karriere. Modellene som presenteres i denne rapporten gir forslag til et landsdekkende samarbeid gjennom regioninndelingen.

Det interessante her er at Follo-piloten langt på vei gjenspeiler noe av tenkningen i denne rapporten. Når vi etterhvert utvider aktivitetene til større deler av Akershus fylke, burde noe av målsettingen være å utvikle en fylkesmodell som kan være interessant for andre landsdeler. Derfor velger vi å antyde noen mulige innfallsvinkler til samarbeid knyttet til talentvirksomheten der hele Akershus er involvert.

Akershus fylke er inndelt i fire regioner:

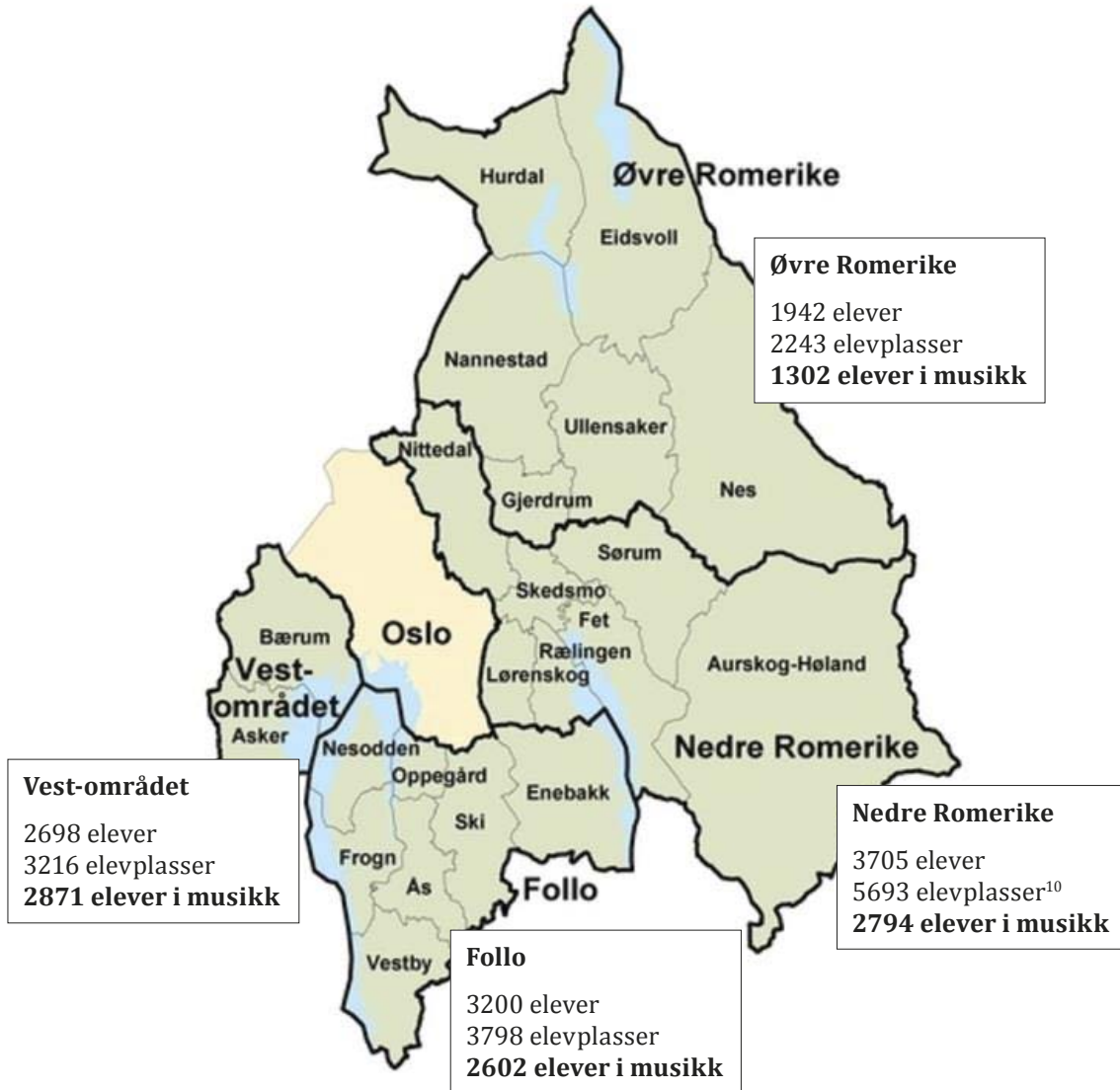
- Follo
- Øvre Romerike
- Nedre Romerike
- Vestområdet

Alle regionene har kulturskoler av ulik størrelse.

Oversikten på neste side viser regioninndelingen i Akershus fylke, med navn på kommuner og kulturskoler innenfor hver region. I tillegg følger en oversikt over totalt antall elever, elevplasser og elever i musikk, i hver region, for å kunne sammenlikne de ulike regionene (GSI 2017–2018. Se vedlegg 2 for nærmere detaljer). Oversikten viser at antall musikkelever i kulturskolene i Follo, Vestområdet og Nedre Romerike er relativt likt. Kulturskolene i Øvre Romerike er noe mindre, med ca. halvparten så mange musikkelever som hver av de andre regionene.

⁹ Bjøntegaard, Bjørg J. (2010): *Musikktalentene i kulturskolen, hvor er de, hva får de, hvor går de?* En undersøkelse om kulturskolenes satsing på talenter og utfordringer knyttet til denne talentsatsingen, Norges musikkhøgskole. <http://www.kulturskoleradet.no/arkivet/dokumentarkivet>

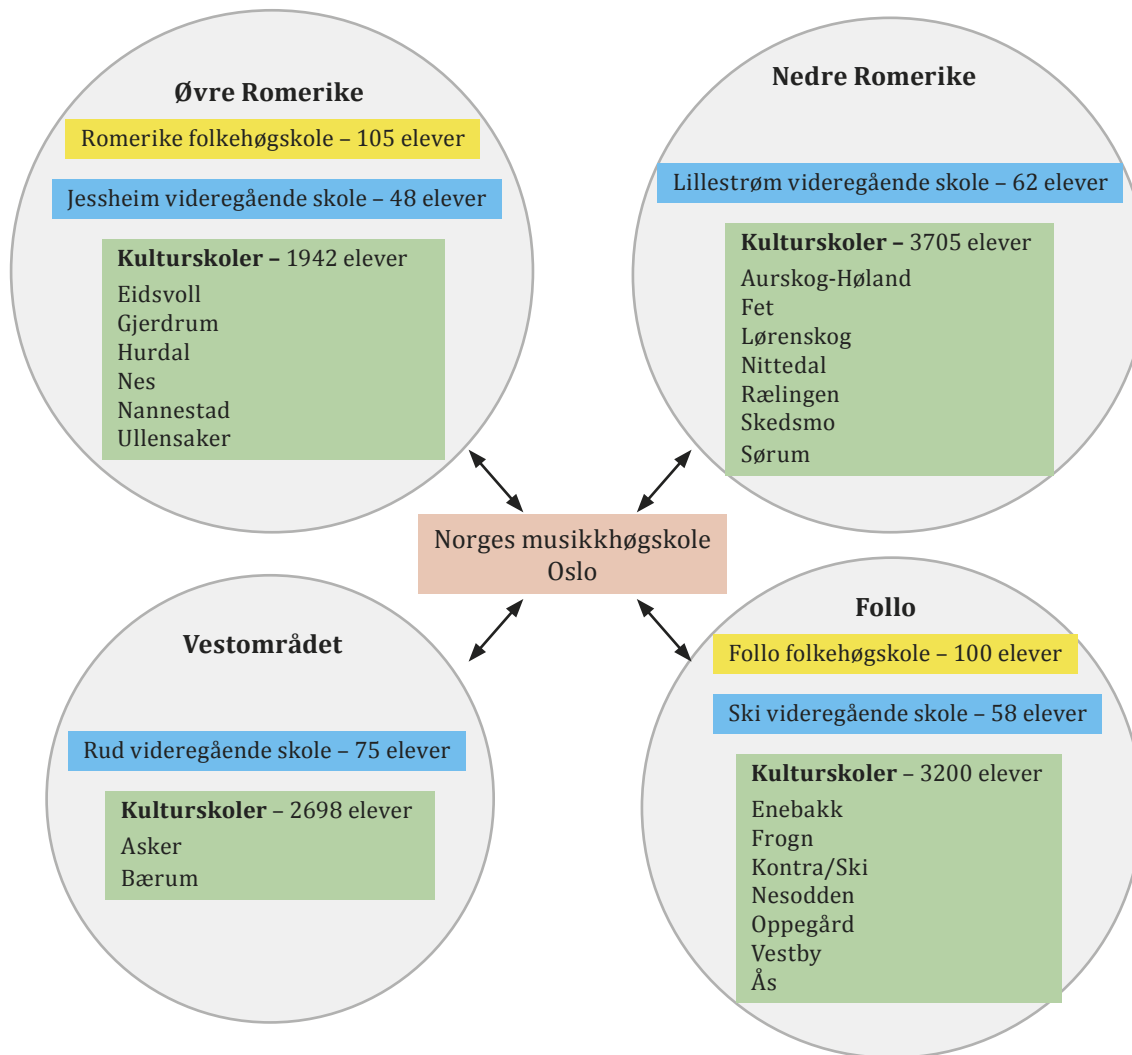
Elevplasser ved kulturskolene i Akershus

¹⁰ Antall elevplasser i Nedre Romerike er høyt da Lørenskog kulturskole har fått beskjed om å innlemme i statistikken arbeid som gjøres på sykehjem, i grunnskolen med kulturfag og barnehager.

Hvis man innlemmer de videregående skolene, folkehøgskolene og Norges musikkhøgskole i en samarbeidsmodell, kunne den f.eks. se slik ut for Akershus fylke:

Kunstfaglige utdanningsinstitusjoner i Akershus fylke 2017–2018

Modellen viser at det kun er Follo og Øvre Romerike som har folkehøgskoler med musikk. Ingen av disse folkehøgskolene gir tilbud om fordypning på instrument rettet mot en utøverkarriere. Begge skolene har ca. 100 elever.

Skolene har følgende tilbud:

Follo folkehøgskole: Band, dans, film, kunst, musikal

Romerike folkehøgskole: Kostyme og teatersminke, lyd og musikal, lysdesign, musikk og teater, scenografi og teater

Alle regionene i Akershus har videregående skoler med fordypning i musikk, dans, drama.

Rud videregående skole, som er den største av skolene med musikk, dans, drama i Akershus (75 elever), profilerer sitt musikktilbud mot de som er spesielt flinke, motiverte og talentfulle innenfor alle sjangere.

Lillestrøm videregående skole, musikk, dans, drama (62 elever) har musikktilbud innenfor alle sjangere.

Ski videregående skole, musikk, dans, drama (58 elever) markedsfører musikklinjen som et tilbud til de som har spesiell interesse for musikk, som ønsker å videreutvikle seg på sitt instrument og lære mye om musikk generelt. Ski videregående skole har musikktilbud innenfor alle sjangere.

Jessheim videregående skole, musikk, dans, drama, er den minste av skolene i Akershus med denne type fordypning (48 elever). Skolen har musikktilbud innenfor alle sjangere, men har et spesielt fokus på improvisasjon, IKT som verktøy i fagene og jazz, pop, rock.

De fleste kulturskolene i Akershus har egne fordypningsprogrammer eller samarbeider med andre kulturskoler om denne type programmer.

I tillegg melder flere av kulturskolene at de har sine «spesialiteter». For å nevne noen:

Kulturskolene på Øvre og Nedre Romerike samarbeider om kammerorkester. Flere kulturskoler på Nedre Romerike har stort fokus på storband, korps, band, messing og orgel.

I Bærum kulturskole er ungdomssymfoniorkester et satsingsområde.

I Follo er det stort fokus på kammerorkester og folkemusikk.

Større kjennskap til hverandres virksomhet vil kunne fremme samarbeid på mange fronter.

I tillegg til aktiviteter som løftes frem i denne rapporten, må vi se fremover. I et musikkliv i stadig endring vil det også være en oppgave innenfor talentutviklingsarbeidet å ha en åpen holdning til ulike og nye måter å skape og utøve musikk på. Ved siden av arbeidet med etablerte utdanningsløp, bør Follo-piloten også vurdere om det er rom for å ha noen åpne tiltak som retter seg mot nye elevgrupper. NMH er svært interessert i å være med på denne type utviklingsarbeid.

Med utgangspunkt i en slik beskrivelse av de ulike musikkutdanningsinstitusjonene i Akershus, har vi forslag til en modell beskrevet ut i fra tre nivåer:

Nivå 1- samarbeid internt i hver region:

Kulturskoler, videregående skoler og folkehøgskoler innenfor hver region samarbeider med hverandre gjennom fordypningsprogrammer, i prosjekter, i regionale mesterklasser m.m.

Hver region ansetter en koordinator i en nærmere definert prosentstilling. Koordinatoren skal samordne aktivitetene i regionen. Kommunene i regionen bør kunne «spleise» på en slik stilling.

Hver kommune som er med i piloten bevilger minst kr 60 000 til aktiviteter som knyttes til samarbeid mellom kulturskolene i hver region. Disse midlene brukes også til tiltak på nivå 2 og 3 (se nedenfor).

Akershus fylkeskommune støtter ulike samarbeidsaktiviteter på dette nivået.

Større aktiviteter avtales med prosjektleder for den utvidede Follo-piloten.

Norges musikkhøgskole kan, i et begrenset omfang, kontaktes gjennom prosjektansvarlig for ønskede mesterklasser og kurs.

Nivå 2 – samarbeid mellom regionene:

Koordinatorene i regionen samarbeider med prosjektleder for den utvidede Follo-piloten om felles prosjekter for hele fylket, gjerne prosjekter på tvers av kunststartene der folkehøgskolene kan være aktive bidragsyttere.

Norges musikkhøgskole kan, i begrenset omfang, kontaktes gjennom prosjektansvarlig for ønskede mesterklasser og kurs på nivå 2.

Nivå 3 – samarbeid med Norges musikkhøgskole:

Samarbeid om talentutvikling med Norges musikkhøgskole vil være spesielt aktuelt på nivå 3. NMH vil vurdere å utvide sitt talentprogram i Follo-piloten slik at elever fra de ulike regionene kan prøvespille for å bli tatt opp til programmet. I dette programmet skal lokal lærer og NMH -lærer samarbeide om elevens utvikling i 8 timer pr. år, og kulturskolene/de videregående skolene må legge til rette for at de lokale lærerne kan være med på dette opplegget. I Follo-piloten har antall elever i talentprogrammet vært begrenset til åtte. Dette tallet bør utvides hvis flere regioner i Akershus skal være med. Man kan også vurdere om antall timer med NMH lærer bør økes.

Hvis talentprogrammet utvides på en slik måte, kan det i tillegg være aktuelt å organisere felles aktiviteter på NMH der elevene som er med i talentprogrammet møtes et par ganger i semesteret for å høre på hverandre på tvers av instrumentgrupper.

Det kan også være aktuelt å diskutere organiseringen av opptaksprøvene, spesielt hvis antall elever som kvalifiserer seg gjennom opptaksprøvene i de ulike regionene overstiger det antallet NMH kan ta imot.

I tillegg bør NMH åpne sitt mesterklassetilbud innenfor ulike instrumentgrupper til å omfatte elever fra hele Akershus. I Follo-piloten har elevene på mesterklasseprogrammet stort sett kommet til NMH to ganger pr. semester for å spille for lærer fra NMH. Lokal lærer har også vært med på disse timene. Hvis mesterklassetilbudet skal omfatte flere, bør nivå/alder presiseres noe nærmere enn har vært påkrevet i Follo-piloten.

NMH bør ha en koordinator som har tett kontakt med prosjektleder for den utvidede Follo-piloten og koordinatorene i de ulike regionene. Erfaring gjennom Follo-piloten har vist at ressurser til koordinering i alle ledd er helt nødvendig for at et slikt prosjekt skal lykkes.

NMH har, ut ifra sin avtale med departementet, begrensede muligheter for å legge flere øremerkede midler i talentarbeidet for yngre årsklasser. NMH kan imidlertid tilrettelegge slik at enkelte lærere kan bidra i dette arbeidet gjennom konkrete oppgaver som er tydeliggjort på deres arbeidsplan.

Oppsummering:

Overordnet:

- Faglig ledelse ligger i Follo
- Overordnet administrativ ledelse ligger i Follo
- Midler fra Akershus fylkeskommune, 2 millioner kroner pr. år, koordineres fra Follo
- Hver kommune som er med i samarbeidet setter av minst kr 60 000 pr. år til Follo-piloten
- NMH setter av kr 150 000 pr. år, inkludert en 10 % stilling til koordinering + betydelige læreresurser til fordypnings- og talentarbeidet
- NMH samarbeider med faglig ledelse i Follo om organiseringen av aktivitetene
- Lærere fra NMH samarbeider med lokale lærere om elever som er tatt opp i et talentprogram etter opptaksprøve
- NMH arrangerer mesterklasser to ganger pr. år på tvers av regionene for elever i fordypningsprogrammene

- De lokale lærernes arbeidsplaner legges til rette slik at de kan være med på elevenes timer med NMH-lærer og delta på andre aktuelle samarbeidsarenaer
- Det bør være mulig å organisere mesterklasser etc. lokalt med eksterne gjestelærere
- Studenter fra NMH bidrar gjennom arbeidskrav i sine studieplaner i lokale konserter i de ulike regionene
- Alle skoleslag samarbeider om å ha fokus på fremtidens musikere gjennom utvikling av nye fagtilbud

DEL III

6. Oversikt over aktiviteter knyttet til de ulike samarbeidspunktene i Follo-pilotens første periode

6.1 Aktiviteter knyttet til 3.1 Utvikling og implementering av lokale læreplaner

- 3.1.1 **2014** Felles prosjekt mellom kulturskolene om innsamling av lokale læreplaner
Deltakere: Alle kulturskolene
- 3.1.2 **2015** Aktivt arbeid med innsamlede planer
Deltakere: alle kulturskolene
- 3.1.3 **2015** Oppegård kulturskole og Kulturskolen i Ås – pilotskoler for Norsk kulturskoleråd
- 3.1.4 **2016** Kurs om utvikling av fagplaner (NMH)
Deltakere: Alle kulturskolene i Follo
- 3.1.5 **2016** Fagdager for alle kulturskolene i Follo. Rammeplanarbeid. Deltakere: Alle kulturskolene i Follo
- 3.1.6 **2017** Felles fagplanarbeid i kulturskolene i Follo, ferdigstillelse av felles fagplaner

6.2 Aktiviteter knyttet til 3.2 Kompetansebehov i opplæringen, med særlig fokus på kulturskolene, sett i forhold til NMHs ordinære studier

- 3.2.1 **2014** Kulturskolelærere fra Oppegård, Vestby og Ås bidro på seminar for NMHs studenter om kulturskolen som arbeidsplass
- 3.2.2 **2016** Kulturskolerektor fra Ås bidro på seminar for NMHs studenter om kulturskolen som arbeidsplass
- 3.2.3 **2017** Kulturskolerektor fra Ås bidro på seminar for NMHs studenter om kulturskolen som arbeidsplass
- 3.2.4 **2017** Kulturskolerektor fra Ås holdt foredrag for utøverstudenter ved NMH om kulturskolen som arbeidsplass

6.3 Aktiviteter knyttet til 3.3 Praksisplasser

- 3.3.1 **2015** 40–50 studenter fra NMH i praksis i uke 9 og 10
8–10 elever pr. kulturskole
Deltakende skoler: Frogn, Kontra, Oppegård, Vestby, Ås
- 3.3.2 **2016** 40–50 studenter fra NMH i praksis i uke 9 og 10
8–10 elever pr. kulturskole
Deltakende skoler: Frogn, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
- 3.3.3 **2017** 40–50 studenter fra NMH i praksis i uke 11 og 12
Deltakende skoler: Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
Avsluttende konsert knyttet til praksis i prosjektet «Lyden av Musikkhøgskolen»
- 3.3.4 **2018** 40–50 studenter fra NMH i praksis i uke 9–11. 8–10 elever pr. kulturskole
Deltakende skoler: Enebakk, Frogn, Kontra, Oppegård, Vestby, Ås

- 6.4 Aktiviteter knyttet til 3.4 Talentutvikling/forutdanning for høyere musikkutdanning
- 3.4.1 **2014** Bratsj- og kontrabass-seminar
Sted: Oppegård
Deltakende skoler: Kontra, Nesodden, Oppegård, Ås + NMH
- 3.4.2 2014 Folkemusikkseminar med Kjerringrokk
Sted: Ås
Deltakende skoler: Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
- 3.4.3 2014 Rekruttering obo og fagott
Sted: Ås
Deltakende skoler: Kontra, Oppegård, Ås + NMH
- 3.4.4 2014 Sommerskole for strykere
Sted: Oppegård
Deltakende skoler: Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås + NMH
- 3.4.5 **2015** Akkordeonseminar
Sted: Ås
Deltakende kulturskole: Ås + NMH
- 3.4.6 2015 Blåsekvintettseminar
Sted: Kontra, Ås
Deltakende kulturskoler: Kontra, Ås
- 3.4.7 2015 Bratsjseminar
Sted: Ås og Kontra
Deltakende kulturskoler: Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
- 3.4.8 2015 Celloseminar
Sted: Ås
Deltakende kulturskoler: Frogn, Kontra, Nesodden, Vestby, Ås
- 3.4.9 2015 Folkemusikkseminar med folkemusikkgruppen Majorstuen
Sted: Ås/Oslo
Deltakende kulturskoler: Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
- 3.4.10 2015 Gitarseminar
Sted: Oppegård
Deltakende kulturskoler: Oppegård, Vestby, Ås

- 3.4.11 2015 Jazz/improvisasjonskurs
Sted: Frogn
Deltakende kulturskoler: Frogn, Vestby, Ås + NMH
- 3.4.12 2015 Kammermusikkseminar for litt viderekommende elever som ikke spiller i FUSO
Sted: Oppegård
Deltakende kulturskoler: Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
- 3.4.13 2015 Mesterklasse for trombonister
Sted: Frogn
Deltakende kulturskoler: Frogn, Nesodden, Ås + NMH
- 3.4.14 2015 Nybegynnerseminar – stryk
Sted: Frogn
Deltakende kulturskoler: Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
- 3.4.15 2015 Orkesterseminar (FUSO) i samarbeid med Oslo-Filharmonien
Sted: Ås/Oslo konserthus
Deltakende skoler: Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
- 3.4.16 2015 Samspillseminar for fordypningselever
Sted: Nesodden
Deltakende skoler: Nesodden, Vestby, Ås
- 3.4.17 2015 Seminar med folkemusikkgruppen Majorstuen med avsluttende konsert på Riksscenen for folkemusikk
Sted: Ski/Ås, Riksscenen
Deltakende kulturskoler: Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
- 3.4.18 2015 Seminar med Follo jazz
Sted: Kontra
Deltakende kulturskoler: Kontra, Ås
- 3.4.19 2015 Sommerkurs for strykere
Sted: Oppegård
Deltakende kulturskoler: Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås + NMH
- 3.4.20 2015 Teorikurs for inntak til musikklinjen på videregående skole
Sted: Kontra
Deltakende kulturskole: Kontra + Ski videregående skole
- 3.4.21 2015 Tidligmusikk-seminar for viderekommende elever. Forskjellige instrumenter.
Deltakende kulturskoler: Frogn, Nesodden, Oppegård + NMH

- 3.4.22 **2016** Bratsj og kontrabass seminar
 Sted: Ås
 Deltakende kulturskoler: Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås + NMH
- 3.4.23 2016 Folkemusikkseminar
 Sted: Tomter
 Deltakende kulturskoler: Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås + Hobøl
- 3.4.24 2016 Orkesterseminar (FUSO) under Mozart festivalen i Fredrikstad.
 Samarbeid med Østfold Ungdomsorkester
 Sted. Fredrikstad
 Deltakende kulturskoler: Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
- 3.4.25 2016 Gitardag for elever fra ca. 10 år og oppover
 Sted: Oppegård
 Deltakende kulturskoler: Oppegård, Ås
- 3.4.26 2016 Kammermusikkseminar for strykere
 Sted: Oppegård
 Deltakende kulturskoler: Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
- 3.4.27 2016 Mesterklasser – klarinett
 Sted: NMH
 Deltakende kulturskoler: Nesodden, Oppegård + NMH
- 3.4.28 2016 Mesterklasser – messing
 Sted: NMH
 Deltakende kulturskoler: Kontra, Oppegård, Ås + NMH
- 3.4.29 2016 Mesterklasser – piano
 Sted: Ås
 Deltakende kulturskoler: Frogn, Vestby, Ås + NMH
- 3.4.30 2016 Mesterklasser – sang
 Sted: NMH
 Deltakende kulturskoler: Kontra, Ås + NMH
- 3.4.31 2016 Mesterklasser – treblås
 Sted: Nesodden
 Deltakende kulturskole: Nesodden + NMH
- 3.4.32 2016 Mesterklasser for messingblåsere
 Sted: Ås
 Deltakende kulturskoler: Kontra, Ås + NMH

- 3.4.33 2016 Mesterklasser – stryk
Sted: Oppegård/NMH
Deltakende kulturskoler: Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås + NMH
- 3.4.34 2016 Mesterklasser – fløyte
Sted: NMH
Deltakende kulturskoler: Frogn, Ås + NMH
- 3.4.35 2016 Mesterklasser – piano
Sted: Oppegård/NMH
Deltakende kulturskoler: Oppegård, Vestby, Ås + NMH
- 3.4.36 2016 Mesterklasser – rytmisk
Sted: Kontra
Deltakende kulturskoler: Kontra, Nesodden, Oppegård + NMH
- 3.4.37 2016 Mesterklasser – saksofon
Sted: NMH
Deltakende kulturskoler: Kontra, Nesodden, Oppegård + NMH
- 3.4.38 2016 Mesterklasser – gitar
Sted: NMH
Deltakende kulturskoler: Oppegård + NMH
- 3.4.39 2016 Mesterklasse – sang
Sted: Ås
Deltakende kulturskoler: Kontra, Ås + NMH
- 3.4.40 2016 Nybegynnerseminar – stryk
Sted: Frogn
Deltakende kulturskoler: Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
- 3.4.41 2016 Orkesterprosjekt med elever fra NMHs talentutviklingsprogram og viderekommende elever fra Follo
Sted: NMH
Deltakende kulturskoler: Oppegård, Ås + NMH
- 3.4.42 2016 Prestasjonsforberedelseskurs for fordypnings elever
Sted: Vestby
Deltakende kulturskoler: Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås + NMH
- 3.4.43 2016 Rethink Folk Music, et nordisk samarbeidsprosjekt støttet av EU
Sted: Trondheim og Danmark
Deltakende kulturskoler: Kontra, Ås

- 3.4.44 2016 Seminar med Dala Violinisterna
Sted: Borlänge of Rättvik
Deltakende kulturskoler: Kontra, Oppegård, Ås
- 3.4.45 2016 Seminar med tenThing ensemblet
Sted: Ås
Deltakende kulturskoler: Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
- 3.4.46 2016 Slagverkseminar for elever fra 10 år og oppover (Glow)
Sted: Frogn
Deltakende kulturskoler: Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
- 3.4.47 2016 Teorikurs for inntak til musikklinjen på videregående skole
Sted: Kontra
Deltakende kulturskoler: Kontra, Oppegård + Ski videregående skole
- 3.4.48 **2017** BiLyd på Oscarsborg festning
Sted: Oscars borg festning
Deltakende kulturskoler: Ås, Rælingen, Skedsmo
- 3.4.49 2017 Bratsj- og kontrabass seminar
Sted: Ås
Deltakende kulturskoler: Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås + NMH
- 3.4.50 2017 Fjellfløytekurs
Sted: Ås
Deltakende kulturskoler: Frogn, Oppegård, Ås + NMH
- 3.4.51 2017 Gitarseminar – samspilldag for gitarister med La Volta ensemblet
Sted: Oppegård
Deltakende kulturskoler: Oppegård, Ås
- 3.4.52 2017 Jazz- og improvisasjonsseminarer (2)
Sted: Oppegård
Deltakende kulturskole: Frogn, Oppegård, Ås + NMH
- 3.4.53 2017 Kammermusikkseminar
Sted: Ås
Deltakende kulturskoler: Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
- 3.4.54 2017 Mesterklasser – fløyte
Sted: Ski/NMH
Deltakende kulturskoler: Kontra + NMH

- 3.4.55 2017 Mesterklasser – klarinett
Sted: NMH
Deltakende kulturskoler: Nesodden, Oppegård, Vestby + NMH
- 3.4.56 2017 Mesterklasser – piano
Sted: Oppegård/NMH
Deltakende kulturskoler: Oppegård, Ås + NMH
- 3.4.57 2017 Mesterklasser – saksofon
Sted: NMH
Deltakende kulturskoler: Kontra, Nesodden, Oppegård + NMH
- 3.4.58 2017 Mesterklasser – sang
Sted: NMH
Deltakende kulturskoler: Ås + NMH
- 3.4.59 2017 Mesterklasser –gitar
Sted: NMH
Deltakende kulturskoler: Oppegård + NMH
- 3.4.60 2017 Mesterklasser –messing
Sted: Ski videregående skole
Deltakende skoler: Nesodden, Ås + Ski videregående skole + NMH
- 3.4.61 2017 Mesterklasser- rytmiske instrumenter
Sted: Ski/NMH
Deltakende kulturskoler: Kontra, Nesodden, Vestby, Ås + NMH
- 3.4.62 2017 Mesterklasser –stryk
Sted: Oppegård/NMH
Deltakende kulturskoler: Oppegård, Ås + NMH
- 3.4.63 2017 Nybegynnerseminar – stryk
Sted: Frogn
Kulturskoler: Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
- 3.4.64 2017 Sommerskole for strykere
Sted: Oppegård
Deltakende kulturskoler: Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås + NMH
- 3.4.65 **2018** Bandseminar i samarbeid med Follo folkehøgskole
Sted: Follo folkehøgskole
Deltakende kulturskoler:

- 3.4.66 2018 Blåseoktettseminar
Sted:
Deltakende kulturskoler:
- 3.4.67 2018 Bratsj- og kontrabasseminar
Sted: Oppegård
- 3.4.68 2018 Follo KNØTTE-TUP for talentfulle piano-, fiolin- og celloelever i alderen 7-10 år
Sted: Oppegård
Deltakende kulturskoler: Frogn, Nesodden, Oppegård, Ås
- 3.4.69 2018 Follo-feler og akkordeonorkester- Hey, hey Heyerdahl
Sted: NMH
Deltakende kulturskoler: Kontra, Ås + NMH
- 3.4.70 2018 Follo fordypning i samarbeid med elever i NMHs talentutviklingsprogram.
Workshop. 3 samlinger
Sted: NMH
Deltakende kulturskoler: Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås + NMH
- 3.4.71 2018 Jazzprosjekt med elever fra kulturskolene og Ski videregående skole
Sted: Ski videregående skole
Deltakere: Kråkstad jazz og Ski videregående skole
- 3.4.72 2018 Jazzprosjekt. Samarbeid mellom Follo-piloten og Østnorsk jazzsenter
Sted: Follo
Deltakende kulturskoler:
- 3.4.73 2018 Kammermusikkseminar for strykere
Sted: Ås
Deltakende kulturskoler:
- 3.4.74 2018 Korseminar
Sted: Enebakk og Ås
Deltakende kulturskoler: Enebakk, Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Ås + NMH
- 3.4.75 2018 Mesterklasser – fløyte
Sted: Ski/NMH
Deltakende skoler: Kontra + Ski videregående skole og NMH
- 3.4.76 2018 Mesterklasser – klarinett
Sted: NMH
Deltakende kulturskoler: Nesodden, Oppegård, Vestby + NMH

- 3.4.77 2018 Mesterklasser – piano
Sted: Oppegård/NMH
Deltakende kulturskoler: Oppegård, Ås
- 3.4.78 2018 Mesterklasser – saksofon
Sted: NMH
Deltakende kulturskoler: Kontra, Nesodden, Oppegård + NMH
- 3.4.79 2018 Mesterklasser – sang
Sted: NMH
Deltakende kulturskoler: Ås + NMH
- 3.4.80 2018 Mesterklasser –gitar
Sted: NMH
Deltakende kulturskoler: Oppegård + NMH
- 3.4.81 2018 Mesterklasser –messing
Sted: Ski videregående skole
Deltakende skoler: Nesodden, Ås, Ski videregående skole og NMH
- 3.4.82 2018 Mesterklasser- rytmiske instrumenter
Sted: Ski/NMH
Deltakende kulturskoler: Kontra, Nesodden, Vestby, Ås + NMH
- 3.4.83 2018 Mesterklasser –stryk
Sted: Oppegård/NMH
Deltakende kulturskoler: Oppegård, Ås + NMH
- 3.4.84 2018 Orkesterseminar (FUSO) under Mozart festivalen i Fredrikstad
Sted: Ås/Ski/Fredrikstad
Deltakende kulturskoler:
- 3.4.85 2018 Sommerskole for strykere
Sted: Oppegård
Deltakende kulturskoler:
- 3.4.86 2018 Strykeseminar for begynnere
Sted: Frogn
Deltakende kulturskoler:
- 3.4.87 2018 Thanks Jimi Festival
Sted: Oppegård
Deltakende kulturskoler: Oppegård

6.5 Aktiviteter knyttet til 3.5 Musikkformidling

- 3.5.1 **2014** Åpningskonsert på NMH med fordypningslever i Follo-piloten
Sted: NMH
Deltakende kulturskoler: Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
- 3.5.2 **2015** Ad Astra-konsert
Sted: Drøbak kirke
Deltakende kulturskoler: Kontra, Ski, Nesodden, Oppegård, Ski, Vestby, Ås + NMH
- 3.5.3 **2015** Diverse studentkonserter i samarbeid med masterstudenter fra NMH
Sted: Drøbak kirke
Deltakende kulturskoler: Frogn, Kontra, Oppegård + NMH
- 3.5.4 **2015** Konsert med DalaViolinisterna under Oslo kammermusikkfestival
Samarbeidskonsert med strykeelever fra hele Follo
Sted: NMH
Deltakende kulturskoler: Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås

- 3.5.5 2015 Konserter med La Volta gitarensamble
Sted: Vestby kirke, Oppegård
Deltakende kulturskoler: Oppegård, Vestby
- 3.5.6 2015 Orkesterkonsert (FUSO) i samarbeid med Oslo-Filharmonien
Sted: Oslo konserthus
Deltakende kulturskoler: Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
- 3.5.7 **2016** Huskonsert med masterstudenter fra NMH
Sted: Nesodden
Deltakende kulturskoler: Nesodden + NMH
- 3.5.8 2016 Høstkonsserter med fordypnings elever I Follo
Sted: Smia
Deltakende kulturskoler: Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
- 3.5.9 2016 Konsert med Follo ungdomssymfoniorkester (FUSO) i samarbeid med Østfold ungdomsorkester
Sted: Fredrikstad
Deltakende kulturskoler: Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
- 3.5.10 2016 Konsert med klaverstudenter fra NMH. Tema for konserten: Dans
Sted: Oppegård og Ås.
Deltakende kulturskoler: Oppegård, Ås + NMH
- 3.5.11 2016 Konsert med tenThing brassensemble
Sted: Ås
Deltakende kulturskoler: Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
- 3.5.12 **2016** Konsert på fagdag for kulturskolene med studenter fra NMH
Sted: Oppegård + NMH
- 3.5.13 2016 Scenisk forestilling med slagverkduoen Glow
Sted: Frogn
Deltakende kulturskoler: Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
- 3.5.14 **2017** Huskonsert med masterstudenter fra NMH
Sted: Vestby
Deltakende kulturskoler: Vestby + NMH

- 3.5.15 2017 Høstkonserter med fordypningselever i Follo
 Sted: Smia
 Deltakende kulturskoler: Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
- 3.5.16 2017 Høstkonserter med fordypningselever i Follo
 Sted: Drøbak kirke
 Deltakende kulturskoler: Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
- 3.5.17 2017 Jubileumskonserter for Vestby kulturskoles talentprogram MOLTO
 Sted: Såner kirke
 Deltakende kulturskoler: Kontra, Vestby, Ås
- 3.5.18 2017 Julekonserter i samarbeid med Ski videregående skole
 Sted: Ski nye kirke
 Deltakende kulturskoler: Kontra, Ås
- 3.5.19 2017 Konserter – Lyden av Musikkhøgskolen
 Sted: Den Norske Opera & Ballett
 Deltakende kulturskoler: Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås + NMH
- 3.5.20 2017 Konserter med elever fra Talentprogrammet i Follo-piloten
 Sted: NMH
 Deltakende kulturskoler: Oppegård, Vestby, Ås + NMH
- 3.5.21 2017 Konserter med kulturskoleelever, sangere fra Follo folkehøgskole og studenter fra NMH
 Sted: Follo folkehøgskole
 Medvirkende kulturskoler: Oppegård + Follo folkehøgskole og NMH
- 3.5.22 2017 Konserter i samarbeid med BiLyd
 Sted: Oscarsborg
 Deltakende kulturskoler: Ås + Skedsmo og Rælingen kulturskoler
- 3.5.23 2017 Orkesterkonserter (FUSO) under Mozart festivalen
 Sted: Fredrikstad
 Deltakende kulturskoler: Kontra, Oppegård, Ås

- 3.5.24 2017 Øst for solen. Konsert i samarbeid med Follofeler, Västana teater og folkemusikkstudenter ved NMH
Sted: NMH
Deltakende kulturskoler: Kontra, Oppegård, Vestby, Ås + NMH
- 3.5.25 2018 Follo-pilotens festdag
Sted: Vitenparken i Ås
Deltakende kulturskoler: Enebakk, Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås + NMH
- 3.5.26 2018 Hey, hey Heyerdahl. Tradisjonsmusikk fra Akershus og omegn for stryk og akkordeon. I samarbeid med Folkemusikksenteret i Akershus og NMH
Sted: NMH
Deltakende kulturskoler: Kontra, Ås + NMH
- 3.5.27 2018 Huskonsert med studenter fra NMH
Sted: Nesodden + NMH
Deltakende kulturskoler: Nesodden

- 3.4.28 2018 Høstkonsertene for unge musikere
Sted: Frogn
Deltakende kulturskoler: Enebakk, Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
- 3.4.29 2018 Jazzkonsert i samarbeid med Ski videregående skole og Kråkstad jazz
Sted: Ski videregående skole
Deltakende kulturskoler: Kontra + Ski videregående skole
- 3.5.30 2018 Thanks Jimi Festival
Sted: Oppegård
Deltakende kulturskoler: Oppegård
- 6.6 Aktiviteter knyttet til 3.6 Faglig og pedagogisk etter- og videreutdanning for lærere og ledere
- 3.6.1 **2014** Oppstart av Follo-piloten: Felles dag for lærere i kulturskolene
Tema: Øving
Sted: NMH
Deltakende kulturskoler: Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås + NMH med foredragsholdere
- 3.6.2 **2015** Fagdag: Prestasjonsforberedelse og øving v/ Philip Dammen og Johannes Hatfield
Sted: Oppegård
Deltakende kulturskoler: Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås + NMH
- 3.6.3 2015 Ipad som arbeidsverktøy i undervisningen
Sted: Kontra
Deltakende kulturskoler: Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås + NMH
- 3.6.4 2015 Seminar i jazzimprovisasjon for pianolærere v/ Andre Bongard
Sted: Vestby
Deltakende kulturskoler: Frogn, Vestby, Ås + NMH
- 3.6.5 **2016** Fagdag: Rammeplanarbeid v/ Gunnar Skaar, Norsk kulturskoleråd
Sted: Sørmarka
Deltakende kulturskoler: Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
- 3.6.6 2016 Kurs om utvikling av fagplaner
Sted: NMH
Deltakende kulturskoler: Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås + NMH

- 3.6.7 2016 Øving-workshop for lærere. Videreføring av temaet Øving/
prestasjonsforberedelse v/ Philip Dammen
Sted: Ås
Deltakende kulturskoler: Ås + NMH
- 3.6.8 **2018** Videreutdanning:
Veilederutdanning for praksisveiledere v/ lærere fra NMH
Sted: NMH
Deltakende kulturskoler:
- 3.6.9 2018 Videreutdanning:
Barnekorledelse v/ lærere fra NMH
Sted: NMH
Deltakende kulturskoler:
- 3.6.10 2018 Videreutdanning:
Musikk 1. For lærere og kulturskolelærere som ønsker å kvalifisere seg for musikkun-
dervisning i grunnskolen v/lærere fra NMH
Deltakende kulturskoler:
- 3.6.11 **2019** Videreutdanning:
Grunnskoleidaktikk for kulturskolelærere v/lærere fra NMH
Sted: NMH
Deltakende kulturskoler:

I tillegg til disse etter- og videreutdanningstilbudene, se også tilbud til lærere under 3.7 – Estetiske fag i grunnopplæringen.

6.7 Aktiviteter knyttet til 3.7 Estetiske fag i grunnopplæringen

- 3.7.1 **2015** Musikkfaget i klasserommet del 1 og del 2 v/Musikk i Skolen
Sted: Ås
Deltakende kommuner: Ås
- 3.7.2 2015 Teambygging/inspirasjonsseminar for lærere i grunnskolen v/ Musikk i
Skolen
Sted: Nesodden, Heer, Hebekk, Sogsti
Deltakende kommuner: Frogn, Nesodden, Ski

- 3.7.3 **2016** Musikk i Matte for 1.–7. trinn for grunnskolelærere v/Musikk i Skolen - Kai Lennert Johansen
Sted: Ås
Deltakende kommuner: Frogn, Kontra, Ås
- 3.7.4 2016 Musikk på timeplanen, del 1 og del 2 v/Musikk i Skolen
Gjennomført i Oslo pga. manglende påmelding i Follo
- 3.7.5 2016 Teambygging/inspirasjonsseminar for lærere i grunnskolen v/ Musikk i Skolen
Sted: Greverud, Sjøskogen
Deltakende kommuner: Oppegård, Ås

Foto: Monika Risnes, Ås avis

DEL IV

7. Utdypende rapporter fra kulturskolene

7.1 Enebakk kulturskole i Enebakk kommune

Enebakk kulturskole er den minste av kulturskolene i Follo, men en kulturskole i sterk vekst. Skolen har 251 elever, 329 elevplasser og ca. 4,5 årsverk til undervisning, fordelt på lærere i deltidsstillinger. 115 elever følger undervisning i musikk (GSI 2017–2018. Se Vedlegg 2).

Enebakk kulturskole har også tilbud innenfor dans, som det største fagområdet, visuelle kunsthøgskole og teater. Flere av skolens elever deltar i flere fag.

Enebakk kulturskole ble del av Follo-piloten høsten 2017 og har dermed ikke tatt del i så mange aktiviteter enda.

I 2018 har Enebakk kulturskole meldt seg som praksisskole for Norges musikkhøgskole.

I tillegg var Enebakk kulturskole initiativtaker for korseminar som tiltak i Follo-piloten i samarbeid med Norges musikkhøgskole v/ Kristin Kjølberg. Seminaret ble arrangert våren 2018 og var åpent for alle sangelever i Follo. Det er planer om videre oppfølging av seminaret.

Enebakk kulturskole som lokalt ressurs- og kompetansesenter

Enebakk kulturskole samarbeider med grunnskole og barnehage på ulike områder, blant annet aktivt under Enebakk ungdomsskoles «Kulturuke», der skolen hvert år vier en hel uke til kulturaktiviteter som ender opp i en forestilling.

Av kulturskolens 12 lærere, er 5 ansatt i skolene i Ytre Enebakk (1.–7. trinn og ungdomsskole). Det vil si at kulturskolens lærere også underviser i alle musikk og kunst/håndverksfagene i grunnskolen i Ytre Enebakk.

I løpet av vårsemesteret 2018 vil kulturskolen tilby «sang-samlingsstund» i barnehagene for å sette fokus på sangen som i stor grad er på vei ut av grunnskolen, og tilby profesjonell, kunstnerisk bistand i barnehagene. Kulturskolen jobber også med å få til en kunstkarusell på SFO, som et breddeprogram.

Kulturskolerektor er DKS (Den kulturelle skolesekken)-koordinator.

Som et eget DKSS-tiltak har kulturskolen eget seniorkor som er svært aktivt og bidrar med fire årlige konserter for beboere i kommunens to sykehjem.

Kulturskolens ansatte er aktive utøvere i Enebakk og bidrar i stor grad på arrangementer rundt om i bygda. Kulturskolen arrangerer UKM (Ung kultur møtes), har egne arrangementer og konserter, stiller opp på forespørsler som kommer inn og har kunstnerisk innslag i forkant av hvert kommunestyremøte.

Kulturskolen selger dirigenttjenester til Flateby barne- og ungdomskor og selger slagverkinstruktør til Ytre Enebakk skolemusikkorps. Enebakk skolemusikkorps har i mange år slitt med rekruttering og delvis vært uten medlemmer. Fra høsten 2017 har korpset satset friskt og har som mål å bygge et «nytt korps» ved å samarbeide tett med kulturskolens lærerressurser.

Enebakk kulturskole og Follo-piloten

Fra høsten 2017 har Enebakk kulturskole vært deltakende kommune i Follo-piloten. Lærere og ledelse er svært takknemlige for å komme inn i dette omfattende og inspirerende samarbeidsprosjektet.

Naturlig nok har ikke Enebakk blitt koblet på så mange prosjekter enda, men ser at de ulike satsingsområdene vil ha stor betydning for å øke motivasjonen til økt innsats for både lærere og elever.

For elever fra kulturskolen i Enebakk, vil et nettverk som omfatter elever fra de andre kulturskolene i Follo, ha en positiv effekt både sosialt og musikalsk.

Deltakelse i Follo-piloten vil også ha mye å si for implementering av kulturskolens rammeplan og for generell utvikling av kulturskolens musikktilbud og elevenes musikalske nivå.

Oversikt over aktiviteter der Enebakk kulturskole har vært samarbeidspartner

Tid	Aktivitet	Lærere	Sted	Samarbeidspartnere
2017	Høstkonserten for unge musikere i Drøbak kirke	Kulturskolene: Møyfrid Guttormsen, Enebakk, Roy Henning Snyen, Oppegård, Liv Aukner, Oppegård, Pauline Skoglund Voss, Frogn, Line Falkenberg, Nesodden, Kari Solheim, Ås, Ieva Struzaitė, Vestby	Drøbak kirke, Frogn	Enebakk, Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
2018	Høstkonsserter for unge musikere i Smia	Diverse lærere	Smia, Frogn	Enebakk, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
2018	Korseminar	Kristin Kjølberg, NMH Kulturskolene: Møyfrid Guttormsen, Sidsel Kvitvik, Enebakk	Enebakk og Ås	Enebakk, Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Ås
2018	Praksis	Diverse lærere	Enebakk	Enebakk, NMH

7.2 Frogn kulturskole i Frogn kommune

Frogn kulturskole er en av de mellomstore kulturskolene i Follo, med 283 elever og 321 elevplasser. Skolen har ca. 7 årsverk til undervisning, og de fleste lærerne er ansatt i deltidsstillinger (GSI 2017–2018. Se Vedlegg 2).

Musikkundervisning er det største tilbudet ved kulturskolen. Frogn kulturskole har også tilbud innenfor teater og visuelle kunsthøgskole. I tillegg har skolen en musikallinje.

Frogn kulturskole har et fordypningsprogram i musikk med 13 elevplasser. Elever som er med i dette programmet kan kjøpe ekstra instrumentalundervisningstid til ordinær skoleplasspris. Undervisningen i fordypningsprogrammet er organisert i samlinger.

Kulturskolen har et tett samarbeid med Drøbak/Frogn skolekorps, som kjøper dirigenttjenester og instrumentalundervisning fra kulturskolen.

Frogn kulturskole som lokalt ressurs- og kompetansesenter

Frogn kulturskole har sang- og rytmeaktiviteter i alle de kommunale barnehagene gjennom året. I tillegg gjennomfører kulturskolen SFO-kurs i teater og strykeinstrumenter på alle grunnskolene.

Kulturskolen har en god ordning for «Den kulturelle skolesekken» med produksjoner fra fylket. I tillegg er det en rekke egne, lokalt produserte verksteder for hvert skoletrinn til og med 10. klasse, hvor noen av kulturskolelærerne også er aktivt med som aktører:

1. trinn: pixillasjonskurs, dramaleker
2. trinn: animasjonsfilm
3. trinn: besøk i Vigeland-museet
4. trinn: en skoletime i Holstad skole – Follo museum
5. trinn: besøk i Den Norske Opera & Ballett
6. trinn: undervisning i dans
7. trinn: felles danse- og teaterforestilling
8. trinn: dagsseminar med «Den Andre Teater» med produksjonen «Feil er bra»
9. trinn: dagsseminar på Oscarsborg festning vedr. 9. april. Teater + kulturminne
10. trinn: foredrag på Avistegnernes hus om ytringsfrihet

Flere kulturskolelærere har kombinerte stillinger ved at de arbeider i grunnskolen i musikkfag og valgfag sal og scene, i tillegg til å jobbe i kulturskolen.

Skolen bidrar også på arrangementer i regi av allmenn kultur- og/eller fritidsklubb, med elevopptreden på årlig matfestival, med bidrag på årlig lysvandring i badeparken, med ansvar for gjennomføring av Ung kultur møtes m.m.

Frogn kulturskole og Follo-piloten

Frogn kulturskole deltok i det interkommunale samarbeidet i Follo og Dextra Musica i årene 2011–2013, med deltakelse i en rekke prosjekter. Så ble pilotprosjektet Follo-piloten etablert mellom kommunene i Follo og Norges musikkhøgskole. Dette prosjektet har generert en rekke tiltak og aktiviteter for elever i alle aldre og nivåer i Frogn kulturskole. Kulturskolen har deltatt på ca. 60 aktiviteter i prosjektperioden. Fem av disse aktivitetene er knyttet til praksissamarbeidet med Norges musikkhøgskole. Frogn kulturskole har hatt ansvaret for flere konsertserier der Follo-elever har deltatt, ofte i samarbeid med studenter fra NMH, blant annet i Ad Astra-konsertene og høstkonsertene i Drøbak kirke og konsertene i Smia. Kulturskolen har tatt initiativet til jazz/improvisasjonskurs for lærere og fløytekurs og slagverkseminar for elever. I 2016 og 2017 arrangerte Frogn kulturskole nybegynnerseminar for strykere med lærere og elever fra hele Follo.

Frogn kulturskole har hatt med elever i mesterklassene på trombone, fløyte og piano og har også deltatt med både lærere/instruktører og elever på nesten alle stryke/folkemusikk-seminarene i Follo i perioden.

Follo-piloten har tatt initiativet til tiltak og kompetanseheving rettet mot kulturskolelærere, som har vært svært verdifulle for Frogn kulturskoles lærere. Tilskudd fra prosjektet har gitt kulturskolen økt handlingsrom utover egne rammer.

Oversikt over aktiviteter der Frogn kulturskole har vært samarbeidspartner

Tid	Aktivitet	Lærere	Sted	Samarbeidspartnere
2014	Felles prosjekt mellom kulturskolene om inn-samling av lokale lærerplaner	Diverse	Follo	Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
2014	Folkemusikkseminar med Kjerringrokk	Medlemmer av Kjerringrokk	Ås	Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
2014	Masterstudenter fra NMH holder konserter for elever og lærere ved kulturskolene i Follo	NMH	Frogn	Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
2014	Oppstart av Follo-piloten – seminar for lærere	Diverse lærere fra NMH	NMH/ Follo	Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
2014	Praksis med 8–10 studenter fra NMH i uke 9 og 10.	Diverse	Frogn	Frogn, NMH
2014	Sommerskole for strykere	Marja Liisa Sandbakken, Oppegård, Are Sandbakken, Dextra/NMH	Oppegård	Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
2014	Åpningskonsert på NMH for fordypningselever	Diverse	NMH	Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås

Tid	Aktivitet	Lærere	Sted	Samarbeidspartnere
2015	Ad Astra-konsert med studenter fra NMH og fordypningselever fra Follo i Drøbak kirke	Elise Båtnes, NMH Kulturskolene: Carina Amundsen, Nesodden, Anders Brenli, Kontra/ Vestby, Jorun Bjoner, Kontra, Kari Solheim, Ås, Hanne Gundersveen, Oppegård, Rune Sundbø, Frogn, Hilde Gunn Aasen, Frogn	Drøbak kirke, Frogn	Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås, NMH
2015	Ad Astra-konsert med studenter fra NMH og fordypningselever fra Follo i Drøbak kirke	Fra NMH: studenter Kulturskolene: Carina Amundsen, Nesodden, Anders Brenli, Kontra/ Vestby, Jorun Bjoner, Kontra, Kari Solheim, Ås, Hanne Gundersveen, Oppegård, Rune Sundbø, Frogn, Hilde Gunn Aasen, Frogn	Drøbak kirke, Frogn	Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås, NMH
2015	Aktivt arbeid med inn- samlede fagplaner		Follo	Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
2015	Bratsjseminar	Diverse lærere	Ås	Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
2015	Celloseminar	Cathy Donelly, Ås, Pauline Skoglund Voss, Frogn, Anna Helgadottir, Kontra Dextra: Frederikke Waaler Wærvågen, Karin Helene Slåttebrekk	Ås	Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
2015	Fagdag: Prestasjons- forberedelse og øving	Philip Dammen, NMH, Johannes Hatfield, NMH	Oppegård	Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås

Tid	Aktivitet	Lærere	Sted	Samarbeidspartnere
2015	Folkemusikk-seminar med folkemusikkgruppen Majorstuen og folkemusikktrioen Kjerringrokk	Medlemmer av Majorstuen og Kjerringrokk	Ås/Oslo	Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
2015	Jazz/improvisasjons-kurs for pianolærere	André Bongard, NMH	Frogn	Frogn, Vestby, Ås, NMH
2015	Kammermusikk-seminar for litt viderekommende elever. Ulike instrumenter	Strykelærere fra alle kulturskoler i Follo	Oppegård	Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
2015	Konsert med DalaViolinisterna under Oslo Kammermusikk-festival. Samarbeidskonsert med strykelever i Follo	Diverse lærere	NMH	Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
2015	Mesterklasse trombone	Aline Nistad, NMH	Frogn	Frogn, Nesodden, Ås
2015	Nybegynnerseminar for strykere	Marja Liisa Sandbakken, Oppegård, Hilde Gunn Aasen, Frogn, Pauline Skoglund Voss, Frogn, Elisabet Olhans, Ås, organisering	Frogn	Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
2015	Orkesterseminar – FUSO i samarbeid med Oslo-Filharmonien	Musikere fra Oslo-Filharmonien, Niklas Djurle, Ås, Renata Norcia, Vestby, Liv Frengstad, Ås, Elisabet Olhans, Ås, ansvarlig for organisering	Ås/Oslo konsert-hus	Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
2015	Praksis med 8–10 elever fra NMH i uke 9 og 10	Diverse	Frogn	Frogn, NMH
2015	Seminar med folkemusikkgruppen Majorstuen med avsluttende konsert på Riksscenen for folkemusikk	Marianne Tomasgård, Ski, Agneta Holmer Mæland, Kontra, Erik Fossum Svendsen, Kontra, Elisabet Olhans, Ås, Niklas Djurle, Ås	Riks-scenen for folkemusikk, Oslo	Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås

Tid	Aktivitet	Lærere	Sted	Samarbeidspartnere
2015	Sommerkurs for strykere	Marja Liisa Sandbakken, Oppegård, Hilde Gunn Aasen, Frogn, Are Sandbakken, Dextra/NMH + flere Dextra-musikere	Oppegård	Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
2015	Teambygging/ inspirasjonsseminar	Musikk i Skolen	Nesodden	Frogn, Nesodden, Ski
2015	Tidligmusikk- seminar for viderekommende elever. Ulike instrumenter	Nikolai Dahl, NMH, Bodil Diesen, Oppegård	Oppegård	Frogn, Nesodden, Oppegård, NMH
2016	Bratsj- og kontrabass-seminar	Marja Liisa Sandbakken, Oppegård, Renata Norcia, Vestby, Elisabet Olhans, Ås, Tor Balsvik, Ski Dextra: Are Sandbakken, NMH og Thoralf Pedersen	Ås	Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
2016	Fagdager for alle kulturskoler i Follo. Rammeplanarbeid	Diverse	Follo	Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
2016	Folkemusikkseminar	Agneta Holmer Mæland, Kontra, Marianne Tomasgård, Ski, Elisabet Olhans, Ås, Stian Aase, Ski/Ås	Tomter	Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
2016	Grunnskoleprosjekt – stryk	Hilde Gunn Aasen, Frogn, Pauline Skoglund Voss, Frogn	Frogn	Frogn
2016	Høstkonsert for unge musikere i Smia med studenter fra NMH og fordypnings elever fra Follo	Kulturskolene: Ieva Struzaite, Vestby, Kjetil Dias Sørensen, Kontra, Hanne Gundersveen, Oppegård, Rune Sundbø, Frogn, Carina Amundsen, Nesodden, Kari Solheim, Ås	Smia, Frogn	Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås

Tid	Aktivitet	Lærere	Sted	Samarbeidspartnere
2016	Kammermusikk-seminar for strykere	Hilde Gunn Aasen, Frogn, Renata Norcia, Frogn, Marja Liisa Sandbakken, Oppegård, Elisa Herbig, Dextra: Johannes Sebastian og Iris Madre-Aarvik (studenter)	Oppegård	Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
2016	Kurs om utvikling av fagplaner	NMH	NMH	Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
2016	Mesterklasse fløyte – del-takere fra Frogn	Andrew Cunningham, NMH/ Trond Magne Brekka, NMH	Frogn/ NMH	Frogn, Ås, NMH
2016	Mesterklasse –piano	Sveinung Bjelland, NMH	Ås	Frogn, Vestby, Ås, NMH
2016	Musikk i Matte for 1.–7. trinn	Musikk i Skolen v/Kai Lennert Johansen	Ås	Frogn, Kontra, Ås
2016	Nybegynnerseminar – stryk	Hildegunn Aasen, Frogn, Alexandra Reierth, Frogn, Pauline Skoglund Voss, Frogn, Marja Liisa Sandbakken, Oppegård, Renata Norcia, Vestby	Frogn	Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
2016	Orkesterseminar (FUSO) og konsert under Mozart festivalen i Fredrikstad. Samarbeid med Østfold Ungdomsorkester	Niklas Djurle, Ås, Renata Norcia, Vestby, 6 unge Dextra-musikere, Elisabet Olhans, Ås	Fredrikstad	Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
2016	Praksis med 8–10 studenter fra NMH i uke 9 og 10	Diverse lærere	Frogn	Frogn, NMH
2016	Prestasjonsforberedelseskurs for fordypnings elever	Philip Dammen, NMH	Vestby	Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås, NMH
2016	Rammeplanarbeid	Follo	Sørmarka	Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås

Tid	Aktivitet	Lærere	Sted	Samarbeidspartnere
2016	Seminar og konsert med tenThing ensemblet	Medlemmer av ten Thing ensemblet Kulturskolene: Anders Brenli, Kontra/Vestby, Roy Andersen, Frogn, Rune Sundbø, Frogn, Dag Ramsvik, Oppegård, Marianne Larsen, Oppegård, Trond Nilsen, Ås, Bjørg Bøe, Ås, Kjetil Myklebust, Nesodden, Therese Nereng, Nesodden, Kari Solheim, Ås, Aleksander H. Strøm,	Ås	Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
2016	Slagverkseminar for elever fra 10 år + konsert (Glow)	Glow ensemblet v/ Ante Skaug Kulturskolene: Mads L. Olsen, Oppegård, Christian Hole, Frogn, Kristoffer Carlsen, Ås	Frogn	Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
2017	Bratsj- og kontrabass-seminar	Marja Liisa Sandbakken, Oppegård, Daniel Lind, Ås, Tor Balsvik, Ski, Anne Helgadottir, Ski, Elisabet Olhans, Ås, Renata Norcia, Vestby, Thoralf Pedersen (gjest), Are Sandbakken, Dextra/NMH	Ås	Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
2017	Fjellfløytekurs	Steinar Ofsdal, NMH	Ås	Frogn, Nesodden, Oppegård, Ås
2017	Høstkonserten for unge musikere i Drøbak kirke	Kulturskolene: Møyfrid Guttormsen, Enebakk, Roy Henning Snyen, Oppegård, Liv Aukner, Oppegård, Pauline Skoglund Voss, Frogn, Line Falkenberg, Nesodden, Kari Solheim, Ås, Ieva Struzaitė, Vestby	Drøbak kirke, Frogn	Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås

Tid	Aktivitet	Lærere	Sted	Samarbeidspartnere
2017	Høstkonsert for unge musikere i Smia med studenter fra NMH og fordypnings elever fra Follo	Kulturskolene: Mads L. Olsen, Oppegård, Miroslaw Kaczmarczyk, Oppegård, Ieva Struzaite, Vestby, Pauline Skøglund Voss, Frogn, Kari Solheim, Ås, Andreas Haddeland, Nesodden	Smia, Frogn	Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
2017	Jazz- og improvisasjons-seminar (2 kurs)	Hayden Powell, NMH	Oppegård	Frogn, Oppegård, Ås, NMH
2017	Kammermusikk-seminar	Niklas Djurle, Ås, Renata Norcia, Vestby, Marja Liisa Sandbakken, Oppegård, Liv Frengstad, Vestby Dextra: Johannes Martens	Ås	Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
2017	Konsert – Lyden av Musikkhøgskolen med studenter i praksis og elever ved kulturskolene	NMH, studenter	Den Norske Opera & Ballett	Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås, NMH
2017	Høstkonsert for unge musikere i Drøbak kirke med studenter fra NMH og fordypnings elever fra Follo	Kulturskolene: Møyfrid Guttormsen, Enebakk, Roy Henning Snyen, Oppegård, Liv Aukner, Oppegård, Pauline Voss, Frogn, Line Falkenberg, Nesodden, Kari Solheim, Ås, Ieva Struzaite, Vestby	Drøbak kirke, Frogn	Frogn, Enebakk, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
2017	Praksis med 8–10 studenter fra NMH i uke 10 og 11	Diverse	Frogn	Frogn, NMH

Tid	Aktivitet	Lærere	Sted	Samarbeidspartnere
2017	Sommerskole for strykere	Kulturskolene: Marja Liisa Sandbakken, Oppegård, Hilde Gunn Aasen, Frogn, Sebastian Dankel Dextra: Sarah-Eirin Bye, Dextra, NMH/ Dextra: Are Sandbakken	Oppegård	Frogn, Kontra, Nesodden, Vestby, Ås
2017	Stryk – nybegynnerseminar	Kulturskolene: Hildegunn Aasen, Frogn, Pauline Skoglund Voss, Frogn, Øystein Vingerhagen, Kari Rønnekleiv Hovedinspirator fra Dextra: Berit Czardas	Frogn	Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
2018	Follo KNØTTE-TUP for talentfulle piano, fiolin- og celloelever i alderen 7–10 år. Tre samlinger vår 2018. Prosjekt	Marja Liisa Sandbakken, Oppegård, Anita Haagenrud Wegger, Oppegård, Francisca Borgen, Nesodden, Eva Maria Degersfors, Nesodden, Cathy Donnelly, Ås, Margrethe Daae Mæland, Oppegård, Oda Habbestad, NMH	Oppegård	Frogn, Nesodden, Oppegård, Ås, NMH
2018	Follo-pilotens festdag	Diverse lærere	Viten- parken i Ås	Frogn, Enebakk, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
2018	Høstkonsserter for unge musikere i Smia	Diverse lærere	Frogn	Frogn, Enebakk, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
2018	Korseminar	Kristin Kjøberg, NMH Kulturskolene: Møyfrid Guttormsen, Sidsel Kvitvik, Enebakk	Enebakk og Ås	Frogn, Enebakk, Kontra, Nesodden, Oppegård, Ås
2018	Strykeseminar for begynnere	Berit Czardas	Frogn	Frogn

Tid	Aktivitet	Lærere	Sted	Samarbeidspartnere
2018	Workshop- improvisasjon. Follo fordypning i samarbeid med TUP, NMH	Bente Leiknes Thorsen, NMH Monica M. Døsen, NMH Kulturskolene: Ieva Struzaitė, Vestby, Miroslaw Kaczmarczyk, Oppegård, Aleksander H. Strøm, Nesodden, Line Falkenberg, Nesodden, Pauline Skoglund Voss, Frogn, Linn Anett Ernø, Vestby, Kari Solheim, Ås, Roy Skog, Oppegård	NMH	Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås, NMH

7.3 Kontra kulturskole i Ski kommune

Kontra kulturskole i Ski kommune er en mellomstor kulturskole med 427 elever og 487 elevplasser. 449 elever har musikkundervisning. Skolen tilbyr også undervisning i visuelle kunstfag. Skolen har ca. 9 årsverk til undervisning, fordelt på lærere i deltidsstillinger (GSI 2017–2018. Se Vedlegg 2).

Kontra kulturskole har et fordypningsprogram med ca. 10 elevplasser. For å få plass på dette programmet kreves anbefaling fra lærer. Frem til 2017 betalte elever i dette programmet for dobbel undervisningstime, inkludert hørelære og musikkteoriundervisning. Fra høsten 2017 ble fordypningsprogrammet vesentlig endret. Elevene må fortsatt søke opptak via lærer, men må i tillegg gjennomføre et enkelt prøvespill og intervju. Innholdet i programmet baseres på føringer i rammeplan for kulturskolen og regionale læreplaner. Prisen er endret til å være kr 500 mer i semestret enn kjernetilbudet. Dette for å sikre at økonomi ikke er et hinder for deltakelse i fordypningsprogrammet.

Kontra kulturskole som lokalt ressurs- og kompetansesenter

I tillegg til undervisningstilbud i kulturskoleregi for elever i alderen 3–19 år, er kulturskolen aktiv i andre sammenhenger i kommunen. Kulturskolen har tett samarbeid med flere skolekorps. I tillegg har kulturskolen regelmessig kontakt med det frivillige musikkliv gjennom at rektor er kommunens representant i styret for Ski musikkråd. Ski kommune har valgt å beholde kulturskoletimen i grunnskolen med ulike modeller for gjennomføring. Fra skoleåret 2017/2018 testes det ut individuelle opplegg for hver skole basert på skolenes egen kompetanse, ønsker og behov. Undervisningen er prosjektorganisert.

Målet med arbeidet er at kulturskolen skal være et godt ressurscenter for grunnskolen innen kulturfagene. Skolen knytter også til seg kompetanse i fagene dans og teater ved behov. Dette er tilbud/ansatte kulturskolen ikke har pr. i dag. Kulturskolen har også ansvaret for kommunens DKS (Den kulturelle skolesekken) midler. Rektor er DKS-koordinator. DKS sees i sammenheng med kulturskoletimen som en del av et helhetlig kulturtilbud for grunnskolen.

Rektor i kulturskolen er saksbehandler i enkelte kultursaker, sist for kommunedelplan for kultur. Kulturskolen er aktiv aktør i det lokale kulturlivet sammen med andre kulturaktører.

Kontra kulturskole og Follo-piloten

Follo-piloten gir kulturskolen en god mulighet til å kunne gi et utvidet tilbud til de elevene innen musikk som ønsker å bruke mer tid på aktiviteten. Det gis mulighet for samspill på tvers av kommunegrensene, andre type konsertsituasjoner og ikke minst mulighet for faglig påfyll fra Musikkhøgskolen i tillegg til det kulturskolen selv gir elevene. Midlene i Follo-piloten og tidligere fra Dextra Musica, har også gitt muligheter til å teste ut nye tilbud som for eksempel en satsning på rekruttering av elever til obo. Dette har resultert i en bra stamme med oboister i kulturskolen og mulighet for at elever fra alle de andre kommunene i Follo kan bli tatt opp til tilbudet. Slik utprøving er lettere å få til når flere kommuner står bak og den økonomiske risikoen for den enkelte skole reduseres.

Follo-piloten er et svært viktig tilskudd til skolen innen musikkfagene og gjør det lettere for skolen å holde kvaliteten høy innen alle deler av musikkfeltet.

Kontra kulturskole har deltatt på ca. 75 aktiviteter i perioden 2014–2018. Fire av disse aktivitetene er knyttet til praksissamarbeid med Norges musikkhøgskole. Kulturskolen har arrangert to teorikurs for opptak til musikklinjen på videregående skole i samarbeid med Ski videregående skole, initiert samarbeid med Follo jazz og seminar med folkemusikkgruppen Majorstuen. Skolen har hatt elever på mesterklasser initiert av Norges musikkhøgskole, innenfor messing, fløyte, saksofon, rytmiske instrumenter og sang.

Kontra kulturskole har deltatt med lærere/instruktører og elever på nesten alle stryke/folkemusikk seminarer som har vært i Follo i perioden. I tillegg har elever fra Kontra vært aktive deltakere på seminarer for blåsere og slagverk og vært aktive på ulike typer konserter, blant annet i Smia og i Drøbak.

Oversikt over aktiviteter der Kontra kulturskole har vært samarbeidspartner

Tid	Aktivitet	Lærere	Sted	Samarbeidspartnere
2014	Felles prosjekt mellom kulturskolene om inn-samling av lokale lærerplaner	Diverse	Follo	Kontra, Frogn Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
2014	Folkemusikkseminar med Kjerringrokk	Medlemmer av Kjerringrokk	Ås	Kontra, Frogn, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
2014	Logo kurs	Anne Katrine Jansen	Ås	Kontra, Oppegård, Ås
2014	Oppstart av Follo-piloten – seminar for lærere	Diverse lærere	NMH	Kontra, Frogn, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås, NMH
2014	Praksis med 8–10 studenter fra NMH i uke 9 og 10	Diverse	Kontra	Kontra, NMH
2014	Rekruttering obo og fagott	Pavel Sokolov, NMH, obo, Matz Pettersen, NMH, obo, Alessandro Caprotti, KORK, fagott	Kontra, Oppegård, Ås	Kontra, Oppegård, Ås, NMH
2014	Sommerskole for strykere	Marja Liisa Sandbakken, Oppegård, Are Sandbakken, Dextra/NMH	Oppegård	Kontra, Frogn, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
2014	Åpningskonsert på NMH med fordypningselever i Follo-piloten	Diverse lærere	NMH	Kontra, Frogn, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås, NMH
2015	Ad Astra-konsert konsert med studenter fra NMH og fordypningselever fra Follo i Drøbak kirke	Fra NMH: studenter Kulturskolene: Carina Amundsen, Nesodden, Anders Brenli, Kontra/ Vestby, Jorun Bjoner, Kontra, Kari Solheim, Ås, Hanne Gundersveen, Oppegård, Rune Sundbø, Frogn, Hilde Gunn Aasen, Frogn	Drøbak kirke, Frogn	Kontra, Frogn, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås

Tid	Aktivitet	Lærere	Sted	Samarbeidspartnere
2015	Ad Astra-konsert med studenter fra NMH og fordypningselever fra Follo i Drøbak kirke	Elise Båtnes, NMH Kulturskolene: Carina Amundsen, Nesodden, Anders Brenli, Kontra/Vestby, Jorun Bjoner, Kontra, Kari Solheim, Ås, Hanne Gundersveen, Oppegård, Rune Sundbø, Frogn, Hilde Gunn Aasen, Frogn	Drøbak kirke, Frogn	Kontra Frogn, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås + NMH
2015	Aktivt arbeid med inn-samlede fagplaner	Diverse	Follo	Kontra, Frogn, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
2015	Blåsekvintettseminar	Björg Bøe, Ås	Ås	Kontra, Ås
2015	Bratsjseminar	Diverse lærere	Ås	Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
2015	Celloseminar	Kulturskolene: Cathy Donelly, Ås, Pauline Skoglund Voss, Frogn, Anna Helgadottir, Kontra Dextra: Frederikke Waaler Wærvågen, Karin Helene Slåttebrekk	Ås	Kontra, Frogn, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
2015	Fagdag: Prestasjonsforberedelse og øving	Philip Dammen, NMH, Johannes Hatfield, NMH	Oppegård	Kontra, Frogn, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
2015	Folkemusikkseminar med folkemusikkgruppen Majorstuen og folkemusikktrioen Kjerringrokk	Medlemmer av Majorstuen og Kjerringrokk	Ås/Oslo	Kontra, Frogn, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
2015	Ipad-kurs	Håkon Kvidal, NMH, Mats Johnsen, Kontra, Anders Brenli, Kontra	Kontra	Kontra, Frogn, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås

Tid	Aktivitet	Lærere	Sted	Samarbeidspartnere
2015	Kammermusikk-seminar for litt viderekommende elever på ulike instrumenter	Strykelærere fra alle kulturskoler i Follo	Oppegård	Kontra, Frogn, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
2015	Konsert med DalaViolinisterna under Oslo Kammermusikk-festival. Samarbeidskonsert med strykelever i Follo	Diverse	NMH	Kontra, Frogn, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås, NMH
2015	Nybegynnerseminar – stryk	Marja Liisa Sandbakken, Oppegård, Hilde Gunn Aasen, Frogn, Pauline Skoglund Voss, Frogn, Elisabet Olhans, organisering, Ås	Frogn	Kontra, Frogn, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
2015	Orkesterseminar – FUSO i samarbeid med Oslo-Filharmonien	Musikere fra Oslo-Filharmonien, Niklas Djurle, Ås, Renata Norcia, Vestby, Liv Frengstad, Ås, Elisabet Olhans, Ås, ansvarlig for organisering	Ås/Oslo konsert-hus	Kontra, Frogn, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
2015	Praksis med 8–10 studenter fra NMH i uke 9 og 10	Diverse	Kontra	Kontra, NMH
2015	Seminar med folkemusikkgruppen Majorstuen med avsluttende konsert på Riksscenen for folkemusikk	Marianne Tomasgård, Ski, Agneta Holmer Mæland, Ski, Elisabet Olhans, Ås, Erik Fossum Svendsen, Ski, Niklas Djurle, Ås	Riksscenen for folke-musikk, Oslo	Kontra, Frogn, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
2015	Seminar med Follo jazz	Gunnar Halle, Kontra, Svein Erik M. Ånestad, Ås, Daniel Lind, Ås	Kontra	Kontra, Ås
2015	Sommerkurs for strykere	Marja Liisa Sandbakken, Oppegård, Hilde Gunn Aasen, Frogn, Are Sandbakken, Dextra/NMH + flere Dextra musikere	Oppegård	Kontra, Frogn, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås

Tid	Aktivitet	Lærere	Sted	Samarbeidspartnere
2015	Studentkonsert med masterstudenter fra NMH	Elise Båtnes, NMH, med studenter	Drøbak kirke, Frogn	Kontra, Oppegård, NMH
2015	Teambygging/ inspirasjonsseminar	Musikk i Skolen	Ås	Kontra m.fl.
2015	Teorikurs for inntak til musikklinjen på Ski videregående skole	Arvid Lien, Ski videregående skole.	Kontra	Kontra, Ski videregående skole
2016	Bratsj og kontrabass- seminar	Kulturskolene: Marja Liisa Sandbakken Oppegård, Renata Norcia, Vestby, Elisabet Olhans, Ås, Tor Balsvik, Ski, Dextra/NMH: Are Sandbakken, og Thoralf Pedersen	Ås	Kontra, Frogn, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
2016	Fagdager for alle kulturskolene i Follo-rammeplanarbeid	Diverse	Follo/Sørmarka	Kontra, Frogn, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
2016	Folkemusikkseminar i Tomter	Agneta Holmer Mæland, Kontra, Marianne Tomasgård, Ski, Elisabet Olhans, Ås, Stian Aase, Ski/Ås	Tomter	Kontra, Frogn, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
2016	Høstkonsert for unge musikere i Drøbak kirke med studenter fra NMH og fordypningselever fra Follo	Kulturskolene: Ieva Struzaitė, Vestby, Kjetil Dias Sørensen, Kontra, Hanne Gundersveen, Oppegård, Rune Sundbø, Frogn, Carina Amundsen, Nesodden, Kari Solheim, Ås	Drøbak kirke, Frogn	Kontra, Frogn, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
2016	Høstkonsert for unge musikere i Smia med studenter fra NMH og fordypningselever fra Follo	Kulturskolene: Ieva Struzaitė, Vestby, Kjetil Dias Sørensen, Kontra, Hanne Gundersveen, Oppegård, Rune Sundbø, Frogn, Carina Amundsen, Nesodden, Kari Solheim, Ås	Smia, Frogn	Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås

Tid	Aktivitet	Lærere	Sted	Samarbeidspartnere
2016	Kammermusikk-seminar for strykere	Kulturskolene: Elisa Herbig, Hilde Gunn Aasen, Frogn, Renata Norcia, Frogn, Marja Liisa Sandbakken, Oppegård Dextra: Johannes Sebastian og Iris Madre-Aarvik (studenter)	Oppegård	Kontra, Frogn, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
2016	Kurs om utvikling av fagplaner	Lærere fra NMH	NMH	Kontra, Frogn, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås, NMH
2016	Mesterklasse messing	Jonas Haltia, NMH, Torbjørn Kvist, NMH	NMH	Kontra, Oppegård, Ås, NMH
2016	Mesterklasse – rytmiske instrumenter	Helge Lien, NMH	NMH	Kontra, Nesodden, Oppegård, NMH
2016	Mesterklasse saksofon	Vibeke Breian, NMH	NMH	Kontra, Oppegård, NMH
2016	Mesterklasse sang	Mona Julsrud, NMH	NMH	Kontra, Ås, NMH
2016	Musikk i Matte for 1.–7. trinn	Musikk i Skolen: Kai Lennert Johansen	Ås	Kontra, Frogn, Ås, Musikk i Skolen
2016	Nybegynnerseminar – stryk	Hildegunn Aasen, Frogn, Alexandra Reiерth Frogn, Pauline Skoglund Voss, Frogn, Marja Liisa Sandbakken, Oppegård, Renata Norcia, Vestby	Frogn	Kontra, Frogn, Nesodden, Oppegård, Vestby Ås
2016	Orkesterseminar (FUSO) og konsert under Mozart-festivalen i Fredrikstad. Samarbeid med Østfold Ungdomsorkester	Niklas Djurle, Ås, Renata Norcia, Vestby, 6 unge Dextra musikere, Elisabet Olhans, Ås	Fredrikstad	Kontra, Frogn, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
2016	Prestasjonsforberedelseskurs for fordypningslever	Philip Dammen, NMH	Vestby	Kontra, Frogn, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås, NMH

Tid	Aktivitet	Lærere	Sted	Samarbeidspartnere
2016	Rethink Folk Music, et nordisk samarbeidsprosjekt støttet av EU	Stian Aase, Ås, folkemusikktrioen Kjerringrokk	Trondheim/ Danmark	Kontra, Ås
2016	Seminar og konsert med tenThing ensemblet	Medlemmer av ten Thing ensemblet Kulturskolene: Anders Brenli, Kontra/Vestby, Roy Andersen, Frogn, Rune Sundbø, Frogn, Dag Ramsvik, Oppegård, Marianne Larsen, Oppegård, Trond Nilsen, Ås, Bjørg Bøe, Ås, Kjetil Myklebust, Nesodden, Therese Nereng, Nesodden, Kari Solheim, Ås, Aleksander H. Strøm	Ås	Kontra, Frogn, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
2016	Slagverkseminar for elever fra 10 år og konsert (Glow)	Glow ensemblet v/Ante Skaug Kulturskolene: Mads L. Olsen, Oppegård, Christian Hole, Frogn, Kristoffer Carlsen, Ås	Frogn	Kontra, Frogn, Nesodden, Oppegård, Vestby Ås
2016	Teorikurs for inntak til musikklinjen på Ski videregående skole	Arvid Lien, Ski videregående skole.	Kontra	Kontra, Oppegård, Ski videregående skole
2017	Bratsj- og kontrabass-seminar	Kulturskolene: Marja Liisa Sandbakken, Oppegård, Daniel Lind, Ås, Tor Balsvik, Ski, Anne Helgadottir, Ski, Elisabet Olhans, Ås, Renata Norcia, Vestby, Dextra/NMH: Thoralf Pedersen, Are Sandbakken	Ås	Kontra, Frogn, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås

Tid	Aktivitet	Lærere	Sted	Samarbeidspartnere
2017	Høstkonsert for unge musikere i Drøbak kirke med studenter fra NMH og fordypningselever fra Follo	Kulturskolene: Møyfrid Guttormsen, Enebakk, Roy Henning Snyen, Oppegård, Liv Aukner, Oppegård, Pauline Skoglund Voss, Frogn, Line Falkenberg, Nesodden, Kari Solheim, Ås, Ieva Struzaite, Vestby	Frogn	Kontra, Enebakk, Frogn, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås,
2017	Høstkonsert for unge musikere i Smia med studenter fra NMH og fordypningselever fra Follo	Kulturskolene: Mads L. Olsen, Oppegård, Mirosław Kaczmarczyk, Oppegård, Ieva Struzaite, Vestby, Pauline Skoglund Voss, Frogn, Kari Solheim, Ås, Andreas Haddeland, Nesodden	Frogn	Kontra, Frogn, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
2017	Jubileumskonsert for Vestby kulturskoles talentprogram MOLTO	Vestby	Vestby	Kontra, Vestby, Ås
2017	Julekonsert i samarbeid med Ski videregående skole	Diverse	Ski nye kirke	Kontra, Ås + Ski videregående skole
2017	Kammermusikkseminar	Kulturskolene: Niklas Djurle, Ås, Renata Norcia, Vestby, Marja Liisa Sandbakken, Oppegård, Liv Frengstad, Vestby Dextra: Johannes Martens	Ås	Kontra, Frogn, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
2017	Lyden av Musikkhøgskolen – konsert med elever og studenter i praksis	NMH- diverse studenter	Den Norske Opera & Ballett	Kontra, Frogn, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås, NMH
2017	Mesterklasse messing	Jonas Haltia, NMH, Jan Olav Martinsen, NMH	NMH/Ski	Kontra, Ski videregående skole. Nesodden, Ås, NMH
2017	Mesterklasse fløyte	Andrew Cunningham, NMH/ Trond Magne Brekka, NMH	Ski/NMH	Ski videregående skole, NMH

Tid	Aktivitet	Lærere	Sted	Samarbeidspartnere
2017	Mesterklasse rytmiske instrumenter	Atle Nymo, NMH	NMH	Kontra, Nesodden, Oppegård, NMH
2017	Mesterklasse saksofon	Vibeke Breian, NMH	NMH	Kontra, Nesodden, Oppegård, NMH
2017	Praksis med 8–10 studenter fra NMH i uke 9 og 10	Diverse	Kontra	Kontra, NMH
2017	Sommerskole for strykere	Kulturskolene: Marja Liisa Sandbakken, Oppegård, Hilde Gunn Aasen, Frogn Dextra: Sebastian Dankel, Sarah-Eirin Bye, Are Sandbakken, NMH	Oppegård	Kontra, Frogn, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
2017	Stryk – nybegynnerseminar	Kulturskolene: Hildegunn Aasen, Frogn, Pauline Skoglund Voss, Frogn + Øystein Vingerhagen, Kari Rønnekleiv, Hovedlærer: Berit Czardas, Dextra	Frogn	Kontra, Frogn, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
2017	Øst for solen – konsert i samarbeid med Follofeler, Västana teater og folkemusikkstudenter ved NMH	Diverse	NMH	Kontra, Oppegård, Vestby, Ås
2018	Blåseoktettseminar	Dextra: Karin Seppola, Marion Walker m. fl.	Kontra	Kontra
2018	Follo-feler og akkordeonorkester	Stian Aase, Ås, Elisabet Olhans, Ås, Agneta Holmer Mæland, Kontra	NMH	Kontra, Ås
2018	Follo-pilotens festdag	Diverse lærere	Vitenparken i Ås	Kontra, Enebakk, Frogn, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås

Tid	Aktivitet	Lærere	Sted	Samarbeidspartnere
2018	Høstkonsserter for unge musikere i Smia	Diverse lærere	Smia, Frogn	Kontra, Frogn, Enebakk, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås
2018	Jazzprosjekt med elever fra kulturskolene og Ski videregående skole	Gunnar Halle, Kråkstad jazz, Johan Stave, Ski videregående skole	Kontra/Ski videregående skole	Kontra, Ski videregående skole, Kråkstad jazz
2018	Korseminar	Kristin Kjølberg, NMH Kulturskolene: Møyfrid Guttormsen, Sidsel Kvitvik, Enebakk	Enebakk og Ås	Kontra, Enebakk, Frogn, Nesodden, Oppegård, Ås
2018	Mesterklasse fløyte-deltakere fra Kontra	Trond Magne Brekka, NMH	NMH	Kontra, Ski videregående skole, NMH
2018	Mesterklasse rytmiske instrumenter – deltakere fra Kontra	Atle Nymo, NMH	NMH	Kontra, Nesodden, Oppegård, NMH
2018	Mesterklasse saksofon-deltakere fra Kontra	Vibeke Breian, NMH	NMH	Kontra, Nesodden, Oppegård, NMH
2018	Orkesterseminar (FUSO) med konsert	Elisabet Olhans, Ås, m.fl.	Fredrikstad	Kontra, Ås m.fl.
2018	Praksis med 8–10 studenter fra NMH i uke 9 og 10	Diverse	Kontra	Kontra, NMH
2018	Workshop- improvisasjon. Follo fordypning i samarbeid med TUP, NMH	Bente Leiknes Thorsen, NMH Monica M. Døsen, NMH Kulturskolene: Ieva Struzaitė, Vestby, Miroslaw Kaczmarczyk, Oppegård, Aleksander H. Strøm, Nesodden, Line Falkenberg, Nesodden, Pauline Skoglund Voss, Frogn, Linn Anett Ernø, Vestby, Kari Solheim, Ås, Roy Skog, Oppegård	NMH	Kontra, Frogn, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås

7.4 Nesodden kulturskole i Nesodden kommune

Nesodden kulturskole er en relativt liten kulturskole med 321 elever og 321 elevplasser. Av disse har 300 elever musikkundervisning. Nesodden kulturskole tilbyr også undervisning innenfor visuelle kunstfag. Skolen har ca. 9 årsverk til undervisning, fordelt på lærere i deltidsstillinger (GSI 2017–2018. Se Vedlegg 2).

Nesodden kulturskole har et fordypningsprogram med ca. 12 elevplasser, fordelt på blås, stryk, piano, sang og gitar. Fordypningselevne betaler for dobbel undervisningstime og får i tillegg flere fredags-samlinger gjennom året, med mesterklasser, ensemblespill, musikkhistorie, hørelære, rytmehus m.m. Hvert semester arrangeres en utflukt for fordypningselevne.

Nesodden kulturskole som lokalt ressurs- og kompetansesenter

Kulturskolen har et tett samarbeid med Nesoddtangen skole. Her er det én kulturskolelærer som har all musikkundervisningen på 6. og 7. trinn. I tillegg har skolen et spesielt opplegg for den obligatoriske musikkundervisningen på 5. trinn: Blås og Stryk i skolen. Inspirert av Yamaha Class Band (som Nesodden kulturskole også er pilotskole for og som støtter skolen med blant annet lærerseminar), spiller alle elevene et blåse-, stryke- eller slagverkinstrument. Læreplanmålene for trinnet skal oppnås ved at de spiller i grupper med eget instrument og i samspill med 85–90 elever ukentlig. De har instrument med hjem og øving på lekseplanen. F.o.m. skoleåret 2017–2018 gjøres det samme på Myklerud skole (44 elever).

Kulturskolen har også samarbeid med flyktningetjenesten og med PPT og arrangerer kurs for innvandrerkvinner, gitarkurs for barnehageansatte, kurs i konsertproduksjon og andre kurs som kan variere fra år til år. Alle skolekorpsdirigentene i kommunen er ansatt i kulturskolen, og alle korpsmedlemmer er garantert elevplass (enetimer) i kulturskolen. Et kammerkor (Coro Misto) har også dirigert fra kulturskolen.

Nesodden kulturskole har ansvar for Drømmestipendet, er involvert i UKM (Ung kultur møtes) og sitter i referansegruppe for DKS (Den kulturelle skolesekken).

Nesodden kulturskole og Follo-piloten

I tillegg til alle muligheter Follo-piloten gir skolens elever, er samarbeidet og møteplassene av uvurderlig betydning for rektor. Erfaringsutveksling og mulighet for å diskutere utfordringer og dele suksesshistorier, gir skolen impulser og påfyll i en hverdag som ellers ville vært, faglig sett, svært ensom. Gjennom Follo-piloten får skolen utvidet tilgang til kurs og arenaer for samhandling og kunnskap, samt utvidet faglig nettverk med NMH og andre institusjoner og kulturskoler.

Nesodden kulturskole har deltatt på ca. 60 aktiviteter i prosjektperioden.

Kulturskolen har vært praksisskole for NMH i to år, har arrangert huskonsert med masterstudenter fra NMH og deltatt aktivt i strykeaktivitetene i perioden. Elever fra Nesodden har vært med på ca. 25 seminarer og samlinger. I tillegg har elevene vært aktive i orkesterseminarer arrangert av FUSO og seminarer innenfor blås og slagverk.

Nesodden har hatt elever på mesterklasser i klarinett, messing, rytmiske instrumenter og stryk.

Oversikt over aktiviteter der Nesodden kulturskole har vært samarbeidspartner

Tid	Aktivitet	Lærere	Sted	Samarbeidspartnere
2014	Bratsj- og kontrabass-seminar	Kulturskolelærere: Marja Liisa Sandbakken, Oppegård, Daniel Lind, Ås NMH/Dextra: Are Sandbakken,	Oppegård	Nesodden, Oppegård, Ås
2014	Folkemusikk-seminar med Kjerringrokk	Medlemmer av Kjerringrokk	Ås	Nesodden, Frogn, Kontra, Oppegård, Vestby, Ås

Tid	Aktivitet	Lærere	Sted	Samarbeidspartnere
2014	Oppstart av Follo-piloten – seminar for lærere	Diverse lærere	Follo/NMH	Nesodden, Frogn, Kontra, Oppegård, Vestby, Ås
2014	Sommerkurs for strykere	Marja Liisa Sandbakken, Oppegård, Are Sandbakken, Dextra/NMH	Oppegård	Nesodden, Kontra, Frogn, Vestby, Ås
2014	Åpningskonsert på NMH med fordypningselever i Follo-piloten	Diverse	NMH	Nesodden, Frogn, Kontra, Oppegård, Vestby, Ås, NMH
2015	Ad Astra-konsert med studenter fra NMH og fordypningselever fra Follo i Drøbak kirke	Elise Båtnes, NMH Kulturskolene: Carina Amundsen, Nesodden, Anders Brenli, Kontra/Vestby, Jorun Bjoner, Kontra, Kari Solheim, Ås, Hanne Gundersveen, Oppegård, Rune Sundbø, Frogn, Hilde Gunn Aasen, Frogn	Drøbak kirke, Frogn	Nesodden, Frogn, Kontra, Oppegård, Vestby, Ås, NMH
2015	Ad Astra-konsert med studenter fra NMH og fordypningselever fra Follo i Drøbak kirke	Fra NMH: studenter Kulturskolene: Carina Amundsen, Nesodden, Anders Brenli, Kontra/ Vestby, Jorun Bjoner, Kontra, Kari Solheim, Ås, Hanne Gundersveen, Oppegård, Rune Sundbø, Frogn, Hilde Gunn Aasen, Frogn	Drøbak kirke, Frogn	Nesodden, Frogn, Kontra, Oppegård, Vestby, Ås, NMH
2015	Aktivt arbeid med inn-samlede fagplaner	Diverse	Follo	Nesodden, Frogn, Kontra, Oppegård, Vestby, Ås
2015	Bratsjseminar	Diverse lærere	Ås/Kontra	Nesodden, Frogn, Kontra, Oppegård, Vestby, Ås

Tid	Aktivitet	Lærere	Sted	Samarbeidspartnere
2015	Celloseminar	Kulturskolene: Cathy Donelly, Ås, Pauline Skoglund Voss, Frogn, Anna Helgadottir, Kontra, Dextra: Frederikke Waaler Wærvågen, Karin Helene Slåttebrekk	Ås	Nesodden, Kontra, Frogn, Oppegård, Vestby, Ås
2015	Fagdag: Prestasjonsforberedelse og øving	Philip Dammen, NMH, Johannes Hatfield, NMH	Oppegård	Nesodden, Frogn, Kontra, Oppegård, Vestby, Ås
2015	Folkemusikk-seminar med folkemusikkgruppen Majorstuen og folkemusikktrioen Kjerringrokk	Medlemmer av Majorstuen og Kjerringrokk	Ås/Oslo	Nesodden, Frogn, Kontra, Oppegård, Vestby, Ås
2015	Ipad-kurs	Håkon Kvidal, NMH, Mats Johnsen, Kontra, Anders Brenli, Kontra,	Kontra	Nesodden, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås,
2015	Kammermusikk-seminar for litt viderekomne elever på ulike instrumenter	Strykelærere fra kulturskolene i Follo	Oppegård	Nesodden, Frogn, Kontra, Oppegård, Vestby, Ås
2015	Konsert med DalaViolinisterna under Oslo Kammermusikk-festival. Samarbeidskonsert med strykeelever i Follo	Diverse	NMH/Ås	Nesodden, Frogn, Kontra, Oppegård, Vestby, Ås
2015	Mesterklasse trombone	Aline Nistad, NMH	Frogn	Nesodden, Frogn, Ås
2015	Nybegynner-seminar – stryk	Marja Liisa Sandbakken, Oppegård, Hilde Gunn Aasen, Frogn, Pauline Skoglund Voss, Frogn, Elisabet Olhans, Ås, ansvarlig for organisering	Frogn	Nesodden, Frogn, Kontra, Oppegård, Vestby, Ås

Tid	Aktivitet	Lærere	Sted	Samarbeidspartnere
2015	Orkesterseminar – FUSO i samarbeid med Oslo-Filharmonien	Musikere fra Oslo-Filharmonien Kulturskolene: Niklas Djurle, Ås, Renata Norcia, Vestby, Liv Frengstad, Ås, Elisabet Olhans, Ås, ansvarlig for organisering	Ås/Oslo konserthus	Nesodden, Kontra, Frogn, Oppegård, Vestby, Ås
2015	Samspill for fordypningselever	Lærere fra Vestby, Nesodden og Ås	Nesodden	Nesodden, Vestby, Ås
2015	Seminar med folkemusikk-gruppen Majorstuen med avsluttende konsert på Riksscenen for folkemusikk	Marianne Tomasgård, Ski, Agneta Holmer Mæland, Ski, Elisabet Olhans, Ås, Erik Fossum Svendsen, Ski, Niklas Djurle, Ås	Kontra/Oslo	Nesodden, Frogn, Kontra, Oppegård, Vestby, Ås
2015	Sommerkurs for strykere	Kulturskolene: Marja Liisa Sandbakken, Oppegård, Hilde Gunn Aasen, Frogn, Dextra/NMH: Are Sandbakken + flere Dextra-musikere	Oppegård	Nesodden, Oppegård, Frogn, Kontra, Vestby, Ås
2015	Tidligmusikk-seminar for viderekommende elever på ulike instrumenter	Nikolai Dahl, NMH, Bodil Diesen, Oppegård	Oppegård	Nesodden, Frogn Oppegård
2016	Bratsj- og kontrabass-seminar	Kulturskolene: Marja Liisa Sandbakken, Oppegård, Renata Norcia, Vestby, Elisabet Olhans, Ås, Tor Balsvik, Ski Dextra: Are Sandbakken, NMH og Thoralf Pedersen	Ås	Nesodden, Frogn, Kontra, Oppegård, Vestby, Ås
2016	Fagdager for alle kulturskolene i Follo, rammeplanarbeid		Follo/Sørmarka	Nesodden, Frogn, Kontra, Oppegård, Vestby, Ås

Tid	Aktivitet	Lærere	Sted	Samarbeidspartnere
2016	Folkemusikk-seminar i Tomter	Agneta Holmer Mæland, Kontra, Marianne Tomasgård, Ski, Elisabet Olhans, Ås, Stian Aase, Ski/Ås	Tomter	Nesodden, Frogn, Kontra, Oppegård, Vestby, Ås
2016	Huskonsert med masterstudenter fra NMH		Nesodden	Nesodden, NMH
2016	Høstkonsert for unge musikere i Drøbak kirke med studenter fra NMH og fordypningselever fra Follo	Kulturskolene: Ieva Struzaite, Vestby, Kjetil Dias Sørensen, Kontra, Hanne Gundersveen, Oppegård, Rune Sundbø, Frogn, Carina Amundsen, Nesodden, Kari Solheim, Ås	Drøbak kirke, Frogn	Nesodden, Frogn, Kontra, Oppegård, Vestby, Ås
2016	Høstkonsert for unge musikere i Smia med studenter fra NMH og fordypningselever fra Follo	Kulturskolene: Ieva Struzaite, Vestby, Kjetil Dias Sørensen, Kontra, Hanne Gundersveen, Oppegård, Rune Sundbø, Frogn, Carina Amundsen, Nesodden, Kari Solheim, Ås	Smia, Frogn	Nesodden, Kontra, Oppegård, Vestby, Ås
2016	Kammermusikk-seminar for strykere	Hilde Gunn Aasen, Frogn, Renata Norcia, Frogn, Marja Liisa Sandbakken, Oppegård, Elisa Herbig Dextra, Johannes Sebastian og Iris Madre-Aarvik (studenter)	Oppegård	Nesodden, Frogn, Kontra, Oppegård, Vestby, Ås
2016	Kurs om utvikling av fagplaner	NMH	Follo	Nesodden, Frogn, Kontra, Oppegård, Vestby, Ås, NMH
2016	Mesterklasse rytmiske instrumenter	Helge Lien, NMH	NMH	Nesodden, Kontra, Oppegård, NMH
2016	Mesterklasse stryk	Are Sandbakken, NMH, Kolbjørn Holthe, NMH, Geir Tore Larsen, NMH, Terje Moe Hansen, NMH	NMH/ Oppegård	Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås, NMH

Tid	Aktivitet	Lærere	Sted	Samarbeidspartnere
2016	Nybegynner-seminar – stryk	Hildegunn Aasen, Frogn, Alexandra Reiерth, Frogn, Pauline Skoglund Voss, Frogn Marja Liisa Sandbakken, Oppegård, Renata Norcia, Vestby	Frogn	Nesodden, Frogn, Kontra, Oppegård, Vestby Ås
2016	Orkesterseminar (FUSO) og konsert under Mozart-festivalen i Fredrikstad. Samarbeid med Østfold Ungdomsorkester	Niklas Djurle, Ås, Renata Norcia, Vestby, 6 unge Dextra musikere, Elisabet Olhans, Ås	Fredrikstad	Nesodden, Frogn, Kontra, Oppegård, Vestby, Ås
2016	Praksis med 8–10 studenter fra NMH i uke 9 og 10	Diverse	Nesodden	Nesodden, NMH
2016	Prestasjonsforberedelseskurs for fordypningslever	Philip Dammen, NMH	Vestby	Nesodden, Kontra, Frogn, Oppegård, Vestby, Ås, NMH
2016	Seminar med DalaViolinisterna	Elisabet Olhans, Ås, Agneta Holmer Mæland, Kontra, Selma French Bolstad m.fl.	Ås/Borlänge of Rättvik	Nesodden, Kontra, Oppegård, Ås
2016	Seminar og konsert med tenThing ensemblet	Medlemmer av ten Thing ensemblet Kulturskolene: Anders Brenli, Kontra/Vestby, Roy Andersen, Frogn, Rune Sundbø, Frogn, Dag Ramsvik, Oppegård, Marianne Larsen, Oppegård, Trond Nilsen, Ås, Bjørg Bøe, Ås, Kjetil Myklebust, Nesodden, Therese Nereng, Nesodden, Kari Solheim, Ås, Aleksander H. Strøm, Nesodden	Ås	Nesodden, Frogn, Kontra, Oppegård, Vestby, Ås

Tid	Aktivitet	Lærere	Sted	Samarbeidspartnere
2016	Slagverkseminar for elever fra 10 år og konsert (Glow)	Glow ensemblet v/Ante Skaug Kulturskolene: Mads L. Olsen, Oppegård, Christian Hole, Frogn, Kristoffer Carlsen, Ås	Frogn	Nesodden, Kontra, Frogn, Oppegård Vestby Ås
2017	Høstkonserten for unge musikere i Drøbak kirke	Kulturskolene: Møyfrid Guttormsen, Enebakk, Roy Henning Snyen, Oppegård, Liv Aukner, Oppegård, Pauline Skoglund Voss, Frogn, Line Falkenberg, Nesodden, Kari Solheim, Ås, Ieva Struzaitė, Vestby	Drøbak kirke, Frogn	Nesodden, Enebakk, Frogn, Kontra, Oppegård, Vestby, Ås
2017	Høstkonsert for unge musikere i Smia med studenter fra NMH og fordypningselever fra Follo	Kulturskolene: Mads L. Olsen, Oppegård, Miroslaw Kaczmarczyk, Oppegård, Ieva Struzaitė, Vestby, Pauline Skoglund Voss, Frogn, Kari Solheim, Ås, Andreas Haddeland, Nesodden	Smia, Frogn	Nesodden, Kontra, Oppegård, Vestby, Ås, NMH
2017	Kammermusikkseminar	Kulturskolene: Niklas Djurle, Ås, Renata Norcia, Vestby, Marja Liisa Sandbakken, Oppegård, Liv Frengstad, Vestby, Dextra-musiker: Johannes Martens	Ås	Nesodden, Frogn, Kontra, Oppegård, Vestby, Ås
2017	Lyden av Musikkhøgskolen – konsert med elever og studenter i praksis	NMH- diverse studenter	Den Norske Opera & Ballett	Nesodden, Frogn, Kontra, Oppegård, Vestby, Ås, NMH
2017	Mesterklasse klarinett	Fredrik Fors, NMH	NMH	Nesodden, Oppegård, Vestby, NMH
2017	Mesterklasse messing	Jonas Haltia, NMH, Jan Olav Martinsen, NMH	NMH/Ski	Nesodden, Ski videregående skole. Ås, NMH

Tid	Aktivitet	Lærere	Sted	Samarbeidspartnere
2017	Mesterklasse rytmiske instrumenter	Atle Nymo, NMH	NMH	Nesodden, Kontra, Oppegård, NMH
2017	Mesterklasse saksofon	Vibeke Breian, NMH	NMH	Nesodden, Kontra, Oppegård, NMH
2017	Praksis med 8–10 studenter fra NMH i uke 9 og 10	Diverse	Nesodden	Nesodden, NMH
2017	Sommerskole for strykere	Kulturskolene: Marja Liisa Sandbakken, Oppegård, Hilde Gunn Aasen, Frogn Dextra: Sebastian Dankel, Sarah-Eirin Bye, Are Sandbakken, Dextra/ NMH	Oppegård	Nesodden, Frogn, Kontra, Oppegård, Vestby, Ås
2017	Stryk – nybegynner-seminar	Kulturskolene: Hildegunn Aasen, Frogn, Pauline Skoglund Voss, Frogn Øystein Vingerhagen, Kari Rønnekleiv, Hovedinspirator: Berit Czarda, Dextra	Frogn	Nesodden, Frogn, Kontra, Oppegård, Vestby, Ås
2018	Follo KNØTTE-TUP for talentfulle piano-, fiolin- og celloelever i alderen 7–10 år. Tre samlinger vår. 2018. Prosjekt	Marja Liisa Sandbakken, Oppegård, Anita Haagenrud Wegger, Oppegård, Francisca Borgen, Nesodden, Eva Maria Degersfors, Nesodden, Cathy Donnelly, Ås, Margrethe Daae Mæland, Oppegård, Oda Habbestad, NMH	Oppegård	Nesodden, Frogn, Oppegård, Ås, NMH
2018	Follo-pilotens festdag	Diverse lærere	Vitenparken i Ås	Nesodden, Enebakk, Frogn, Kontra, Oppegård, Vestby, Ås
2018	Huskonsert med masterstudenter fra NMH		Nesodden	Nesodden, NMH

Tid	Aktivitet	Lærere	Sted	Samarbeidspartnere
2018	Korseminar	Kristin Kjølborg, NMH Kulturskolene: Møyfrid Guttormsen, SidselKvitvik, Enebakk	Enebakk og Ås	Nesodden, Enebakk, Frogn, Kontra, Oppegård, Ås
2018	Mesterklasse messing	Jonas Haltia, NMH, Jan Olav Martinsen, NMH	NMH/Ski	Nesodden, Ski videre- gående skole. Ås, NMH
2018	Mesterklasse rytmiske instrumenter	Atle Nymo, NMH	NMH	Nesodden, Kontra, Oppegård, NMH
2018	Mesterklasse saksofon	Vibeke Breian, NMH	NMH	Nesodden, Kontra, Oppegård, NMH
2018	Workshop- improvisa- sjon. Follo fordypning i samarbeid med TUP, NMH	Bente Leiknes Thorsen, NMH Monica M. Døsen, NMH Kulturskolene: Ieva Struzaite, Vestby, Miroslaw Kaczmarczyk, Oppegård, Aleksander H. Strøm, Nesodden, Line Falkenberg, Nesodden, Pauline Skoglund Voss, Frogn, Linn Anett Ernø, Vestby, Kari Solheim, Ås, Roy Skog, Oppegård	NMH	Nesodden, Frogn, Kontra, Oppegård, Vestby, Ås, NMH

7.5 Oppegård kulturskole i Oppegård kommune

Oppegård kulturskole er den største kulturskolen i Follo, med 800 elever. Skolen har 902 elevplasser. 780 elever har valgt musikkundervisning. I tillegg til musikk gir Oppegård tilbud innenfor teater, visuelle kunstfag, dans og skapende skriving/ordkunst.

Skolen har ca. 11 årsverk til undervisning, og alle lærerne er tilsatt i deltidsstillinger (GSI 2017–2018. Se Vedlegg 2).

Oppegård kulturskole har to fordypningsprogrammer: INN-TUP og OPP-TUP.

INN-TUP er for elever i alderen 11–14 år. I dette programmet er det satt av 30 min. undervisningstid pr. elev. I tillegg får elevene prosjektbasert ensemblespill og fire teorisamlinger i året. Programmet er for elever som senere kan være aktuelle for OPP-TUP programmet.

OPP-TUP er for elever fra 14 år og oppover. Disse elevene har 40 min. individuell undervisning pr. uke. I tillegg til den individuelle undervisningen møtes elevene til fredagssamlinger på 90 min. i 20 uker. På fredagssamlingene er temaene:

- Teori/gehør
- Ensemblespill
- Øvingsarena (elevene spiller for hverandre og får tilbakemeldinger fra medelever, både ros og gode råd)

I tillegg er de med på prosjekter og konserter i regi av Follo-piloten.

Det er opptaksprøve for å være med på programmet og en ekstra kostnad.

Fra 2018 starter Oppegård Follo **KNØTTE-TUP**, som er et prosjekt støttet av Follo-piloten. Dette programmet er for talentfulle piano-, fiolin- og celloelever i alderen 7–10 år. Elevene møtes til tre samlinger i vårsemesteret 2018.

Oppegård kulturskole som lokalt ressurs- og kompetansesenter

Kommunestyret har vedtatt at kulturskolen skal være et ressurscenter. Det omfatter pr. i dag:

- Deltakelse i nettverket KNOTA, med oppdrag om å realisere målene i den nasjonale fritids-erklæringen. Hovedmålet er at alle barn og unge skal ha tilgang og mulighet til å delta i kultur- og fritidsaktiviteter uavhengig av sosialøkonomisk status og etnisitet.
- Kunstnerisk og administrativt ansvar for Den kulturelle spaserstokken i samarbeid med aktivtører på sykehjem og bosentre. Tilbudet omfatter 3800 eldre.
- Kunstnerisk og administrativt ansvar for Den kulturelle skolesekken, der alle barn fra 1. – 10. trinn skal få oppleve og delta i kulturprogrammer på sin skole.
- Elevdeltakelse på eksterne arrangementer, der elevene spiller eller viser fram sine arbeider etter bestilling fra kommunale virksomheter, lag og foreninger, politiske partier m.m.
- Kulturskolen har egne tilrettelagte tilbud innen teater og musikk for unge voksne med spesielle behov. Dette skjer i samarbeid med Tilfu (tiltak for funksjonshemmede).
- Kulturskolen deltar i utformingen av kommunens handlingsprogrammer og deltar i planarbeid.

I samarbeid med grunnskolen legges noe instrumentalundervisning i SFO-tiden. Kulturskolen fremstår gjennom sine fagpersoner som et ressurscenter og en samarbeidspartner innenfor alle kunstfagområdene og har åpne sommerkurs for inntil 200 barn og unge i juni og august. Dette er et tilbud til alle barn i grunnskolealder i kommunen.

Oppegård kulturskole samarbeider i tillegg med korps, kirker, eldresentre m.m.

Oppegård kulturskole og Follo-piloten

Follo-piloten har bidratt til å etablere gode samarbeidsstrukturer for samarbeidsprosjekter, styrket samarbeidet med Norges musikkhøgskole og gitt muligheter for kompetanseutvikling av lærere. Follo-piloten har gitt elevene nye samspillsarenaer og møteplasser. Prosjektet har også bidratt til å videre-

utvikle samarbeidet om studenter som har praksis ved kulturskolen. Mesterklasser og samarbeid om undervisningen av talenter har også vært svært verdifullt.

Oppegård kulturskole har deltatt på over 100 aktiviteter i perioden 2014–2018. 5 av disse aktivitetene er knyttet til praksissamarbeid med Norges musikkhøgskole.

Oppegård kulturskole har arrangert en rekke stryke- og kammermusikkseminarer der resten av kulturskolene i Follo har deltatt med både elever og lærere. Kulturskolen har i tillegg til egne arrangerte seminarer, deltatt med lærere/instruktører og elever på nesten alle stryke/folkemusikk seminarene som har vært i Follo i perioden, dvs. totalt ca. 32 seminarer. Oppegård kulturskole har tatt initiativet til prosjektet Follo KNØTTE-TUP for elever i alderen 7–10 år. Kulturskolen har arrangert diverse seminarer for gitarelever i perioden og har vært svært aktiv med å melde på elever til mesterklasser innenfor gitar, klarinett, messing, piano, saksofon, stryk og rytmiske instrumenter. Kulturskolen har også bidratt med lokalt lederansvar i flere av disse mesterklassene. I tillegg har Oppegård hatt flere elever som etter prøvespill har fått tilbud om undervisning med NMH lærer. Det gjelder på følgende instrumenter: elgitar, fløyte, klarinett, piano (flere elever), tensorsaksofon. Elever og lærere fra Oppegård har også deltatt på orkesterseminarer (FUSO), seminarer for slagverk og blås m.m. I tillegg har elever fra Oppegård deltatt på konserter, bl.a. i Smia og i Drøbak kirke.

Oversikt over aktiviteter der Oppegård kulturskole har vært samarbeidspartner

Tid	Aktivitet	Lærere	Sted	Samarbeidspartnere
2014	Bratsj- og kontrabass-seminar	Marja Liisa Sandbakken, Oppegård, Daniel Lind, Ås, Are Sandbakken, NMH	Oppegård	Oppegård, Nesodden, Ås, NMH
2014	Felles prosjekt mellom kulturskolene om inn-samling av lokale lærerplaner		Follo	Oppegård, Frogn, Kontra, Nesodden, Vestby, Ås
2014	Folkemusikkseminar med Kjerringrokk	Medlemmer av Kjerringrokk	Ås	Oppegård, Frogn, Kontra, Nesodden, Vestby, Ås

Tid	Aktivitet	Lærere	Sted	Samarbeidspartnere
2014	Kulturskolelærere holder kurs for NMHs studenter om kulturskolen som arbeidsplass	Alexander Krohg Plur, Ås, Elisabet Olhans, Ås, Andreas Knudsrød, Vestby, Liv Aukner, Oppegård, Anita Haagenrud Wegger, Oppegård	NMH	Oppegård, Vestby, Ås, NMH
2014	Logo kurs	Anne Katrine Jansen	Ås	Oppegård, Kontra, Ås
2014	Praksis med 8–10 studenter fra NMH i uke 9 og 10	Diverse lærere	Oppegård	Oppegård, NMH
2014	Rekruttering til obo og fagott	Pavel Sokolov, NMH, obo, Matz Pettersen, NMH, obo, Alessandro Caprotti, KORR, fagott	Kontra, Oppegård, Ås	Oppegård, Kontra, Ås, NMH
2014	Sommerskole for strykere	Marja Liisa Sandbakken, Oppegård, Are Sandbakken, Dextra/NMH	Oppegård	Oppegård, Frogn, Kontra, Nesodden, Vestby, Ås
2014	Åpningskonsert på NMH med fordypningselever i Follo-piloten	Diverse lærere	NMH	Oppegård, Frogn, Kontra, Nesodden, Vestby, Ås
2015	Ad Astra-konsert med studenter fra NMH og fordypningselever fra Follo i Drøbak kirke	Elise Båtnes, NMH Kulturskolene: Carina Amundsen, Nesodden, Anders Brenli, Kontra/ Vestby, Jorun Bjoner, Kontra, Kari Solheim, Ås, Hanne Gundersveen, Oppegård, Rune Sundbø, Frogn, Hilde Gunn Aasen, Frogn	Drøbak kirke, Frogn	Oppegård, Frogn, Kontra, Nesodden, Vestby, Ås, NMH

Tid	Aktivitet	Lærere	Sted	Samarbeidspartnere
2015	Ad Astra-konsert med studenter fra NMH og fordypningselever fra Follo i Drøbak kirke	Fra NMH: studenter Kulturskolene: Carina Amundsen, Nesodden, Anders Brenli, Kontra/ Vestby, Jorun Bjoner, Kontra, Kari Solheim, Ås, Hanne Gundersveen, Oppegård, Rune Sundbø, Frogn, Hilde Gunn Aasen, Frogn	Drøbak kirke, Frogn	Oppegård, Frogn, Kontra, Nesodden, Vestby, Ås, NMH
2015	Aktivt arbeid med inn-samlede fagplaner	Diverse	Follo	Oppegård, Frogn, Kontra, Nesodden, Vestby, Ås
2015	Bratsjseminar	Diverse lærere	Ås, Kontra	Oppegård, Frogn, Kontra, Nesodden, Vestby, Ås
2015	Celloseminar	Kulturskolene: Cathy Donelly, Ås, Pauline Skoglund Voss, Frogn, Anna Helgadottir, Kontra Dextra: Frederikke Waaler Wærvågen, Dextra, Karin Helene Slåttebrekk, Dextra	Ås	Oppegård, Frogn, Kontra, Nesodden, Vestby, Ås
2015	Folkemusikkseminar med folkemusikkgruppen Majorstuen og folke-musikktrioen Kjerringrokk	Medlemmer av Majorstuen og Kjerringrokk	Ås/Oslo	Oppegård, Frogn, Kontra, Nesodden, Vestby, Ås
2015	Gitarseminar	Andreas Karlsen, Vestby, Reidar Edvardsen, Ås, Roy Henning Snyen, Oppegård	Oppegård	Oppegård, Vestby, Ås
2015	Ipad-kurs	Håkon Kvidal, NMH, Mats Johnsen, Kontra, Anders Brenli, Kontra	Kontra	Oppegård, Kontra, Nesodden, Vestby, Ås,

Tid	Aktivitet	Lærere	Sted	Samarbeidspartnere
2015	Jazz/improvisasjons-kurs for lærere	André Bongard, NMH	Frogn	Oppegård, Frogn
2015	Kammermusikk-seminar for litt viderekommende elever. Ulike instrumenter	Strykelærere fra kulturskoler i Follo	Oppegård	Oppegård, Frogn, Kontra, Nesodden, Vestby, Ås
2015	Konsert med DalaViolinisterna under Oslo Kammermusikk-festival. Samarbeidskonsert med strykeelever i Follo	Diverse	NMH/Ås	Oppegård, Frogn, Kontra, Nesodden, Vestby, Ås
2015	Konsert med La Volta gitar ensemble	Diverse	Vestby	Oppegård, Vestby
2015	Kurs: Prestasjons-forberedelse	Philip Dammen, NMH, Johannes Hatfield, NMH	Oppegård	Oppegård, Frogn, Kontra, Nesodden, Vestby, Ås
2015	Masterstudenter fra NMH holder konsert		Oppegård	Oppegård, NMH
2015	Nybegynnerseminar – stryk	Marja Liisa Sandbakken, Oppegård, Hilde Gunn Aasen, Frogn, Pauline Skoglund Voss, Frogn, Elisabet Olhans-organisering, Ås	Frogn	Oppegård, Frogn, Kontra, Nesodden, Vestby, Ås
2015	Orkesterseminar – FUSO i samarbeid med Oslo-Filharmonien	Musikere fra Oslo-Filharmonien Kulturskolene: Niklas Djurle, Ås, Renata Norcia, Vestby, Liv Frengstad, Ås, Elisabet Olhans, Ås, ansvarlig for organisering	Oslo konserthus	Oppegård, Kontra, Frogn, Nesodden, Vestby, Ås

Tid	Aktivitet	Lærere	Sted	Samarbeidspartnere
2015	Pilotskole for Norsk kulturskoleråd i forbindelse med utvikling av nye fagplaner		Oppegård	Oppegård, Norsk kulturskoleråd
2015	Praksis med 8–10 studenter fra NMH i uke 9 og 10	Diverse	Oppegård	Oppegård, NMH
2015	Prestasjonsforberedelseskurs	Philip Dammen, NMH, Johannes Hatfield, NMH	Oppegård	Oppegård, Kontra, Nesodden, Vestby, Ås,
2015	Samspillprosjekt for fordypningselever	Diverse	Nesodden	Oppegård, Nesodden, Vestby, Ås
2015	Seminar med folkemusikkgruppen Majorstuen med avsluttende konsert på Riksscenen for folkemusikk	Marianne Tomasgård, Ski, Agneta Holmer Mæland, Kontra, Elisabet Olhans, Ås, Erik Fossum Svendsen, Kontra, Niklas Djurle, Ås	Kontra/ Oslo	Oppegård, Frogn, Kontra, Nesodden, Vestby, Ås
2015	Sommerkurs for strykere	Kulturskolene: Marja Liisa Sandbakken, Oppegård, Hilde Gunn Aasen, Frogn NMH/Dextra: Are Sandbakken + flere Dextra-musikere	Oppegård	Oppegård, Frogn, Kontra, Nesodden, Vestby, Ås
2015	Studentkonsert med masterstudenter fra NMH		Frogn	Oppegård, Kontra
2015	Tidligmusikk-seminar for viderekommende elever på ulike instrumenter	Nikolai Dahl, NMH, Bodil Diesen, Oppegård	Oppegård	Oppegård, Frogn, Nesodden

Tid	Aktivitet	Lærere	Sted	Samarbeidspartnere
2016	Bratsj- og kontrabass-seminar	Kulturskolene: Marja Liisa Sandbakken, Oppegård, Renata Norcia, Vestby, Elisabet Olhans, Ås, Tor Balsvik, Ski, Dextra: Are Sandbakken, NMH og Thoralf Pedersen	Ås	Oppegård, Frogn, Kontra, Nesodden, Vestby, Ås
2016	Elev i fordypnings-programmet – elgitar	Håkon Storm-Mathisen, NMH/Mirosław Kaczmarczyk, Oppegård	NMH	Oppegård, NMH
2016	Elev i fordypnings-programmet – fløyte	Andrew Cunningham/-Trond Brekka, NMH/Kine B. Isaksen, Oppegård	NMH	Oppegård, NMH
2016	Elev i fordypnings-programmet – klarinett	Fredrik Fors, NMH/Maja Bjørhei, Oppegård	NMH	Oppegård, NMH
2016	Elev i fordypnings-programmet – piano	Sveinung Bjelland, NMH, Jelena Erenburg Røe, Oppegård	Oppegård/ NMH	Oppegård, NMH
2016	Elev i fordypnings-programmet – tenorsaksofon	Atle Nymo, NMH/Mikkel Hjelmeland, Oppegård	NMH	Oppegård, NMH
2016	Fagdager for alle kulturskolene i Follo- rammeplaner	Diverse	Follo/ Sørmarka	Oppegård, Frogn, Kontra, Nesodden, Vestby, Ås
2016	Folkemusikkseminar i Tomter	Agneta Holmer Mæland, Kontra, Marianne Tomasgård, Ski, Elisabet Olhans, Ås, Stian Aase, Ski/ Ås	Tomter	Oppegård, Frogn, Kontra, Nesodden, Vestby, Ås
2016	Gitardag for elever fra 10 år og oppover	Roy Henning Snyen, Oppegård m.fl.	Oppegård	Oppegård, Vestby, Ås
2016	Huskonsert med masterstudenter fra NMH og elever i kulturskolen	Diverse	Oppegård	Oppegård, NMH

Tid	Aktivitet	Lærere	Sted	Samarbeidspartnere
2016	Høstkonsert for unge musikere i Drøbak kirke med studenter fra NMH og fordypnings elever fra Follo	Kulturskolene: Ieva Struzaitė, Vestby, Kjetil Dias Sørensen, Kontra, Hanne Gundersveen, Oppegård, Rune Sundbø, Frogn, Carina Amundsen, Nesodden, Kari Solheim, Ås	Drøbak kirke, Frogn	Oppegård, Kontra, Nesodden, Vestby, Ås
2016	Høstkonsert for unge musikere i Smia med studenter fra NMH og fordypnings elever fra Follo	Kulturskolene: Ieva Struzaitė, Vestby, Kjetil Dias Sørensen, Kontra, Hanne Gundersveen, Oppegård, Rune Sundbø, Frogn, Carina Amundsen, Nesodden, Kari Solheim, Ås	Smia, Frogn	Oppegård, Frogn, Kontra, Nesodden, Vestby, Ås
2016	Jazz- og improvisasjons-seminar	Hayden Powell	Oppegård	Oppegård, Ås, NMH
2016	Kammermusikk-seminar for strykere	Kulturskolene: Hilde Gunn Aasen, Frogn, Renata Norcia, Frogn, Marja Liisa Sandbakken, Oppegård, Elisa Herbig, Dextra: Johannes Sebastian og Iris Madre-Aarvik (studenter)	Oppegård	Oppegård, Frogn, Kontra, Nesodden, Vestby, Ås
2016	Konsert med klaverstudenter fra NMH. Tema for konserten: Dans		Oppegård	Oppegård, NMH
2016	Konsert på fagdag med studenter fra NMH		Oppegård	Oppegård, NMH
2016	Kurs om utvikling av fagplaner	NMH	NMH	Oppegård, Frogn, Kontra, Nesodden, Vestby, Ås, NMH
2016	Mesterklasse gitar	Erik Stenstadvold, NMH, Geir Otto Nilsson, NMH, Petter Richter, NMH, Stein Erik Olsen, NMH	NMH	Oppegård, NMH

Tid	Aktivitet	Lærere	Sted	Samarbeidspartnere
2016	Mesterklasse klarinett	Fredrik Fors, NMH	NMH	Oppegård, Nesodden, Vestby, NMH
2016	Mesterklasse messing	Jonas Haltia, NMH, Torbjørn Kvist, NMH	NMH	Oppegård, Kontra, Ås, NMH
2016	Mesterklasse piano	Sveinung Bjelland, NMH	NMH, Oppegård	Oppegård, Vestby, Ås, NMH
2016	Mesterklasse rytmiske instrumenter	Helge Lien, NMH	NMH	Oppegård, Kontra, Nesodden, NMH
2016	Mesterklasse saksofon	Vibeke Breian, NMH	NMH	Oppegård, Kontra, NMH
2016	Mesterklasse stryk	Are Sandbakken, NMH, Kolbjørn Holthe, NMH Geir Tore Larsen, NMH, Terje Moe Hansen, NMH	NMH/ Oppegård	Oppegård, Nesodden, Vestby, Ås, NMH
2016	Nybegynnerseminar – stryk	Hildegunn Aasen, Frogn, Alexandra Reiierth Frogn, Pauline Skoglund Voss, Frogn, Marja Liisa Sandbakken, Oppegård, Renata Norcia, Vestby	Frogn	Oppegård, Frogn, Kontra, Nesodden, Vestby, Ås
2016	Orkesterseminar (FUSO) og konsert under Mozartfestivalen i Fredrikstad. Samarbeid med Østfold Ungdomsorkester	Niklas Djurle, Ås, Renata Norcia, Vestby, Elisabet Olhans, Ås, 6 unge Dextra musikere	Fredrikstad	Oppegård, Frogn, Kontra, Nesodden, Vestby, Ås
2016	Orkesterprosjekt med TUP elever fra NMH og viderekommende elever fra Follo	Bjarne Magnus Jensen, NMH, Elisabet Olhans, Ås	NMH	Oppegård, Ås, NMH
2016	Praksis med 8–10 studenter fra NMH i uke 9 og 10	Diverse	Oppegård	Oppegård, NMH

Tid	Aktivitet	Lærere	Sted	Samarbeidspartnere
2016	Prestasjonsforberedelseskurs for fordypningslever	Philip Dammen, NMH	Vestby	Oppegård, Kontra, Frogn, Nesodden, Vestby, Ås, NMH
2016	Seminar med DalaViolinisterna	Elisabet Olhans, Ås, Agneta Holmer Mæland, Kontra, Selma French Bolstad m.fl.	Ås/ Borlänge of Rättvik	Oppegård, Kontra, Ås
2016	Seminar og konsert med tenThing ensemblet	Medlemmer av ten Thing ensemblet Kulturskolene: Anders Brenli, Kontra/ Vestby, Roy Andersen, Frogn, Rune Sundbø, Frogn, Dag Ramsvik, Oppegård, Marianne Larsen, Oppegård, Trond Nilsen, Ås, Bjørg Bøe, Ås, Kjetil Myklebust, Nesodden, Therese Nereng, Nesodden, Kari Solheim, Ås, Aleksander H. Strøm, Nesodden	Ås	Oppegård, Frogn, Nesodden, Kontra, Vestby, Ås
2016	Slagverkseminar for elever fra 10 år + konsert (Glow)	Glow ensemblet v/ Ante Skaug Kulturskolene: Mads L. Olsen, Oppegård, Christian Hole, Frogn, Kristoffer Carlsen, Ås	Frogn	Oppegård, Frogn, Kontra, Nesodden, Vestby, Ås
2016	Sommerskole for strykere	Kulturskolene: Marja Liisa Sandbakken, Oppegård, Hilde Gunn Aasen, Frogn Dextra: Sebastian Dankel, Sarah- Eirin Bye, Are Sandbakken, Dextra/NMH	Oppegård	Oppegård, Frogn, Kontra, Nesodden, Vestby, Ås
2016	Teorikurs for opptak til musikklinjen på Ski videregående skole	Arvid Lien, Ski videregående skole.	Ski/Kontra	Oppegård, Kontra

Tid	Aktivitet	Lærere	Sted	Samarbeidspartnere
2017	Bratsj- og kontrabass-seminar	Kulturskolene: Marja Liisa Sandbakken, Oppegård, Daniel Lind, Ås, Tor Balsvik, Ski, Anne Helgadottir, Ski, Elisabet Olhans, Ås, Renata Norcia, Vestby Dextra/NMH: Thoralf Pedersen, Are Sandbakken	Ås	Oppegård, Frogn, Kontra, Nesodden, Ås
2017	Elev i fordypnings-programmet – klarinett	Fredrik Fors, NMH/Maja Bjørhei, Oppegård	Oppegård	Oppegård, NMH
2017	Elev i fordypnings-programmet – piano	Sveinung Bjelland, NMH/ Anita Haagenrud Wegger, Oppegård	Oppegård	Oppegård, NMH
2017	Fjellfløytekurs	Steinar Ofsdal, NMH	Ås	Oppegård, Frogn, Ås
2017	Follo-feler, nybegynnerseminar	Berit Czardas, Dextra	Frogn	Oppegård, Nesodden, Ås
2017	Gitardag- samspilldag + konsert for gitarister, med La Volta ensemblet	Medlemmer av La Volta	Oppegård	Oppegård, Vestby
2017	Høstkonsert for unge musikere i Drøbak kirke med studenter fra NMH og fordypningselever fra Follo	Kulturskolene: Møyfrid Guttormsen, Enebakk, Roy Henning Snyen, Oppegård, Liv Aukner, Oppegård, Pauline Skoglund Voss, Frogn, Line Falkenberg, Nesodden, Kari Solheim, Ås, Ieva Struzaitė, Vestby	Drøbak kirke, Frogn	Oppegård, Enebakk, Frogn, Kontra, Nesodden, Vestby, Ås, NMH

Tid	Aktivitet	Lærere	Sted	Samarbeidspartnere
2017	Høstkonsert for unge musikere i Smia med studenter fra NMH og for-dypnings elever fra Follo	Kulturskolene: Mads L. Olsen, Oppegård, Mirosław Kaczmarczyk, Oppegård, Ieva Struzaitė, Vestby, Pauline Skoglund Voss, Frogn, Kari Solheim, Ås, Andreas Haddeland, Nesodden	Smia, Frogn	Oppegård, Frogn, Kontra, Nesodden, Vestby, Ås
2017	Jazz- og improvisasjons-seminar (2 seminarer)	Hayden Powell, NMH	Oppegård	Oppegård, Frogn, Ås
2017	Kammermusikk-seminar	Niklas Djurle, Ås, Renata Norcia, Vestby, Marja Liisa Sandbakken, Oppegård, Liv Frengstad, Vestby, Dextra: Johannes Martens	Ås	Oppegård, Frogn, Kontra, Nesodden, Vestby, Ås
2017	Konsert med elever fra Talentprogrammet i Follo-piloten	Diverse	NMH	Oppegård, Vestby, Ås, NMH
2017	Konsert med sangere fra Follo folkehøgskole, sammen med NMH studenter		Follo folkehøgskole	Oppegård, NMH
2017	Lyden av Musikkhøgskolen – konsert med elever og studenter i praksis	NMH – diverse studenter	Den Norske Opera & Ballett	Oppegård, Frogn, Kontra, Nesodden, Vestby, Ås, NMH
2017	Mesterklasse gitar	Erik Stenstadvold, NMH, Stein Erik Olsen, NMH	NMH	Oppegård, NMH
2017	Mesterklasse klarinett	Fredrik Fors, NMH	NMH	Oppegård, Nesodden, Vestby, NMH
2017	Mesterklasse piano	Sveinung Bjelland, NMH	NMH/ Oppegård	Oppegård, Ås, NMH

Tid	Aktivitet	Lærere	Sted	Samarbeidspartnere
2017	Mesterklasse rytmiske instrumenter	Atle Nymo, NMH	NMH	Oppegård, Kontra, Nesodden, Vestby, Ås, NMH
2017	Mesterklasse saksofon	Vibeke Breian, NMH	NMH	Oppegård, Kontra, Nesodden, NMH
2017	Mesterklasse stryk	Are Sandbakken, NMH, Terje Moe Hansen, NMH	NMH	Oppegård, Ås
2017	Orkesterseminar med konsert (FUSO) under Mozart festivalen i Fredrikstad	Elisabet Olhans m.fl.	Fredrikstad	Oppegård, Ås
2017	Praksis med 8–10 studenter fra NMH i uke 11 og 12	Diverse	Oppegård	Oppegård, NMH
2017	Sommerskole for strykere	Kulturskolene: Marja Liisa Sandbakken, Oppegård, Hilde Gunn Aasen, Frogn Dextra: Sebastian Dankel, Sarah-Eirin Bye, Are Sandbakken, Dextra/NMH	Oppegård	Oppegård, Frogn, Kontra, Nesodden, Vestby, Ås, NMH
2017	Stryk – nybegynnerseminar	Kulturskolene: Hildegunn Aasen, Frogn, Pauline Skoglund Voss, Frogn, Øystein Vingerhagen, Kari Rønnekleiv Hovedinspirator fra Dextra: Berit Czardas	Frogn	Oppegård, Frogn, Kontra, Nesodden, Vestby, Ås
2017	Øst for solen – konsert i samarbeid med Follofeler, Västana teater og folkemusikkstudenter ved NMH	Diverse	NMH	Kontra, Oppegård, Vestby, Ås, NMH
2018	Bratsj- og kontrabass-seminar	Are Sandbakken, NMH	Oppegård	Oppegård, NMH

Tid	Aktivitet	Lærere	Sted	Samarbeidspartnere
2018	Elev i fordypnings-programmet – klarinett	Fredrik Fors, NMH/Maja Bjørhei, Oppegård	Oppegård	Oppegård, NMH
2018	Elev i fordypnings-programmet – piano	Sveinung Bjelland, NMH, Liv Aukner, Oppegård	Oppegård	Oppegård, NMH
2018	Follo KNØTTE-TUP for talentfulle piano-, fiolin- og celloelever i alderen 7–10 år. Tre samlinger våren 2018. Prosjekt	Marja Liisa Sandbakken, Oppegård, Anita Haagenrud Wegger, Oppegård, Francisca Borgen, Nesodden, Eva Maria Degersfors, Nesodden, Cathy Donnelly, Ås, Margrethe Daae Mæland, Oppegård, Oda Habbestad, NMH	Oppegård	Oppegård, Frogn, Nesodden, Ås, NMH
2018	Follo-pilotens festdag	Diverse lærere	Viten-parken i Ås	Oppegård, Enebakk, Frogn, Kontra, Nesodden, Vestby, Ås
2018	Korseminar	Kristin Kjøberg, NMH Kulturskolene: Møyfrid Guttormsen, Sidsel Kvitvik, Enebakk	Enebakk og Ås	Oppegård, Enebakk, Frogn, Kontra, Nesodden, Ås
2018	Mesterklasse klarinett	Fredrik Fors, NMH	NMH	Oppegård, Nesodden, Vestby, NMH
2018	Mesterklasse piano	Sveinung Bjelland, NMH	NMH	Oppegård, Ås
2018	Mesterklasse rytmiske instrumenter	Atle Nymo, NMH	NMH	Oppegård, Kontra, Nesodden, Vestby, Ås, NMH
2018	Mesterklasse saksofon	Vibeke Breian, NMH	NMH	Oppegård, Kontra, Nesodden, NMH
2018	Mesterklasse stryk	Are Sandbakken, NMH, Terje Moe Hansen, NMH	NMH/ Oppegård	Oppegård, Ås, NMH
2018	Praksis med 8–10 studenter fra NMH i uke 9–11	Diverse	Oppegård	Oppegård, NMH

Tid	Aktivitet	Lærere	Sted	Samarbeidspartnere
2018	Sommerskole for strykere	Marja Liisa Sandbakken, Oppegård	Oppegård	Oppegård, Ås
2018	Thanks Jimi Festival	Mirek Kaczmarczyk, Oppegård	Oppegård	Oppegård
2018	Workshop- improvisasjon. Follo fordypning i samarbeid med TUP, NMH	Bente Leiknes Thorsen, NMH Monica M. Døsen, NMH Kulturskolene: Ieva Struzaite, Vestby, Miroslaw Kaczmarczyk, Oppegård, Aleksander H. Strøm, Nesodden, Line Falkenberg, Nesodden, Pauline Skoglund Voss, Frogn, Linn Anett Ernø, Vestby, Kari Solheim, Ås, Roy Skog, Oppegård	NMH	Oppegård, Frogn, Kontra, Nesodden, Vestby, Ås, NMH

7.6 Vestby kulturskole i Vestby kommune

Vestby kulturskole er en mellomstor kulturskole med 367 elever og 415 elevplasser. Skolen har 244 elever som har valgt musikkundervisning. I tillegg til musikk tilbyr kulturskolen undervisning i teater, visuelle kunsthøgskole og nysirkus.

Skolen har ca. 7 årsverk i undervisningsstillinger, og alle lærerne er tilsatt i deltidstillinger (GSI 2017–2018. Se Vedlegg 2).

Vestby kulturskole som lokalt ressurs- og kompetansesenter

Vestby kulturskole tilbyr nysirkus og teaterundervisning i SFO-tid ved alle barneskoler i kommunen. Disse aktivitetene planlegges i samarbeid med skolene/SFO. Kulturskolen har et uformelt, men godt samarbeid med kommunens to skolekorps og et formalisert samarbeid (samarbeidsavtale) med Bifrost – Hølen regnbueteater, som omfatter undervisning av 45 barn/ ungdommer.

Vestby kulturskole og Follo-piloten

Vestby kulturskole startet sitt eget fordypningsprogram, Molto – musikk, omtrent samtidig med oppstart av Follo-piloten. Molto – musikk er et tilbud til 15 elever som får dobbel spilletime (50 min. i uken) og 10 egne fordypningssamlinger og konserter i løpet av året. Det er ansatt en egen koordinator for

Molto-musikk i 20 % stilling. Synergieffekten av eget fordypningsprogram og aktivitetene i Follo-piloten har vært veldig stor.

Follo-piloten har tatt initiativet til tiltak og kompetanseheving rettet mot kulturskolelærerne, som har vært svært verdifulle for Vestby kulturskoles lærere. Tilskudd fra prosjektet har gitt kulturskolen økt handlingsrom utover egne rammer.

Follo-piloten gir kulturskolen en god mulighet til å gi et utvidet tilbud til de elevene innen musikk som ønsker å bruke mer tid på aktiviteten. Det gir mulighet for samspill på tvers av kommunegrensene og andre type konsertsituasjoner. Dette gjelder elever i breddeprogrammet, grunnprogrammet og fordypningsprogrammet.

Follo-piloten er et svært viktig tilskudd til skolen innen musikkfagene og gjør det lettere for skolen å holde kvaliteten høy innen alle deler av musikkfeltet.

Vestby kulturskole har deltatt på ca. 65 aktiviteter i perioden 2014–2018. Fem av disse aktivitetene er knyttet til praksissamarbeid med Norges musikkhøgskole. Vestby kulturskole har tatt initiativet til egen huskonsert med masterstudenter fra NMH, jubileumskonsert for fordypningsprogrammet i kulturskolen i samarbeid med andre kulturskoler i Follo, jazzimprovisasjonsseminar for pianolærere i Follo og prestasjonsforberedelseskurs der andre kulturskoler i Follo ble invitert som deltakere.

Vestby kulturskole har hatt elever på mesterklasser innenfor klarinett, piano, stryk, rytmiske instrumenter – og en elev (piano) i talentprogrammet.

Elever i Vestby kulturskole har deltatt på ca. 18 av stryke/folkemusikk-seminarene som har vært i Follo i perioden. I tillegg har elevene deltatt på seminarer innenfor blås, gitar, slagverk, improvisasjon m.m.

Oversikt over aktiviteter der Vestby kulturskole har vært samarbeidspartner

Tid	Aktivitet	Lærere	Sted	Samarbeidspartnere
2014	Felles prosjekt mellom kulturskolene om innsamling av lokale lærerplaner		Follo	Vestby, Frogn, Kontra, Nesodden Oppegård, Ås
2014	Folkemusikkseminar med Kjerringrokk	Medlemmer av Kjerringrokk	Ås	Vestby, Oppegård, Frogn, Kontra, Nesodden
2014	Kulturskolelærere fra Ås, Oppegård og Vestby holder kurs for NMHs studenter om kulturskolen som arbeidsplass	Alexander Krohg Plur, Ås, Elisabet Olhans, Ås, Andreas Knudsrød, Vestby Liv Aukner, Oppegård, Anita Haagenrud Wegger, Oppegård	NMH	Vestby, Ås, Oppegård, NMH
2014	Oppstart av Follo-piloten – seminar for lærere	Diverse lærere fra NMH	Follo/NMH	Vestby, Frogn, Kontra, Nesodden Oppegård, Vestby, Ås, NMH
2014	Praksis med 8–10 studenter fra NMH i uke 9 og 10.	Diverse	Vestby	Vestby, NMH
2014	Sommerskole for strykere	Marja Liisa Sandbakken, Oppegård, Are Sandbakken, Dextra/NMH	Oppegård	Vestby, Frogn, Kontra, Nesodden Oppegård, Ås, NMH
2014	Åpningskonsert på NMH med fordypningselever i Follo-piloten		NMH	Vestby, Frogn, Kontra, Nesodden Oppegård, Ås, NMH
2015	Ad Astra-konsert med studenter fra NMH og fordypningselever fra Follo i Drøbak kirke	Elise Båtnes, NMH Kulturskolene: Carina Amundsen, Nesodden, Anders Brenli, Kontra/ Vestby, Jorun Bjøner, Kontra, Kari Solheim, Ås, Hanne Gundersveen, Oppegård, Rune Sundbø, Frogn, Hilde Gunn Aasen, Frogn	Drøbak kirke, Frogn	Vestby, Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Ås, NMH

Tid	Aktivitet	Lærere	Sted	Samarbeidspartnere
2015	Ad Astra-konsert med studenter fra NMH og fordygnings elever fra Follo i Drøbak kirke	Fra NMH: studenter Kulturskolene: Carina Amundsen, Nesodden, Anders Brenli, Kontra/ Vestby, Jorun Bjoner, Kontra, Kari Solheim, Ås, Hanne Gundersveen, Oppegård, Rune Sundbø, Frogn, Hilde Gunn Aasen, Frogn	Drøbak kirke, Frogn	Vestby, Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Ås, NMH
2015	Aktivt arbeid med innsamlende fagplaner		Follo	Vestby, Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Ås
2015	Bratsjseminar	Diverse lærere	Ås, Kontra	Vestby, Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Ås
2015	Celloseminar	Kulturskolene: Cathy Donelly, Ås, Pauline Skoglund Voss, Frogn, Anna Helgadottir, Kontra Dextra: Frederikke Waaler Wærvågen, Karin Helene Slåttebrekk	Ås	Vestby, Kontra, Frogn, Nesodden, Oppegård,
2015	Folkemusikkseminar med folkemusikkgruppen Majorstuen og folkemusikktrioen Kjerringrokk	Medlemmer av Majorstuen og Kjerringrokk	Ås/Oslo	Vestby, Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Ås
2015	Gitarseminar	Andreas Karlsen, Vestby, Reidar Edvardsen, Ås, Roy Henning Snyen, Oppegård	Oppegård	Vestby, Ås
2015	Ipad-kurs	Håkon Kvidal, NMH, Mats Johnsen, Kontra, Anders Brenli, Kontra	Kontra	Vestby, Oppegård, Kontra, Nesodden, Ås, NMH

Tid	Aktivitet	Lærere	Sted	Samarbeidspartnere
2015	Jazz-improvisasjonsseminar for pianolærere i Follo	André Bongard, NMH	Vestby	Vestby, Frogn, Ås, NMH
2015	Kammermusikkseminar for litt viderekommende elever på ulike instrumenter	Strykelærere fra kulturskoler i Follo	Oppegård	Vestby, Oppegård, Frogn, Kontra, Nesodden, Ås
2015	Konsert med DalaViolinisterna under Oslo Kammermusikkfestival. Samarbeidskonsert med strykelever i Follo		NMH/Ås	Vestby, Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Ås
2015	Konsertbesøk av La Volta ensemblet	Roy Henning Snyen, Oppegård, Andreas Karlsen, Vestby	Vestby	Vestby, Oppegård
2015	Nybegynnerseminar – stryk	Marja Liisa Sandbakken, Oppegård, Hilde Gunn Aasen, Frogn, Pauline Skoglund Voss, Frogn, Elisabet Olhans, Ås, ansvarlig for organisering	Frogn	Vestby, Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Ås
2015	Orkesterseminar og konsert- FUSO i samarbeid med Oslo-Filharmonien	Musikere fra Oslo-Filharmonien Kulturskolene: Niklas Djurle, Ås, Renata Norcia, Vestby, Liv Frengstad, Ås, Elisabet Olhans, Ås, ansvarlig for organisering	Ås/Oslo konserthus	Vestby, Kontra, Frogn, Nesodden, Oppegård, Ås
2015	Praksis med 8–10 studenter fra NMH i uke 9 og 10		Vestby	Vestby, NMH
2015	Prestasjonsforberedelseskurs	Philip Dammen, NMH, Johannes Hatfield, NMH	Oppegård	Vestby, Kontra, Ås, Nesodden

Tid	Aktivitet	Lærere	Sted	Samarbeidspartnere
2015	Seminar med folkemusikk-gruppen Majorstuen med avsluttende konsert på Riksscenen for folkemusikk	Marianne Tomasgård, Ski, Agneta Holmer Mæland, Kontra, Elisabet Olhans, Ås, Erik Fossum Svendsen, Ski, Niklas Djurle, Ås	Kontra/ Oslo	Vestby, Frogn, Nesodden, Oppegård, Ås
2015	Sommerkurs for strykere	Marja Liisa Sandbakken, Oppegård, Hilde Gunn Aasen, Frogn, Dextra/ NMH: Are Sandbakken, + flere Dextra musikere	Oppegård	Vestby, Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Ås, NMH
2016	Bratsj- og kontrabass-seminar	Kulturskolene: Marja Liisa Sandbakken, Oppegård, Renata Norcia, Vestby, Elisabet Olhans, Ås, Tor Balsvik, Sk, Dextramusikere: Are Sandbakken, NMH og Thoralf Pedersen	Ås	Vestby, Oppegård, Frogn, Kontra, Nesodden, Ås
2016	Elev i fordypningsprogrammet – piano	Sveinung Bjelland, NMH/ Eleonora Paunen, Vestby	Vestby	Vestby, NMH
2016	Fagdager for alle kulturskolene i Follo- Rammeplaner		Follo/ Sørmarka	Vestby Frogn, Kontra, Nesodden Oppegård, Ås
2016	Folkemusikkseminar i Tomter	Agneta Holmer Mæland, Ski, Marianne Tomasgård, Elisabet Olhans, Ås, Stian Aase, Ski/Ås	Tomter	Vestby, Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Ås
2016	Gitarseminar for elever fra 10 år	Andreas Karlsen, Vestby, Reidar Edvardsen, Frogn, Roy Henning Snyen, Oppegård	Oppegård	Vestby, Oppegård, Ås

Tid	Aktivitet	Lærere	Sted	Samarbeidspartnere
2016	Høstkonsert for unge musikere i Drøbak kirke med studenter fra NMH og fordypningselever fra Follo	Kulturskolene: Ieva Struzaite, Vestby, Kjetil Dias Sørensen, Kontra, Hanne Gundersveen, Oppegård, Rune Sundbø, Frogn, Carina Amundsen, Nesodden, Kari Solheim, Ås	Drøbak kirke, Frogn	Vestby, Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Ås
2016	Høstkonsert for unge musikere i Smia med studenter fra NMH og fordypningselever fra Follo	Kulturskolene: Ieva Struzaite, Vestby, Kjetil Dias Sørensen, Kontra, Hanne Gundersveen, Oppegård, Rune Sundbø, Frogn, Carina Amundsen, Nesodden, Kari Solheim, Ås	Smia, Frogn	Vestby, Kontra, Nesodden, Oppegård, Ås
2016	Kammermusikkseminar for strykere	Hilde Gunn Aasen, Frogn, Renata Norcia, Frogn, Marja Liisa Sandbakken, Oppegård, Elisa Herbig, Dextra: Johannes Sebastian og Iris Madre-Aarvik (studenter)	Oppegård	Vestby, Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård Ås
2016	Kurs om utvikling av fagplaner	NMH	NMH	Vestby, Frogn, Kontra, Nesodden Oppegård, Ås, NMH
2016	Mesterklasse klarinett	Fredrik Fors, NMH	NMH	Vestby, NMH
2016	Mesterklasse piano	Sveinung Bjelland, NMH	Ås	Vestby, Frogn
2016	Mesterklasse stryk	Are Sandbakken, NMH, Kolbjørn Holthe, NMH, Geir Tore Larsen, NMH, Terje Moe Hansen, NMH	NMH	Vestby, Nesodden, Oppegård, Ås

Tid	Aktivitet	Lærere	Sted	Samarbeidspartnere
2016	Orkesterseminar (FUSO) og konsert under Mozart festivalen i Fredrikstad. Samarbeid med Østfold Ungdomsorkester	Niklas Djurle, Ås, Renata Norcia, Vestby, Elisabet Olhans, Ås 6 unge Dextra musikere	Fredrikstad	Vestby, Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Ås
2016	Praksis med 8–10 studenter fra NMH i uke 9 og 10	Diverse	NMH	Vestby, NMH
2016	Prestasjonsforberedelseskurs for fordypningslever	Philip Dammen, NMH	Vestby	Vestby, Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Ås
2016	Seminar og konsert med tenThing ensemblet	Medlemmer av ten Thing ensemblet Kulturskolene: Anders Brenli, Kontra/ Vestby, Roy Andersen, Frogn, Rune Sundbø, Frogn, Dag Ramsvik, Oppegård, Marianne Larsen, Oppegård, Trond Nilsen, Ås, Bjørg Bøe, Ås, Kjetil Myklebust, Nesodden, Therese Nereng, Nesodden, Kari Solheim, Ås, Aleksander H. Strøm,	Ås	Vestby, Frogn, Kontra, Nesodden Oppegård
2016	Slagverkseminar for elever fra 10 år + konsert (Glow)	Glow ensemblet v/ Ante Skaug Kulturskolene: Mads L. Olsen, Oppegård, Christian Hole, Frogn, Kristoffer Carlsen, Ås	Frogn	Vestby, Frogn, Nesodden, Kontra Oppegård, Ås

Tid	Aktivitet	Lærere	Sted	Samarbeidspartnere
2017	Bratsj- og kontrabass-seminar	Kulturskolene: Marja Liisa Sandbakken Oppegård, Daniel Lind, Ås, Tor Balsvik, Ski, Anne Helgadottir, Ski, Elisabet Olhans, Ås, Renata Norcia, Vestby NMH/Dextra: Thoralf Pedersen, Are Sandbakken, Dextra/NMH	Ås	Vestby, Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Ås
2017	Elev i fordypningsprogrammet – piano	Sveinung Bjelland, NMH, Eleonora Paunen, Vestby	NMH	Vestby, NMH
2017	Gitardag- samspilldag for gitarister med La Volta ensemblet	Medlemmer av La Volta	Oppegård	Vestby, Oppegård
2017	Huskonsert i samarbeid med Ski videregående skole.	Diverse	Ski	Ås, Ski videregående skole
2017	Huskonsert med masterstudenter fra NMH		Vestby	Vestby, NMH
2017	Høstkonsert for unge musikere i Drøbak kirke med studenter fra NMH og fordypningselever fra Follo	Kulturskolene: Møyfrid Guttormsen, Enebakk, Roy Hennings Snyen, Oppegård, Liv Aukner, Oppegård, Pauline Skoglund Voss, Frogn, Line Falkenberg, Nesodden, Kari Solheim, Ås, Ieva Struzaite, Vestby	Drøbak kirke, Frogn	Vestby, Enebakk, Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Ås, NMH

Tid	Aktivitet	Lærere	Sted	Samarbeidspartnere
2017	Høstkonsert for unge musikere i Smia med studenter fra NMH og fordypningselever fra Follo	Kulturskolene: Mads L. Olsen, Oppegård, Miroslaw Kaczmarczyk, Oppegård, Ieva Struzaitė, Vestby, Pauline Skoglund Voss, Frogn, Kari Solheim, Ås, Andreas Haddeland, Nesodden	Smia, Frogn	Vestby, Kontra, Nesodden, Oppegård, Ås, NMH
2017	Jubileumskonsert for Vestby kulturskoles talentprogram MOLTO	Diverse	Vestby	Vestby, Kontra, Ås
2017	Kammermusikkseminar	Niklas Djurle, Ås, Renata Norcia, Vestby, Marja Liisa Sandbakken, Oppegård, Liv Frengstad, Vestby Dextra: Johannes Martens	Ås	Vestby, Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård
2017	Konsert med elever fra Talentprogrammet i Follo-piloten	Diverse	NMH	Vestby, Oppegård, Ås, NMH
2017	Lyden av Musikkhøgskolen – konsert med elever og studenter i praksis	NMH- diverse studenter	Den Norske Opera & Ballett	Vestby, Frogn, Kontra, Nesodden Oppegård, Ås, NMH
2017	Mesterklasse klarinett	Fredrik Fors, NMH	NMH	Vestby, Oppegård, Nesodden, NMH
2017	Mesterklasse rytmiske instrumenter	Atle Nymo, NMH	NMH	Vestby, Oppegård, Kontra, Nesodden, Ås, NMH
2017	Mesterklasse rytmiske instrumenter	Atle Nymo, NMH	NMH	Vestby, Oppegård, Nesodden, Ås, NMH
2017	Praksis med 8–10 studenter fra NMH i uke 11 og 12	Diverse	Vestby	Vestby, NMH

Tid	Aktivitet	Lærere	Sted	Samarbeidspartnere
2017	Sommerskole for strykere	Kulturskolene: Marja Liisa Sandbakken, Oppegård, Hilde Gunn Aasen, Frogn Dextra: Sebastian Dankel, Sarah- Eirin Bye, Are Sandbakken, Dextra/NMH	Oppegård	Vestby, Frogn, Kontra, Nesodden, Ås, NMH
2017	Stryk – nybegynnerseminar	Kulturskolene: Hildegunn Aasen, Frogn, Pauline Skoglund Voss, Frogn, Øystein Vingerhagen, Kari Rønnekleiv Hovedinspirator fra Dextra: Berit Czardas	Frogn	Vestby, Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Ås
2017	Øst for solen – konsert i sam- arbeid med Follofeler, Västana teater og folkemu- sikkstudenter ved NMH	Diverse	NMH	Vestby, Kontra, Oppegård, Ås, NMH
2018	Follo-pilotens festdag	Diverse lærere	Vitenparken i Ås	Vestby, Enebakk, Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Ås
2018	Mesterklasse rytmiske instrumenter	Atle Nymo, NMH	NMH	Vestby, Oppegård, Kontra, Nesodden, Ås, NMH
2018	Praksis med 8–10 studenter fra NMH i uke 9–11	Diverse	Vestby	Vestby, NMH

Tid	Aktivitet	Lærere	Sted	Samarbeidspartnere
2018	Workshop- improvisasjon. Follo fordypning i samarbeid med TUP, NMH	Bente Leiknes Thorsen, NMH, Monica M. Døsen, NMH Kulturskolene: Ieva Struzaitė, Vestby, Miroslaw Kaczmarczyk, Oppegård, Aleksander H. Strøm, Nesodden, Line Falkenberg, Nesodden, Pauline Skoglund Voss, Frogn, Linn Anett Ernø, Vestby, Kari Solheim, Ås, Roy Skog, Oppegård	NMH	Vestby, Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Ås, NMH

7.7 Kulturskolen i Ås i Ås kommune

Kulturskolen i Ås er den største kulturskolen i Follo målt etter antall elevplasser og andel av barn og unge i kommunen som går i kulturskolen (ca. 25 %), med 751 elever og 1023 elevplasser. 508 elever har musikkundervisning, 39 har valgt teater, 440 dans og 36 visuelle kunstfag (GSI 2017–2018. Se Vedlegg 2).

Skolen har ca. 11 årsverk til undervisning. Av disse er fire tilsatt i heltidsstillinger og de øvrige i deltidsstillinger.

Skolen har et meget høyt aktivitetsnivå, noe beskrivelsen av skolen som ressurscenter viser. Rektor ved Kulturskolen i Ås var initiativtaker til Follo-piloten. Nedenfor følger en oversikt over aktiviteter som gjør Kulturskolen i Ås til et ressurscenter innenfor kultur i Ås kommune.

Kulturskolen i Ås som lokalt ressurs- og kompetansesenter

1. Prosjektmodell i Den kulturelle skolesekken (DKS)

Helt fra starten av DKS i 2001/2002 har Kulturskolen i Ås drevet prosjektbasert virksomhet i grunnskolen som en del av DKS-tilbudet. Ekstra midler til dette er satt av i skolebudsjettet.

Et team av profesjonelle utøvere som også er lærere i kulturskolen, driver profesjonell formidling i skolene basert på at elevene sammen med utøverne skal gå igjennom en kunstnerisk skapende prosess som fører frem til en visning/utstilling.

Prosjektperiodene er på 6–7 uker i hver skole (til sammen 37 klokketimer).

Fra høsten 2017 er også Ås kommune direktekommune i DKS, og kulturskolen er ansvarlig for driften av hele tilbudet.

2. Ås internasjonale kultursenter

Høsten 2009 etablerte kulturskolen Ås internasjonale senter som en del av kulturskolens virksomhet som ressurscenter.

Senteret har fire hovedarbeidsfelt:

- Informasjonssenter
- Bruk av kulturskolens ordinære tilbud i integreringssammenheng
- Store årlige festdager/begivenheter
- Kulturaktiviteter av langvarig eller kortvarig karakter.

Kulturskolen har samarbeidet tett med asylmottak, voksenopplæring, NAV, flyktningetjenesten, biblioteket, kulturhuset og andre om en rekke faste og midlertidige tiltak for inkludering og synliggjøring av det internasjonale samfunnet i Ås kommune. Store, faste årlige arrangementer er Barnas verdensdag i september og Internasjonal festdag i vårsemesteret.

Prosjekt i samarbeid med Åsgård skole: «Xenofobia» – et samarbeidsprosjekt med Galatsi kommune i Athen, Hellas, om fremmedfrykt/frykten for det ukjente. Prosjektet gjennomføres også i samarbeid med Vitenparken/Vitensenteret ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU) i Ås.

Kulturskolen har også hatt et utvekslings- og samarbeidsprosjekt med kulturdepartementet i Sør-Afrika og et kultursenter i Nyanga Township i Cape Town som driver en slags kulturskolevirksomhet og et grunnskoleprogram «Arts in School». I samarbeid med utøvere fra Cape Town ble det gjennomført et stort skoleprosjekt med forestilling i kulturhuset.

3. Kreativt partnerskap

Den engelske organisasjonen Creativity, Culture and Education (CCE) har utviklet programmet Creative Partnerships som er gjennomført i 4 000 skoler med 750 000 elever i England, og i skoler over hele verden ut over dette. Kulturskolen i Ås tok initiativ til å etablere et samarbeid om å sette i gang pro-

sjekter i Norge, for første gang med en kulturskole som ressurs- og kompetansesenter. Prosjekter er gjennomført i alle grunnskolene i Ås og i flere andre kommuner i regionen.

4. Store kultursatsninger i grunnskolene

Ved større begivenheter som krever kulturskolens kompetanse, henvender grunnskolene seg til kulturskolen for å kunne planlegge og gjennomføre store kulturbegivenheter.

To eksempler:

- Stor jubileumsforestilling i forbindelse med Åsgård skoles 100-årsjubileum.
- Forestilling med alle elever i Nordby skole i forbindelse med grunnlovsjubiléet. Lars Storck fra Danmark som ekstra fagressurs.

5. Prosjekter i grunnskolenes kunstfagtilbud

Ved flere anledninger inngår grunnskoler i samarbeid med kulturskolen når de har utfordringer med egen kompetanse i kunstfagene eller når de ønsker å utvide kunstfagstilbudet i perioder.

6. Valgfag ungdomsskolen

I varierende grad blir kulturskolen brukt som ressurs i valgfagtilbudene Sal og scene og Redesign i ungdomsskolene.

7. Musikkprosjekt for bedret læringsevne

På Rustad skole er det gjennomført et prosjekt (på initiativ fra skolen) for å se på hvordan musikk, rytme og bevegelser kan bidra til å forbedre læringsevnen hos elevene.

8. Barnehageprosjekter

Barnehager har i flere år betalt for at kulturskolelærere gjennomfører helårs aktivitets- og undervisningsprosjekter tilrettelagt for ulike aldersnivåer. Musikk, visuell kunst og dans har vært fagområdene.

9. Dextra artes

Dextra artes er en del av Sparebankstiftelsen DNB. De investerer i kunst som plasseres i museer og ute i samfunnet. I årene 2011–2013 hadde Kulturskolen i Ås et samarbeid med Dextra artes som finansierte en rekke utviklingsprosjekter innenfor visuell kunst i kommunen og regionen. Dette resulterte også i prosjekter i samarbeid med grunnskolene.

10. Samarbeid med kor, korps og orkester

Helt siden 1980-tallet har politikerne styrket kulturskolen slik at den kan bidra til et godt aktivitets-tilbud for barn og unge i Ås i kor, korps og orkester. Alle dirigenter er ansatt i kulturskolen, og deltakerne er kulturskoleelever.

Kulturskolen i Ås og Follo-piloten

Kulturskolen i Ås er initiativtaker til Follo-piloten, og har også vært prosjektansvarlig både for det forutgående Dextra Musica prosjektet og for Follo-piloten. Prosjektledelsen er ansatt i Ås kommune.

For Kulturskolen i Ås har Follo-piloten gjennom flere år gjort det mulig å gi elever og lærere et merkbart løft gjennom faglige tilbud og motiverende tiltak, som vi ikke hadde kunnet gjort uten prosjektet. Samarbeidet mellom lærere og det utstrakte interkommunale samarbeidet har også bidratt til faglig inspirasjon og utvikling for lærerne og målrettede fordypningstiltak på alle utviklingstrinn for elevene.

Follo-piloten har ført til en viktig kommunalpolitisk oppmerksomhet på det nasjonale oppdraget kommunene har som skoleeiere av kulturskolen. Arbeidet med Follo-piloten har løftet frem betydningen av at det kommunale opplæringstilbudet må være av et omfang og en kvalitet som fyller ansvarsfeltet i samarbeidet med videregående opplæring og høyere utdanning i musikk.

Kulturskolen i Ås har deltatt på over 100 aktiviteter i perioden 2014–2018. Av disse er fem av aktivitetene knyttet til praksissamarbeid med Norges musikkhøgskole.

Kulturskolen i Ås har tatt initiativet til en rekke strykeseminarer sammen med de andre kulturskolene i Follo og ellers arrangert akkordeonseminar, fjellfløytekurs, blåserkurs og flere kurs for musikkklærere i grunnskolen. Orkesterprogrammet FUSO har vært organisert fra Kulturskolen i Ås, og flere elever fra Ås har vært med på orkesteraktivitetene. Elever fra Ås har også deltatt på en rekke konserter sammen med andre elever fra Follo, for eksempel i Drøbak og i Smia.

Kulturskolen i Ås har hatt elever med på mesterklasser innenfor messing, fløyte, piano, sang, slagverk, stryk og rytmiske instrumenter. I tillegg har elever fra Ås vært med i talent/fordypningsprogrammet i samarbeid med lærer fra NMH innenfor følgende instrumenter: horn, piano og slagverk.

Oversikt over aktiviteter der Kulturskolen i Ås har vært samarbeidspartner

Tid	Aktivitet	Lærere	Sted	Samarbeidspartnere
2014	Bratsj- og kontrabass-seminar	Marja Liisa Sandbakken, Oppegård, Daniel Lind, Ås, Are Sandbakken, NMH	Oppegård	Ås, Nesodden, Oppegård
2014	Felles prosjekt mellom kulturskolene om innsamling av lokale lærerplaner		Follo	Ås, Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby
2014	Folkemusikkseminar med Kjerringrokk	Medlemmer av Kjerringrokk	Ås	Ås, Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby
2014	Kulturskolelærere fra Ås, Oppegård og Vestby holder kurs for NMHs studenter om kulturskolen som arbeidsplass	Alexander Krohg Plur, Ås, Elisabet Olhans, Ås, Andreas Knudsrød, Vestby, Liv Aukner, Oppegård, Anita Haagenrud Wegger, Oppegård	NMH	Ås, Oppegård Vestby
2014	Logo kurs	Anne Katrine Jansen	Ås	Ås, Kontra, Oppegård
2014	Oppstart av Follo-piloten – seminar for lærere	Diverse lærere fra NMH	NMH	Ås, Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby
2014	Orkesterseminar	Elisabet Olhans, Ås, m.fl.	Ås	Ås, Oppegård
2014	Praksis med 8–10 studenter fra NMH i uke 9 og 10.	Diverse	Ås	Ås, NMH
2014	Rekruttering obo og fagott	Pavel Sokolov, NMH, obo, Matz Pettersen, NMH, obo, Alessandro Caprotti, KORK, fagott	Ås, Kontra, Oppegård	Ås, Kontra, Oppegård, NMH
2014	Sommerskole for strykere	Marja Liisa Sandbakken, Oppegård, Are Sandbakken, Dextra/NMH	Oppegård	Ås, Kontra, Frogn, Nesodden, Oppegård, Vestby
2014	Åpningskonsert på NMH med fordypningselever i Follo-piloten	Diverse	NMH	Ås, Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, Ås

Tid	Aktivitet	Lærere	Sted	Samarbeidspartnere
2015	Ad Astra-konsert med studenter fra NMH og fordypnings elever fra Follo i Drøbak kirke	Elise Båtnes, NMH Kulturskolene: Carina Amundsen, Nesodden, Anders Brenli, Kontra/ Vestby, Jorun Bjoner, Kontra, Kari Solheim, Ås, Hanne Gundersveen, Oppegård, Rune Sundbø, Frogn, Hilde Gunn Aasen, Frogn	Drøbak kirke, Frogn	Ås, Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, , NMH
2015	Ad Astra-konsert med studenter fra NMH og fordypnings elever fra Follo i Drøbak kirke	Fra NMH: studenter Kulturskolene: Carina Amundsen, Nesodden, Anders Brenli, Kontra/ Vestby, Jorun Bjoner, Kontra, Kari Solheim, Ås, Hanne Gundersveen, Oppegård, Rune Sundbø, Frogn, Hilde Gunn Aasen, Frogn	Drøbak kirke, Frogn	Ås, Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, NMH
2015	Akkordeonseminar	Erik Bergene, NMH, Stian Aase, Ås	Ås	Ås, NMH
2015	Blåsekvintettseminar	Björg Bøe, Ås	Ås	Ås, Kontra
2015	Bratsjseminar	Diverse lærere	Ås, Kontra	Ås, Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby
2015	Folkemusikkseminar med folkemusikkgruppen Majorstuen og folkemusikktrioen Kjerringrokk	Medlemmer av Majorstuen og Kjerringrokk	Ås/Oslo	Ås, Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby,
2015	Gitarseminar	Andreas Karlsen, Vestby, Reidar Edvardsen, Ås, Roy Henning Snyen, Oppegård	Oppegård	Ås, Oppegård, Vestby
2015	Huskonsert med masterstudenter fra NMH		Ås	Ås, NMH

Tid	Aktivitet	Lærere	Sted	Samarbeidspartnere
2015	Ipad-kurs	Håkon Kvidal, NMH, Mats Johnsen, Kontra, Anders Brenli, Kontra	Kontra	Ås, Vestby, Oppegård, Kontra, Nesodden, NMH
2015	Jazz-improvisasjonsseminar for pianolærere i Follo	André Bongard, NMH	Vestby	Ås, Frogn, Vestby, NMH
2015	Kammermusikkseminar for litt viderekommende elever på ulike instrumenter	Strykelærere fra kulturskoler i Follo	Oppegård	Ås, Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby,
2015	Konsert med DalaViolinisterna under Oslo Kammermusikkfestival. Samarbeidskonsert med strykelever i Follo	Diverse	Ås/NMH	Ås, Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, NMH
2015	Mesterklasse –trombone	Aline Nistad, NMH	Frogn	Ås, Frogn, Nesodden
2015	Musikkfaget i klasserommet, del 1 og del 2	Musikk i Skolen	Ås	Ås, Musikk i Skolen
2015	Nybegynnerseminar – stryk	Marja Liisa Sandbakken, Oppegård, Hilde Gunn Aasen, Frogn, Pauline Skoglund Voss, Frogn, Elisabet Olhans, Ås, ansvarlig for organisering	Frogn	Ås, Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby
2015	Orkesterseminar og konsert- FUSO i samarbeid med Oslo-Filharmonien	Musikere fra Oslo-Filharmonien Kulturskolene: Niklas Djurle, Ås, Renata Norcia, Vestby, Liv Frengstad, Ås, Elisabet Olhans, Ås, ansvarlig for organisering	Ås/Oslo konsert-hus	Ås, Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby
2015	Pilotskole for Norsk kulturskoleråd i forbindelse med utvikling av nye fagplaner		Ås	Ås, Norsk kulturskoleråd

Tid	Aktivitet	Lærere	Sted	Samarbeidspartnere
2015	Praksis med 8–10 studenter fra NMH i uke 9 og 10	Diverse	Ås	Ås, NMH
2015	Prestasjons-Forberedelseskurs	Philip Dammen, NMH, Johannes Hatfield, NMH	Oppegård	Ås, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby
2015	Samspill for fordypningselever	Lærere fra Vestby, Nesodden og Ås	Nesodden	Ås, Nesodden, Vestby
2015	Seminar med folkemusikk-gruppen Majorstuen med avsluttende konsert på Riksscenen for folkemusikk	Marianne Tomasgård, Ski, Agneta Holmer Mæland, Kontra, Elisabet Olhans, Ås, Erik Fossum Svendsen, Kontra, Niklas Djurle, Ås	Kontra/ Oslo	Ås, Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby
2015	Seminar med Follo jazz	Gunnar Halle, Kontra, Svein Erik M. Ånestad, Ås, Daniel Lind, Ås	Kontra	Ås, Kontra
2015	Sommerkurs for strykere	Marja Liisa Sandbakken, Oppegård, Hilde Gunn Aasen, Frogn, Are Sandbakken, Dextra/NMH + flere Dextra musikere	Oppegård	Ås, Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby
2016	Bratsj- og kontrabass-seminar	Kulturskolene: Marja Liisa Sandbakken, Oppegård, Renata Norcia, Vestby, Elisabet Olhans, Ås, Tor Balsvik, Kontra Dextra: Are Sandbakken, NMH og Thoralf Pedersen	Ås	Ås, Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby
2016	Elev i fordypningsprogrammet – slagverk	Kjell Tore Innervik, NMH/ Kristoffer Carlsen, Ås	Ås	Ås, NMH
2016	Fagdager for alle kulturskolene i Follo- rammeplaner		Follo/ Sørmarka	Ås, Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby

Tid	Aktivitet	Lærere	Sted	Samarbeidspartnere
2016	Folkemusikkseminar i Tomter	Agneta Holmer Mæland, Kontra, Marianne Tomasgård, Elisabet Olhans, Ås, Stian Aase, Ski/Ås	Tomter	Ås, Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby
2016	Gitarseminar for elever fra 10 år	Andreas Karlsen, Vestby, Reidar Edvardsen, Frogn, Roy Henning Snyen, Oppegård	Oppegård	Ås, Oppegård, Vestby
2016	Høstkonsert for unge musikere i Drøbak kirke med studenter fra NMH og fordypningselever fra Follo	Kulturskolene: Ieva Struzaitė, Vestby, Kjetil Dias Sørensen, Kontra, Hanne Gundersveen, Oppegård, Rune Sundbø, Frogn, Carina Amundsen, Nesodden, Kari Solheim, Ås	Drøbak kirke, Frogn	Ås, Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, NMH
2016	Høstkonsert for unge musikere i Smia med studenter fra NMH og fordypningselever fra Follo	Kulturskolene: Ieva Struzaitė, Vestby, Kjetil Dias Sørensen, Kontra, Hanne Gundersveen, Oppegård, Rune Sundbø, Frogn, Carina Amundsen, Nesodden, Kari Solheim, Ås	Drøbak kirke, Frogn	Ås, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, NMH
2016	Jazz- og improvisasjons-seminar	Hayden Powell	Oppegård	Ås, Oppegård, NMH
2016	Konsert med klaverstudenter fra NMH. Tema for konserten: Dans	Studenter fra NMH	Ås	Ås, NMH
2016	Kulturskolerektor fra Ås holder kurs for NMHs studenter om kulturskolen som arbeidsplass	Alexander Krohg Plur, Ås	NMH	Ås, NMH
2016	Kurs om utvikling av fagplaner	NMH	NMH	Ås, Frogn, Kontra, Nesodden Oppegård, Ås, NMH

Tid	Aktivitet	Lærere	Sted	Samarbeidspartnere
2016	Mesterklasse fløyte	Andrew Cunningham/ Trond Magne Brekka, NMH	NMH	Ås, Frogn, NMH
2016	Mesterklasse for messingblåsere	Jonas Haltia, NMH	Ås	Ås, NMH
2016	Mesterklasse messing	Jonas Haltia, NMH, Torbjørn Kvist, NMH	NMH	Ås, Kontra, Oppegård, NMH
2016	Mesterklasse piano	Sveinung Bjelland, NMH	NMH	Ås, Oppegård, Vestby, NMH
2016	Mesterklasse sang	Mona Julsrud, NMH	NMH	Ås, Kontra, NMH
2016	Mesterklasse slagverk	Kjell Tore Innervik, NMH	NMH	Ås, NMH
2016	Mesterklasse stryk	Are Sandbakken, NMH, Kolbjørn Holthe, NMH, Geir Tore Larsen, NMH Terje Moe Hansen, NMH	NMH	Ås, Nesodden, Oppegård, Vestby, NMH
2016	Musikk i Matte for 1.–7. trinn	Musikk i Skolen v/Kai Lennert Johansen	Ås	Frogn, Kontra, Ås
2016	Nybegynnerseminar – stryk	Hildegunn Aasen, Frogn, Alexandra Reiørth Frogn, Pauline Skoglund Voss, Frogn Marja Liisa Sandbakken, Oppegård, Renata Norcia, Vestby	Frogn	Ås, Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby
2016	Orkesterseminar (FUSO) og konsert under Mozart- festivalen i Fredrikstad. Samarbeid med Østfold Ungdomsorkester	Niklas Djurle, Ås, Renata Norcia, Vestby, 6 unge Dextra musikere, Elisabet Olhans, Ås	Fredrik- stad	Ås, Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby
2016	Praksis med 8–10 studenter fra NMH i uke 9 og 10	Diverse	Ås	Ås, NMH
2016	Prestasjons- forberedelseskurs for fordypningslever	Philip Dammen, NMH	Vestby	Ås, Kontra, Frogn, Nesodden, Oppegård, Vestby

Tid	Aktivitet	Lærere	Sted	Samarbeidspartnere
2016	Rethink Folk Music, et nordisk samarbeidsprosjekt støttet av EU	Stian Aase, Ås, folkemusikktrioen Kjerringrokk	Trondheim og Danmark	Ås, Kontra
2016	Seminar med DalaVolinisterna	Elisabet Olhans, Ås, Agneta Holmer Mæland, Kontra, Selma French Bolstad m.fl.	Ås/ Borlänge of Rättvik	Ås, Kontra, Oppegård
2016	Seminar og konsert med ten Thing ensemblet	Medlemmer av ten Thing ensemblet Kulturskolene: Anders Brenli, Kontra/ Vestby, Roy Andersen, Frogn, Rune Sundbø, Frogn, Dag Ramsvik, Oppegård, Marianne Larsen, Oppegård, Trond Nilsen, Ås, Bjørg Bøe, Ås, Kjetil Myklebust, Nesodden, Therese Nereng, Nesodden, Kari Solheim, Ås, Aleksander H. Strøm,	Ås	Ås, Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby
2016	Slagverkseminar for elever fra 10 år + konsert (Glow)	Glow ensemblet v/ Ante Skaug Kulturskolene: Mads L. Olsen, Oppegård, Christian Hole, Frogn, Kristoffer Carlsen, Ås	Frogn	Ås, Frogn, Kontra, Oppegård, Vestby
2016	Teambygging/ inspirasjons-seminar for lærere i grunnskolen	Musikk i Skolen	Ås	Ås, Musikk i Skolen
2016	Workshop for lærere – vide-reføring av temaet Øving/ prestasjonsforberedelse	Philip Dammen, NMH	Ås	Ås, NMH

Tid	Aktivitet	Lærere	Sted	Samarbeidspartnere
2017	Bilyd på Oscarsborg festning- seminar og konsert	Bilyd lærere: Grete Helle Rasmussen, Bjarne Kvinsland, Kyrre Texnes, Leif Haglund	Ås/ Oscars- borg	Ås, Rælingen, Skedsmo
2017	Bratsj- og kontrabass-seminar	Kulturskolene: Marja Liisa Sandbakken, Oppegård, Daniel Lind, Ås, Tor Balsvik, Kontra, Anne Helgadottir, Ski, Elisabet Olhans, Ås, Renata Norcia, Vestby Dextra/NMH: Thoralf Pedersen, Are Sandbakken, Dextra/NMH	Ås	Ås, Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby
2017	Elev i fordypningsprogrammet – horn	Jan Olav Martinsen, NMH/ Bjørge Bøe, Ås	Ås	Ås, NMH
2017	Elev i fordypningsprogrammet – piano	Sveinung Bjelland, NMH/ Vera Folstad, Ås	Ås	Ås, NMH
2017	Fjellfløytekurs	Steinar Ofsdal, NMH	Ås	Ås, Frogn, Oppegård
2017	Huskonserter i samarbeid med Ski videregående skole	Diverse	Ås	Ås, Ski videregående skole, Vestby
2017	Høstkonsert for unge musikere i Drøbak kirke med studenter fra NMH og fordypningselever fra Follo	Kulturskolene: Møyfrid Guttormsen, Enebakk, Roy Henning Snyen, Oppegård, Liv Aukner, Oppegård, Pauline Voss, Frogn, Line Falkenberg, Nesodden, Kari Solheim, Ås, Ieva Struzaite, Vestby	Drøbak kirke, Frogn	Ås, Enebakk, Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, NMH

Tid	Aktivitet	Lærere	Sted	Samarbeidspartnere
2017	Høstkonsert for unge musikere i Smia med studenter fra NMH og fordypningselever fra Follo	Kulturskolene: Mads L. Olsen, Oppegård, Miroslaw Kaczmarczyk, Oppegård, Ieva Struzaitė, Vestby, Pauline Skoglund Voss, Frogn, Kari Solheim, Ås, Andreas Haddeland, Nesodden	Drøbak kirke, Frogn	Ås, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, NMH
2017	Jazz- og improvisasjonsseminar (2 seminarer)	Hayden Powell, NMH	Oppegård	Ås, Frogn, Oppegård
2017	Jubileumskonsert for Vestby kulturskoles talentprogram MOLTO	Diverse	Vestby	Ås, Kontra, Vestby
2017	Julekonsert i samarbeid med Ski videregående skole	Niklas Djurle, Ås Tom Wiklund, Ski videregående skole	Ski nye kirke	Ås, Kontra
2017	Kammermusikkseminar	Kulturskolene: Niklas Djurle, Ås, Renata Norcia, Vestby, Marja Liisa Sandbakken, Oppegård, Liv Frengstad, Vestby, Dextra: Johannes Martens	Ås	Ås, Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby
2017	Høstkonsert for unge musikere i Smia, med studenter fra NMH og fordypningselever fra Follo	Kulturskolene: Mads L. Olsen, Oppegård, Miroslaw Kaczmarczyk, Oppegård, Ieva Struzaitė, Vestby, Pauline Skoglund Voss, Frogn, Kari Solheim, Ås, Andreas Haddeland, Nesodden	Smia, Frogn	Ås, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby
2017	Konsert med elever fra Talentprogrammet i Follo-piloten	Diverse	NMH	Ås, Oppegård, Vestby, NMH

Tid	Aktivitet	Lærere	Sted	Samarbeidspartnere
2017	Kulturskolerektor fra Ås holder kurs for NMHs studenter om kulturskolen som arbeidsplass	Alexander Krohg Plur, Ås	NMH	Ås, NMH
2017	Kulturskolerektor fra Ås holder foredrag for NMHs utøverstudenter om kulturskolen som arbeidsplass	Alexander Krohg Plur, Ås	NMH	Ås, NMH
2017	Konsert – Lyden av Musikkhøgskolen med studenter i praksis og elever ved kulturskolene	NMH studenter	Den Norske Opera & Ballett	Ås, Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, NMH
2017	Mesterklasse messing	Jonas Haltia, NMH	NMH	Ås, Nesodden, Ski videregående skole, NMH
2017	Mesterklasse piano	Sveinung Bjelland, NMH	NMH/ Oppegård	Ås, Oppegård, NMH
2017	Mesterklasse rytmiske instrumenter	Atle Nymo, NMH	NMH	Ås, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, NMH
2017	Mesterklasse sang	Kristin Kjølborg, NMH	NMH	Ås, NMH
2017	Mesterklasse stryk	Are Sandbakken, NMH, Terje Moe Hansen, NMH	NMH/ Oppegård	Ås, Oppegård, NMH
2017	Orkesterseminar med konsert (FUSO) under Mozart festivalen i Fredrikstad	Elisabet Olhans, Ås, m.fl.	Fredrikstad	Ås, Kontra, Oppegård
2017	Praksis med 8–10 studenter fra NMH i uke 11 og 12	Diverse	Ås	Ås, NMH

Tid	Aktivitet	Lærere	Sted	Samarbeidspartnere
2017	Sommerskole for strykere	Kulturskolene: Marja Liisa Sandbakken, Oppegård, Hilde Gunn Aasen, Frogn, Dextra: Sebastian Dankel, Sarah- Eirin Bye, Are Sandbakken, Dextra/NMH	Oppegård	Ås, Frogn, Kontra, Nesodden, Vestby, NMH
2017	Stryk – nybegynnerseminar	Kulturskolene: Hildegunn Aasen, Frogn, Pauline Skoglund Voss, Frogn, Øystein Vingerhagen, Kari Rønnekleiv Hovedinspirator fra Dextra: Berit Czardas	Frogn	Ås, Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby
2017	Øst for solen – konsert i samarbeid med Follofeler, Västana teater og folkemusikkstudenter ved NMH	Diverse	NMH	Ås, Kontra, Oppegård, Vestby, NMH
2018	Elev i fordypningsprogrammet – horn	Jan Olav Martinsen, NMH/ Björg Bøe, Ås	NMH	Ås, NMH
2018	Elev i fordypningsprogrammet – piano	Sveinung Bjelland, NMH/ Vera Folstad, Ås	NMH	Ås, NMH
2018	Follo KNØTTE-TUP for talentfulle piano-, fiolin- og celloelever i alderen 7–10 år. Tre samlinger vår 2018. Prosjekt	Marja Liisa Sandbakken, Oppegård, Anita Haagenrud Wegger, Oppegård, Francisca Borgen, Nesodden, Eva Maria Degersfors, Nesodden, Cathy Donnelly, Ås, Margrethe Daae Mæland, Oppegård, Oda Habbestad, NMH	Oppegård	Ås, Frogn, Nesodden, Oppegård, NMH

Tid	Aktivitet	Lærere	Sted	Samarbeidspartnere
2018	Follo-feler og akkordeonorkester	Stian Aase, Ås, Elisabet Olhans, Ås, Agneta Holmer Mæland, Kontra	NMH	Ås, Ski/Kontra, NMH
2018	Follo-pilotens festdag	Diverse lærere	Vitenparken i Ås	Ås, Enebakk, Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby,
2018	FUSO seminar m/ konsert i Fredrikstad	Elisabet Olhans m.fl.	Fredrikstad	Ås, Ski m. fl.
2018	Hey, Hey Heyerdahl. Tradisjonsmusikk fra Akershus og omegn for stryk og akkordeon	Folkemusikk senteret i Akershus, NMH	NMH	Ski/Kontra, Ås, NMH
2018	Kammermusikkseminar for strykere	Johannes Martens	Ås	Ås, Oppegård
2018	Korseminar	Kristin Kjøberg, NMH Kulturskolene: Møyfrid Guttormsen, Sidsel Kvitvik, Enebakk	Enebakk og Ås	Ås, Enebakk, Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård
2018	Mesterklasse rytmiske instrumenter – deltakere fra Ås	Atle Nymo, NMH	NMH	Ås, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, NMH
2018	Mesterklasse sang	Kristin Kjøberg, NMH	NMH	Ås, NMH
2018	Mesterklasse stryk	Are Sandbakken, NMH, Terje Moe Hansen, NMH	NMH	Ås, Oppegård, NMH
2018	Praksis med 8–10 studenter fra NMH i uke 9–11	Diverse	Ås	Ås, NMH

Tid	Aktivitet	Lærere	Sted	Samarbeidspartnere
2018	Workshop- improvisasjon. Follo fordypning i samarbeid med TUP, NMH	Bente Leiknes Thorsen, NMH Monica M. Døsen, NMH Kulturskolene: Ieva Struzaitė, Vestby, Miroslaw Kaczmarczyk, Oppegård, Aleksander H. Strøm, Nesodden, Line Falkenberg, Nesodden, Pauline Skoglund Voss, Frogn, Linn Anett Ernø, Vestby, Kari Solheim, Ås, Roy Skog, Oppegård	NMH	Ås, Frogn, Kontra, Nesodden, Oppegård, Vestby, NMH

DEL V

8. Referanser

Akershus fylkeskommune (2016). *Kulturplan for Akershus 2016–2023*. Oslo: Akershus fylkeskommune. <http://www.akershus.no/afk-dokumenter/Dokument/kulturplan-for-akershus-2016-2023/>

Bjøntegaard, Bjørg J. (2010). *Musikktalentene i kulturskolen, hvor er de, hva får de, hvor går de?* En undersøkelse om kulturskolenes satsing på talenter og utfordringer knyttet til denne talentsatsingen. Oslo: Norges musikkhøgskole. <http://www.kulturskoleradet.no/arkivet/dokumentarkivet>

Grunnskolen informasjonssystem (GSI). Utdanningsdirektoratet 2017–2018.

Kunnskapsdepartementet (1998). *Lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa*. Oslo: Kunnskapsdepartementet.

Kunnskapsdepartementet (2007). *Skapende læring – strategi for kunst og kultur i opplæringen 2007–2010*. Oslo: Kunnskapsdepartementet.

Nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæringen i samarbeid med Norsk kulturskoleråd (2010). *Kulturskolen-utviklingen av de kommunale kulturskolene som gode lokale ressursentre*.

Norsk kulturskoleråd (2016). *Mangfold og fordypning*. Rammepplan for kulturskolen. Trondheim: Norsk kulturskoleråd. <http://www.kulturskoleradet.no/rammeplanseksjonen/rammeplanen>

Utdanningsdirektoratet (2017). *Grunnskolen informasjonssystem (GSI)*. Oslo: Utdanningsdirektoratet.

9. Vedlegg

Vedlegg 1: Samarbeidsavtale mellom Follo-kommunene og Norges musikkhøgskole

**SAMARBEIDSAVTALE
MELLOM
FOLLO-KOMMUNENE
OG
NORGES MUSIKKHØGSKOLE**

1. SAMARBEIDSPARTER

Avtalen er inngått mellom kommunene i Follo ved ordførere/rådmenn og Norges musikkhøgskole v/ rektor Eirik Birkeland/ rektor Peter Tornquist fra 1. august 2013

2. FORMÅL

Kommunene i Follo og Norges musikkhøgskole ønsker å styrke kunstens og kulturens plass i opplæringen og i lokalsamfunnet. I kulturskolenes virksomhet forvaltes og skapes kulturelle verdier som er sentrale for livskvalitet og identitet. Avtalens mål er å styrke og tydeliggjøre den faglige virksomheten i kulturskolene, og derigjennom utvikle kulturskolene i Follo til foregangsskoler i nasjonal sammenheng.

3. HENSIKT

Norges musikkhøgskole er landets sentrale utdannings- og forskningsinstitusjon innen musikk og musikkpedagogikk, og er dermed viktig for landets kulturskoler. Kulturskolene utgjør på sin side en viktig forutdanningsarena for søkere til Norges musikkhøgskole, og er en viktig arbeidsplass for ferdig utdannede kandidater.

Avtalen skal sikre et systematisk, konstruktivt og målrettet samarbeid om saker og temaer av felles interesse. Avtalen inngås i forståelse av at kulturskolene i Follo og Norges musikkhøgskole vil ha gjensidig nytte av samarbeidet.

Avtalen tar sikte på å utvikle gode samarbeidsrelasjoner på nærmere definerte områder, jf pkt 4. Konkrete samarbeidsprosjekter forutsettes regulert i egne prosjektavtaler. Til gjennomføring av avtalen vil hver av de syv kommunene i Follo fra og med 2014 gi et årlig prosjekttilskudd på kr 50.000. For første halvår 2018 vil prosjekttilskuddet være kr 25.000. Samtidig vil Norges musikkhøgskole og kulturskolene i Follo bidra med ressurser til prosjektet gjennom bruk og tilrettelegging av sine ordinære aktiviteter. Det vil også igangsettes arbeid for å tilføre samarbeidsprosjektet eksterne midler, både fra offentlige og private kilder.

For kommunene skal prosjektet gi en viktig og nødvendig utvikling for musikkfaget som kan danne et mønster for et tilsvarende fokus på de andre fagområdene i kulturskolene. Prosjektet kan også være et viktig bidrag til utvikling og synliggjøring av kulturnæringen i Follo.

4. SAMARBEIDSOMRÅDER

Følgende samarbeidsområder er aktuelle:

4.1 Utvikling og implementering av lokale læreplaner

Det er avgjørende å utvikle gode lokale læreplaner. Dette arbeidet vil samordnes med utarbeidelsen av ny rammeplan for alle norske kulturskoler. Den nye rammeplanens tredeling av opplæringstilbudet vil legges til grunn:

Trinn 1: Kulturskolens aktivitetstilbud – kulturell utfoldelse

Trinn 2: Kulturskolens kjernetilbud - systematisk opplæring

Trinn 3: Kulturskolens fordypningstilbud – talenttilbud

De nye lokale læreplanene implementeres i kulturskolene.

4.2 Kompetansebehov i opplæringen, med særlig fokus på kulturskolene, sett i forhold til NMHs ordinære studier

For Norges musikkhøgskole er det viktig å få tilbakemeldinger på studietilbudenes relevans for kulturskolene og impulser for videre utvikling av disse. Samtidig er det viktig at forsknings- og utviklingsarbeid og overordnede faglige målsettinger som ligger til grunn for utformingen av studietilbudene, blir kjent og forstått i arbeidsmarkedet. Partene ønsker å etablere en balansert dialog om slike forhold, der ulike hensyn blir belyst og vurdert, og der innspill fra kulturskolene blir vektlagt i

utviklingen av studietilbudene, både på grunnutdannings-, videreutdannings- og mastergradsnivå.

4.3 Praksisplasser

Partene ønsker å utvikle et bredt samarbeid om praksisplasser i kulturskolene i Follo for studenter ved Norges musikkhøgskole. Det kan være praksisplasser knyttet til –

- undervisning der NMHs studenter går inn som lærere i instrumentalundervisning for ulike elevgrupper, under observasjon og veiledning av kulturskolens lærere.
- undervisning der studenter samarbeider med kulturskolelærere om kulturskoletimen.
- undervisning der studenter samarbeider med kulturskolelærere om ulike organiseringsformer av undervisningen.
- prosjektpraksis, for eksempel i form av skoleovertakelse.
- å bli kjent med kulturskolen som arbeidssted.

4.4 Talentutvikling / forutdanning for høyere musikkutdanning

Norges musikkhøgskole utdanner kandidater som konkurrerer på et internasjonalt arbeidsmarked, og er svært avhengig av høy kvalitet på søkerne til sine studier. NMH ønsker at norske søkere skal være godt rustet til å stille opp i konkurransen om studieplassene. Kulturskolen bør være den viktigste aktøren i forutdanningen til høyere musikkutdanning, både når det gjelder den allmenne musikkopplæringen og den mer målrettede talentutviklingen.

Gjennom talentprogrammet *Unge musikere* er det etablert et formelt samarbeid mellom høyere musikkutdanningsinstitusjoner, kulturskoler og utdanningsprogrammet i musikk i videregående skoler – musikk, dans, drama (MDD). Norges musikkhøgskole er den sentrale aktøren i dette programmet.

Partene ønsker å samarbeide om utvikling av fordypningstilbud som skal gi barn og unge i kulturskolene i Follo gode muligheter til å realisere sitt talent for musikk.

Tilbudene bør være vitale og kvalitetsmessig konkurransedyktige forutdanningsarenaer for høyere musikkutdanning.

4.5 Musikkformidling

Norges musikkhøgskole vil samarbeide med kulturskolene i Follo for å utvikle kulturskolenes egne lokale formidlingsaktiviteter.

I kommunene fyller kulturskolene en viktig rolle som formidler av musikk og andre kunstformer, fra små undervisningsrelaterte konserter for den nærmeste familie til viktige representasjonsoppdrag og store konserter og forestillinger. Formidling av musikken er en svært viktig faktor for utviklingen av elevenes ferdigheter og forståelse, og gir i tillegg en synliggjøring av kulturskolenes oppgave og kvalitet.

Prosjektet vil stimulere elever og lærere til et fokus på formidling i undervisningen. Kulturskolene vil være vertskap for konserter fra Norges musikkhøgskole, og det vil bli holdt konserter i samarbeid mellom studenter og musikk talentene fra kulturskolene. Konkret kan dette dreie seg om –

- konserter der studentene spiller repertoar tilpasset ulike publikumsgrupper
- konserter der studenter og kulturskoleelever spiller sammen
- konserter der studenter og kulturskoleelever spiller konserter tilpasset ulike publikumsgrupper
- konserter der studenter er instruktører og spiller sammen med kulturskoleelever på en avsluttende konsert

4.6 Faglig og pedagogisk etter- og videreutdanning for lærere og ledere

Etter- og videreutdanning er et viktig anliggende, både for Norges musikkhøgskole som utdanningsinstitusjon og for kompetanseutviklingen ved de kommunale kulturskolene. Partene vil samarbeide om utvikling, markedsføring og gjennomføring av etter- og videreutdanningstilbud.

4.7 De estetiske fagenes plass i grunnopplæringen

Gjennom oppfølgingen av Kunnskapsdepartementets plan *Skapende læring - strategi for kunst og kultur i opplæringen 2007 – 2010* skal kulturskolene ha en funksjon som lokale ressursentre for kunst- og kulturoplæringen. Det er et felles ansvar for kulturskolene i Follo og Norges musikkhøgskole å utvikle kompetanse som er relevant for denne funksjonen og å bidra til utvikling og styrking av de estetiske fagenes plass i grunnopplæringen. Partene ønsker også å samarbeide om utviklingen av *kulturskoletimen* fra 1. til 4. klasse til å bli en god bro mellom grunnskolens og kulturskolens opplæringstilbud.

4.8 Kulturskolene som faglige kompetansesentre

Det er en forventning både nasjonalt og lokalt at kulturskolene skal være ressursentre for grunnskole og lokalt kulturliv ved siden av å være høyt kompetente

skoler som driver spesialisert undervisning i ulike kunstfag. Kulturskolene i de syv Follo-kommunene fungerer innenfor alle områder, men i ulikt omfang.

På musikkområdet er forventningen stor til at kulturskolene skal inneha den høyeste kompetansen også i forhold til grunnskolens musikkfag og fritidsmusikkens mangfoldige oppgaver og utfordringer. Prosjektet vil på grunnlag av de mange gode erfaringene i Follo-kommunene bidra til at kulturskolene skal kunne stå enda bedre rustet som faglige kompetansesentre. Samarbeidet med kommunene skal også gi Norges musikkhøgskole erfaringer og innsikt som vil kunne få betydning for de musikkpedagogiske studieretningene.

Kulturskolene i Follo vil systematisk dele erfaringer for å videreutvikle kulturskolene som kompetansesentre.

4.9 Forskning og utviklingsarbeid

Norges musikkhøgskole representerer landets fremste og største FoU-miljø innenfor musikkfaget generelt og musikk- og kunstpedagogikk spesielt. Partene vil vurdere muligheten for å etablere felles prosjekter innenfor ulike typer FoU-arbeid. Det kan være aktuelt med oppdragsforskning, felles innsats for å skaffe eksterne midler til ulike FoU-prosjekter og innspill og forslag til Norges musikkhøgskoles internfinansierte FoU-virksomhet.

5. PROSJEKTLEDELSE OG ØKONOMI

Hver kommune utnevner en prosjektansvarlig som inngår i en referansegruppe for prosjektet. Der dette er mulig bør dette være rektoren for kulturskolen.

Det utnevnes en prosjektleder fra en av kulturskolene i Follo. Den aktuelle kommunen står ansvarlig for drift, budsjett og regnskap for prosjektet.

Norges musikkhøgskole utnevner en prosjektleder som ansvarlig for institusjonens aktivitet i prosjektet.

De to prosjektlederne utgjør det ansvarlige arbeidsutvalget for prosjektet.

Kommunenes årlige tilskudd til prosjektet utgjør en basisøkonomi som i tillegg vil generere ressurser fra eksisterende driftsbudsjetter og tilskudd fra eksterne kilder. Detaljerte budsjetter utarbeides når detaljert tiltaksplan er laget. Prosjektet forutsetter at minst fire av Follo-kommunene deltar. Kommunenes årlige prosjekttilskudd på 50.000 er fast, uavhengig av antall deltakende kommuner.

6. OPPFØLGING AV AVTALEN

Partene skal gjennomføre minst ett årlig samarbeidsmøte med relativt bred representasjon fra hver av partene. Møtet skal normalt gjennomføres i februar og eventuelt i oktober eller november måned, vekselvis i Oslo og i en Follo-kommune.

Det årlige samarbeidsmøtet, sammen med annen kontakt mellom partene, danner grunnlag for det konkrete samarbeidet på de ulike områdene som er nevnt. Samarbeidet forankres i nærmere avtaler der det er behov for det.

Partene vil involvere andre institusjoner og organisasjoner i samarbeidet der det er naturlig. Det kan f.eks. være i form av felles møter eller konferanser om spesifikke temaer.

7. VARIGHET

Denne avtalen gjelder fra avtalens inngåelse til 31. juli 2018.

8. OPPSIGELSE AV AVTALEN

Partene har en gjensidig oppsigelsestid på 6 måneder. Kommunenes prosjekttilskudd beregnes i så tilfelle ut i fra antall måneder i avtalen som er gjeldende.

Dato _____

Dato _____

for Enebakk kommune

for Frogn kommune

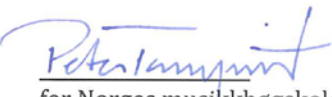
for Nesodden kommune

for Oppegård kommune

for Ski kommune

for Vestby kommune

for Ås kommune

for Norges musikkhøgskole

Vedlegg 2: Oversikt over elevantall/elevplasser i kulturskoler i Akershus (GSI-tall 2017–2018)

Follo

Kulturskole	Antall elever	Antall elevplasser	Musikkundervisning	Dans	Visuelle kunstfag	Teater	Andre kunst- og kulturuttrykk
Enebakk	251	350	115	125	48	22	0
Frogn	283	321	206	0	13	102	0
Kontra/Ski	427	487	449	0	38	0	0
Nesodden	321	321	300	0	21	0	0
Oppegård	800	902	780	37	43	36	6
Vestby	367	415	244	0	23	148	0
Ås	751	1023	508	440	36	39	0
Sum – elever	3200	3767	2590	602	222	347	6

Vestområdet

Kulturskole	Antall elever	Antall elevplasser	Musikk-undervisning	Dans	Visuelle kunstfag	Teater	Andre kunst- og kulturuttrykk
Asker	1073	1272	1020	0	66	186	0
Bærum	1625	1944	1851	20	73	0	0
Sum – elever	2698	3216	2871	20	139	186	0

Nedre Romerike

Kulturskole	Antall elever	Antall elevplasser	Musikk-undervisning	Dans	Visuelle kunstfag	Teater	Andre kunst- og kulturuttrykk
Aurskog-Høland	356	393	200	119	23	14	37
Fet	356	431	220	155	56	0	0
Skedsmo	808	954	876	6	23	49	0
Sørum	323	368	243	55	56	10	4
Lørenskog	959	2464 ¹	610	167	31	0	1656
Rælingen	640	820	396	201	31	53	139
Nittedal	263	263	249	0	14	0	0
Sum – elever	3705	5693	2794	703	234	126	1836

1 Antall elevplasser er høyt da Lørenskog kulturskole har fått beskjed om å innlemme arbeid som gjøres på sykehjem, i grunnskolen m/kulturfag og barnehager i statistikken.

Øvre Romerike

Kulturskole	Antall elever	Antall elevplasser	Musikkundervisning	Dans	Visuelle kunstfag	Teater	Andre kunst- og kulturuttrykk
Nes	485	543	144	79	32	30	258
Ullensaker	492	638	446	108	0	84	0
Gjerdrum	225	269	141	52	23	53	0
Nannestad	347	347	195	77	27	48	0
Eidsvoll	369	420	350	0	46	4	20
Hurdal	24	26	26	0	0	0	0
Sum – elever	1942	2243	1302	316	128	219	278

Follo-piloten er et samarbeidsprosjekt mellom alle kulturskolene i Follo og Norges musikkhøgskole (NMH) om musikkutdanning av barn på alle nivåer. Samarbeidet er forankret i en avtale mellom kulturskolene i Follo og NMH.

I denne rapporten kan du lese om resultatene av samarbeidet i perioden 2013–2018.

Kulturskolene i Follo og NMH har samarbeidet om følgende områder:

1. Utvikling og implementering av lokale læreplaner
2. Kompetansebehov i opplæringen, med særlig fokus på kulturskolene, sett i forhold til NMHs ordinære studier
3. Praksisplasser
4. Talentutvikling/forutdanning for høyere musikkutdanning
5. Musikkformidling
6. Faglig og pedagogisk etter- og videreutdanning for lærere og ledere
7. De estetiske fagenes plass i grunnopplæringen
8. Kulturskolene som faglige kompetansesentre
9. Forsknings- og utviklingsarbeid

Fra 2017 har Akershus fylkeskommune gått inn som samarbeidspartner, og fra 2018 vil prosjektet bli utvidet til å omfatte kulturskoler og musikklinjer ved videregående skoler og folkehøgskoler i hele Akershus.

Det er en målsetting om at modellen som utvikles gjennom dette samarbeidet skal kunne inspirere andre fylker til å gå inn i tilsvarende samarbeid med sine kommuner.

Bjørn J. Bjøntegaard har vært prosjektansvarlig ved Norges musikkhøgskole og skrevet rapporten i samarbeid med prosjektledelsen. Hun er førsteamanuensis i instrumentaldidaktikk og praksis ved NMH og har utgitt en rekke metodeverk og lærebøker på ulike nivåer.